

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 82

114'üncü Birleşim
9 Temmuz 2014 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	5
II.- GELEN KÂĞITLAR	7
III.- YOKLAMA	78
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	9
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>9:13</i>
1.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in, kızamık mikrobulunun yol açtığı SSPE hastalığına ilişkin gündem dışı konuşması	9:10
2.- Malatya Milletvekili Öznur Çalık'ın, 11 Temmuz Dünya Nüfus Günü'ne ilişkin gündem dışı konuşması	10:12
3.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	12:13

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı'nın Irak'taki Türkmenlere gönderdikleri yardımların ulaştırılması konusunda Hükûmeti göreve davet ettiklerine ilişkin açıklaması 13:14
- 2.- Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın, hiçbir milletvekilinin ismiyle bir meselesi olmadığına ve eğer bir yanlışlık yaptıysa bunun bir sürçülisan olduğuna ilişkin açıklaması 32
- 3.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı'nın Irak'taki Türkmenlere gönderdikleri yardımların ulaştırılması konusunda Hükûmetin AFAD ve Kızılayı harekete geçirmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 48:49
- 4.- Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın, İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 49

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**14***A) TEZKERELER*

14

- 1.- Başbakanlığın, D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasının Ekini Teşkil Eden Taviz Listelerinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 75'inci maddesine göre Hükûmete geri gönderilmesine ilişkin tezkeresi (3/1523) 14

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

15:20

- 1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku ve 21 milletvekilinin, işsizlik ve istihdam sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1008) 15:17
- 2.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan ve 20 milletvekilinin, Belediye Kanunu'nun 11'inci maddesi kapsamında belediyelere dâhil edilen köylerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1009) 17:18
- 3.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli ve 22 milletvekilinin, engelli vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1010) 18:20

VII.- ÖNERİLER*A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ*

20:24,26:30

1.- CHP Grubunun, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve 22 milletvekili tarafından, minibüs esnafı ve çalışanların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 22/5/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 9 Temmuz 2014 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

20:24,26:30

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

25,75

1.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

25

2.- Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

25:26

3.- Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın, Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın 629 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 4'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Hükûmete sataşması nedeniyle konuşması

75:76

4.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve MHP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

77:78

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

30,33,50,78,96

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

30:32,33:48,50:75,

78:95,96:105

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156)

30

Sayfa

2.- Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/484) (S. Sayısı: 287) 30

3.- Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/941) (S. Sayısı: 629) 30:32,33:48,50:75,
78:95,96:105

4.- Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Kars Milletvekili Yunus Kılıç ve Amasya Milletvekili Avni Erdemir ile 79 Milletvekilinin; Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/937, 2/2229) (S. Sayısı: 615) 95

X.- OYLAMALAR

96

1.- (S. Sayısı: 629) Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin oylaması 96:105

2.- (S. Sayısı: 629) Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı'nın 4'üncü maddesinin oylaması 96:105

I- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak on oturum yaptı.

Burdur Milletvekili Ramazan Kerim Özkan, Burdur'un güncel sorunlarına,

Kütahya Milletvekili Alim Işık, TEOG Sınavı ile KPSS'de yaşanan sorunlara,

Erzincan Milletvekili Sebahattin Karakelle, Başbağlar katliamının 21'inci yıl dönümüne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Kayseri Milletvekili Yusuf Halaçoğlu, Başbağlar köyünde 33 kişiyi katleden PKK'yı kınadığına ve Başbağlar köyünde yaşayan insanlara başsağlığı dilediğine,

İstanbul Milletvekili Ali Özgündüz, Başbağlar ve Madımak katliamlarını kınadığına ve İstanbul Esenyurt'ta bulunan Muhammediye Camisi'ne yapılan saldırı konusunda Hükümetin üzerine düşen görevi yapması gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Mardin Milletvekili Erol Dora ve 22 milletvekilinin, cezaevlerindeki doluluk oranlarından kaynaklanan hak ihlallerinin (10/1005),

İzmir Milletvekili Oğuz Oyan ve 20 milletvekilinin, TOKİ tarafından gerçekleştirilen ihale ve projelerin (10/1006),

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, yoksulluğun ve işsizliğin nedenlerinin (10/1007),

Araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Başkanlıkça, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği ile Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonlarında siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerine düşen birer üyelik için aday olmak isteyen siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerinin yazılı olarak müracaat etmelerine ilişkin duyuruda bulunuldu.

AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine; bastırılarak dağıtılan 629 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 3'üncü sırasına, yine bu kısımda bulunan 615, 240, 565, 387 ve 464 sıra sayılı Kanun Tasarılarının ise bu kısmın sırasıyla 4, 5, 6, 7 ve 8'inci sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; 615 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, (2/318) esas numaralı Türk Ceza Kanununda ve Basın Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda boş bulunan ve siyasi parti grubu mensubu olmayan milletvekillerine düşen 1 üyeliğe Ankara Milletvekili Haluk Özdalga seçildi.

İzmir Milletvekili Oktay Vural, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun (9/8) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonuna üye bildirmeyerek Meclis Başkanlığıyla beraber Komisyonun kurulmasını engellediğine ve bu engellemeyi Genel Kurulun iradesine bir hakaret olarak gördüğüne,

Konya Milletvekili Faruk Bal, (9/8) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonu üyeliğine kabul edilmemesinin Meclis Başkanının yetkisinde olmadığına ve bu durum Anayasa'ya aykırı olduğundan Meclis Başkanının bu işleminin hatalı olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

5/5/2014 tarihinde kurulmasına karar verilen (9/8) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonu üyelerinin isimlerinin belirlenmesi işleminin geciktirilmesinin İç Tüzük'ün 109'uncu maddesine aykırı olup olmadığına ilişkin usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda bir değişiklik olmadığı açıklandı.

(9/8) esas numaralı Meclis Soruşturması Komisyonuna, siyasi parti gruplarına düşen üye sayısının 3 katı olarak gösterilen adaylar arasından ad çekme suretiyle üye seçimi yapıldı. Başkanlıkça, Komisyonun başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üye seçimini yapmak üzere toplanacağı gün, saat ve yere ilişkin duyuruda bulunuldu.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156),

2'nci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporlarının (1/484) (S. Sayısı: 287),

Görüşmeleri, komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

3'üncü sırasına alınan, Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu'nun (1/941) (S. Sayısı: 629), görüşmelerine başlanarak 3'üncü maddesine kadar kabul edildi.

Sinop Milletvekili Engin Altay, 629 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın görüşmeleri sırasında Meclis TV'nin yayınlarına saat 19.00'dan sonra devam etmesi hususunda Meclis Başkanlığının talepte bulunması gerektiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile TRT arasındaki protokole göre Meclis TV yayınlarının saat 19.00'dan sonra devam etmesinin mümkün olmadığına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Birleşime bir saatten fazla ara verilmesinin İç Tüzük hükümlerine uygun olup olmadığı hususunda usul görüşmesi yapıldı. Başkanlığın tutumunda bir değişiklik olmadığı açıklandı.

629 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 2'nci maddesiyle ilgili soru-cevap bölümünde Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın Aydın Milletvekili Ali Uzunırmak'ın soyadını yanlış söylemesi konusundaki Başkanın tutumu hakkında yapılacak usul görüşmesinin kapalı oturumda yapılmasıyla ilgili önerenin oylanmasında karar yeter sayısı bulunamadı.

Karar yeter sayısının bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 9 Temmuz 2014 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 01.40'ta birleşime son verildi.

Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

Başkan Vekili

Fehmi KÜPÇÜ

Bolu
Kâtip Üye

Muharrem IŞIK

Erzincan
Kâtip Üye

Muhammet Rıza YALÇINKAYA

Bartın
Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 169

9 Temmuz 2014 Çarşamba

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 Milletvekilinin, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılması konusunda alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1008) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.07.2012)

2.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan ve 20 Milletvekilinin, Belediye Kanununun 11. maddesi kapsamında belediyelere dâhil edilen köylerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1009) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2012)

3.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel ve 22 Milletvekilinin, engelli vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1010) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.07.2012)

Süresi İçinde Cevaplanmayan Yazılı Soru Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Gürsel Tekin'in, futbol müsabakalarına girmek için kullanılan e-bilet uygulamasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43070)

2.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 23 Nisan kutlamalarında Artvin Şehir Stadına Atatürk Posterleri asılmamasına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43071)

3.- İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıkulu'nun, İzmir ili Dikili ilçesinde bulunan bir spor salonuna ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43072)

4.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, görev yeri değiştirilen veya haklarında soruşturma açılan kamu personeline ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43074)

5.- Ankara Milletvekili Aysin Nazlıaka'nın, 2011-2014 yılları arasında şube müdürü ve üzerindeki yönetici personel hakkında açılan davalara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/43076)

9 Temmuz 2014 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI

KÂTİP ÜYELER: Muharrem İŞİK (Erzincan), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, kızamık mikrobulunun yol açtığı SSPE hastalığıyla ilgili söz isteyen Bingöl Milletvekili İdris Baluken’e aittir.

Buyurun Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Bingöl Milletvekili İdris Baluken’in, kızamık mikrobulunun yol açtığı SSPE hastalığına ilişkin gündem dışı konuşması

İDRİS BALUKEN (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubumuz adına gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu gündem dışı konuşmada yine “subakut sklerozan panensefalit” (SSPE) hastalarının ve yakınlarının yaşadığı sorunlarla ilgili Genel Kurulu bilgilendirmeye çalışacağım.

Yakın dönemde, birkaç hafta önce SSPE hastalığıyla ilgili buraya bir araştırma önergesi getirmiştik; gerek hastaların yaşadığı sıkıntılar gerekse de ailelerin yaşadığı sıkıntılarla ilgili Meclis Genel Kuruluna bir duyarlılık çağrısı yapmıştık ve bir araştırma komisyonu kurulmasını önermiştik. Ama, maalesef, iktidar partisinin sayısal çoğunluğuyla, kalkan parmaklarıyla o araştırma önergemiz reddedilmişti.

Araştırma önergesi reddedildikten sonra, değerli milletvekilleri, bu aileler Ankara’ya geldiler. Hemen hemen bütün siyasi grupları ziyaret ettiler, bildiğim kadarıyla AK PARTİ Grubunu da ziyaret ettiler ve kendi yaşadıkları sıkıntılarla ilgili siyaset kurumundan bir duyarlılık beklediklerini ifade ettiler.

Bu SSPE hastalığında zaten aileleri bir dinlediğiniz zaman, ailelerin çantalarındaki, ceplerindeki çocukların fotoğraflarına bir baktığınız zaman duyursuz olmanız mümkün değil çünkü yaşam enerjisiyle dolu çocuklar âdeta yaşayan bir cenaze hâline gelmişler ve ilaçlara ulaşım, tedavi imkânları, ailelerin yaşadığı sosyal sıkıntılarla ilgili de çok ciddi problemlerle, maalesef, karşı karşıya kalmışlar.

Biz, özellikle, bu konuda, burada yaptığımız konuşmada da dile getirmiştik, Sağlık Bakanının bu ailelerle bir görüşme yapmasını, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanının bu ailelerle bir randevu vesilesiyle bir araya gelmesini ve bu sorunları birinci ağızdan öğrenmesini önermiştik. Bugüne kadar, maalesef, buradan bu çağrıyla yapmamıza rağmen -bugün de aynı çağrımızı tekrarlıyoruz- ne Sağlık Bakanı bu ailelerle görüştü ne Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı bu ailelerle görüşüp “Sorunları nedir?

Hastaların yaşadığı sıkıntılar nedir? Bakanlık bünyesinde ne yapılabilir?” noktasında bir gündem işletmediler. Hatta bırakın bakanların görüşmesini, biz beklerdik ki, burada, Mecliste bir saat boyunca muhalefet partileri görüşlerini ifade ettiler, hiç olmazsa bu bakanlık bünyelerinde birer heyet olsun bu heyetler bu çocukları ziyarete gitsin, aileleri ziyarete gitsin, çocuklara bir geçmiş olsun desin, ailelere sıkıntılarının çözülmesi için biz gayret içerisinde olacağız desin ama, maalesef, bugüne kadar bu konuda herhangi bir çabanın olmadığını ifade etmek istiyoruz.

Bu ailelerin dile getirdiği bazı talepler var. Daha önceki görüşmede de belirtmiştim, özellikle bölgede, Siirt, Batman, Şırnak, bu illerde 300’ü aşan SSPE hastası var ve bu hastaların tedavi alacakları çocuk nöroloğu, uzmanı bulmayla ilgili sıkıntıları var. Yani bütün bölgede çocuk nöroloğu olmadığı için en küçük sıkıntılarda bile hastalar, maalesef, kaderleriyle baş başa kalıyorlar. Bu konuda SSPE poliklinikleri kurulabilir hastane bünyelerinde, çocuk nörologlarının istihdamıyla ilgili bazı düzenlemeler yapılabilir, ailelere sosyal, psikolojik bazı destekler ve ilaçlara ulaşım ile ilgili yaşamış oldukları sıkıntıları giderecek bazı mekanizmalar devreye konabilir. Ama, maalesef bugüne kadar yapılmadı, bundan sonra yapılınsı diye biz bugün tekrar Meclisin dikkatini buraya çekmeye çalışıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu bahsettiğimiz hastalık aşı yetersizliğinden kaynaklanan bir rahatsızlık. Ben uzun uzun oraya girmeyeceğim ama yanı başımızda acil alarm veren bir durumu da paylaşmak istiyorum. Özellikle Suriyeli mültecilerin yaşadığı kamplarda ve kentlerde aşılarla ulaşım ile ilgili çok ciddi sıkıntılar var. Aile hekimleri aşı bulamıyorlar. Koruyucu hekimlik uygulamaları neredeyse bitme noktasında. İnanın ki, sağlığın Soma’sının ayak seslerini duyuyoruz. Biz, birkaç ay sonra, büyük bir salgın hastalık, yüzlerce yaşamını yitirmiş vatandaşımız ve dolup taşmış hastane koridorlarıyla karşılaşacağız. Şu anda bu kamplarda “polio”dan tatalım, “leishmania”ya, kızamığa, vereme kadar aşılınmamamanı getirdiği, hem göçmenlerin karşı karşıya olduğu hem oradaki halkın karşı karşıya olduğu çok büyük bir tehlikeyle karşı karşıyayız. Bu konuda Sağlık Bakanlığını da, Meclisi de duyarlılığa davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gündem dışı ikinci söz, Dünya Nüfus Günü münasebetiyle söz isteyen Malatya Milletvekili Öznur Çalık’a aittir.

Buyurun Sayın Çalık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Malatya Milletvekili Öznur Çalık’ın, 11 Temmuz Dünya Nüfus Günü’ne ilişkin gündem dışı konuşması

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 11 Temmuz Dünya Nüfus Günü sebebiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Birleşmiş Milletler 1987’den bu yana her yıl 11 Temmuz Nüfus Günü olarak kutlamakta. Bu vesileyle, ben de 11 Temmuzun Nüfus Günü olması nedeniyle politikalarımıza dikkat çekmek üzere söz almış bulunmaktayım.

Sözlerime başlarken bugün Arap ülkelerinde yaşanan iç savaşlar ve Müslüman kardeşlerimizin katledilmesi bizleri derinden üzmektedir. Özellikle Gazze’de ramazan ayının başlangıcından beri İsrail Filistin halkına soykırım uygulamaktadır. Tüm savaşlarda, krizlerde olduğu gibi, maalesef, katledilen nüfusa baktığımızda ise yine kadın ve çocukların ölümleri had safhadadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Nüfus ve Kalkınma Grubu olarak mübarek ramazan ayında Orta Doğu'daki bu insanlık dramına son verilmesini, uluslararası yasalara uyulmasını, bir an önce bölgeye barış ve huzurun, kardeşliğin gelmesini temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, bir devleti oluşturan ve devletin varlığının sürdürülmesinde en önemli etken nüfustur çünkü devleti millet, milleti ise nüfus oluşturmaktadır. Günümüzde dünya nüfusunun geleceğiyle ilgili birçok araştırma yapılmaktadır. 2014 yılı itibarıyla 7 milyar 145 bin olan dünya nüfusunun 2050 yılında 9 milyarı aşacağı tahmin edilmektedir. Dünya nüfusunun dağılımına baktığımızda ise sırasıyla Çin, Hindistan ve Amerika en kalabalık nüfusa sahip ülkelerdir.

Ülkemiz ise 2013 tarihi itibarıyla 76 milyon 667 bin nüfusa sahip ve dünyada 19'uncu sırada bulunmaktayız. 2050 yılında ülkemizin nüfusu en yüksek seviyeye ulaşarak 93 milyon olacaktır, dünyadaki sıramız ise 20'nci sıra olacaktır. 2075 yılına geldiğimizde Türkiye'nin nüfusu 89 milyon olacak ve çok net bir şekilde, Türkiye'nin nüfusunun azaldığını göreceğiz. Yaş yapısındaki en önemli değişim çocuk-yaşlı dengesinde gerçekleşecek ve 2050 yılında tarihte ilk kez yaşlı sayısı çocuk sayısına ulaşacaktır.

Dünyada yaşlı nüfusun artış hızı yüzde 2,1 iken genel nüfus artış hızınının 1,2 olduğunu görüyoruz. Bu gösteriyor ki, küresel yaşlanma süreci yani demografik dönüşüm çok hızlı gerçekleşmekte, çocuk ve gençlerin nüfus içindeki oranı azalırken yaşlıların yüzdesi ciddi artış göstermektedir. Yaşlı nüfusun yüksek olmasıyla ise -üretimden çekilmiş, emekli nüfus oranında büyük bir artış olmuş ve üretime katılacak nüfus büyük oranda azalmış- ekonomide iş gücünün azaldığını gözlemleriz.

2000 yılında her 100 çocuğa 33 yaşlı düşerken, 2050 yılında her 100 çocuğa 101 yaşlı karşılık gelecektir. Bu çok ciddi bir tehlikedir. Buna önlem olarak gelişmiş ülkeler giderek yaşlanan nüfuslarını dinamik hâle getirmek için çeşitli politikalar uygulamaktadır; Almanya, İtalya, Fransa, İsveç, İsrail çok ciddi nüfus artış politikaları uygulamaktadır; hatta İsrail çocuk yapılması için devlet şeref madalyası bile vermektedir.

İstikrarlı bir nüfus politikası oluşturmanın yolu ise doğurganlık hızının 2,1'in altına yani altın oranın altına düşürmemekten geçmektedir. Amerika, Fransa, Norveç gibi gelişmiş ülkeler doğurganlık hızınının 2000'li yıllarda yüzde 2'nin altına düştüğünü görünce acil önlemler almış, direkt, etkin nüfus politikaları uygulayarak bu seviyeyi yüzde 2'nin üzerine çıkarmışlardır.

Değerli milletvekillerim, ülkemize baktığımızda ise cumhuriyetin ilanından hemen sonra izlenen doğurganlığı teşvik edici politikalarından otuz yıl sonra vazgeçildiğini görüyoruz. Ve sonuçta 1950'lerden bu yana doğurganlık hızlarında belirgin bir azalma olmuş, bu düşüş özellikle 1970'li yıllarda ivme kazanmıştır. Ve yaklaşık otuz yıllık bir süreçte yüzde 61'lik bir azalma göstermiştir.

Değerli milletvekillerim, Hükümet olarak biz çok ciddi manada nüfus artışıyla ilgili teşvik edici politikalar izlemekteyiz. Özellikle bütün bilimsel analizler ve istatistiklere göre, Türkiye'nin genç nüfusunu korumak için Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın dediği gibi her ailenin asgari 3 çocuğunun olması gerek ve şarttır, yüzde 2,1'in yani altın oranın altına düşmemek için. Bu sadece Sayın Başbakanın sözleri değil aynı zamanda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZNUR ÇALIK (Devamla) - ...bilimsel analizler ve istatistiklerdir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çalık.

ÖZNER ÇALIK (Devamla) – Tüm gençlere buradan sesleniyorum: Bir kendiniz, bir eşiniz ve bir de ülkemizin geleceği için en az üç çocuk yapın diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OKTAY VURAL (İzmir) – Erdoğan dediğine göre şarttır herhâlde.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Nasıl bakacaksın 800 lirayla?

BAŞKAN – Sayın Çalık teşekkür ederim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Herkesin tuzu kuru değil.

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Ankara'nın sorunları hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Levent Gök'e aittir.

Buyurun Sayın Gök.

3.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ankara ilinin sorunlarıyla ilgili olarak Meclis Başkanlığına vermiş olduğumuz önergelerimden tam 214 tanesine şu ana kadar hâlen cevap alamadığımı belirterek konuşmama başlamak isterim.

Ne zaman bir yağmur yağsa Ankara'nın hayatını felç eden bir manzarayla karşılaşılıyor. Bu, geçmişte bağları ve dereleriyle meşhur olan bir kent olan Ankara'nın derelerinin üstünün kapatılmasından kaynaklanmakta ve tabiat her yağmurda Ankara'dan intikam almaktadır. 140 kilometre uzunluğundaki Ankara Çayı'nda oksijen bitmiştir değerli milletvekilleri. Ankara'nın yok olmaya yüz tutmuş akarsularının, derelerinin doğal hâlini ortaya çıkartıp ıslah edilmesi gerekirken, bunların üstlerinin kapatılması, Ankara'nın her yağmurda sele mahkûm olmasını zorunlu olarak ortaya çıkartmaktadır.

Ankara'yı sele mahkûm eden Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek, BAŞKENTGAZ'ın da satılmasını sağlamak suretiyle, Ankaralıları BAŞKENTGAZ şirketiyle son derece sıkıntılı bir duruma sokmuştur. Şu anda BAŞKENTGAZ'ın, ulaşım ve döşeme hatlarındaki sorunları nedeniyle pek çok konuta bağlantı yapılamamaktadır.

Değerli milletvekilleri, böylesine beceriksiz bir yönetim, kendisine oy veremeyen Mamak halkını cezalandırmakta, otobüs güzergâhlarını değiştirerek binlerce, yüz binlerce Mamaklıyı âdeta cezalandırmaktadır. Ankara'da yapılan metro hatlarında ring seferleri konulmadığı için, Ankaralıları evlerine, metrodan faydalandıkları hâlde ulaşamamaktadırlar.

TOKİ konutlarında yaşanan sorunlar devasa boyutlara ulaşmıştır. Yapracık Kuzey Ankara Kentsel Dönüşümdeki projeler neredeyse çökme noktasına gelmiştir. Büyükşehir Belediye Başkanı, belediye çalışanlarının pek çoğunu siyasi görüş farklılığı nedeniyle dış ilçelere sürgün etmekte, onları ailelerinden ve çalışma yaşamlarından kopartmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaşanan iç göç nedeniyle Ankara'nın bütün ilçelerinin, kendi bölgem olan 1'inci bölgenin ilçelerinin tamamına yakınının nüfusları yarı yarıya düşmüştür, çiftçilik ve hayvancılık bu ilçelerde neredeyse ölmüştür. Ankara'nın Evren, Koçhisar, Haymana, Polatlı, Bala gibi ilçelerinde pek çok kamu kuruluşu o ilçelerden ayrılmak zorunda kalmıştır; hastaneler kapatılmıştır, askerlik şubeleri kapatılmıştır; adliye, ilçe seçim kurulu, kadastro idareleri kapatılmıştır; Enerjisa birimleri kapatılarak başka yerlerden abonelikler yapılmak suretiyle insanlarımız kilometrelerce uzalıktaki ilçelere gitmek zorunda bırakılmıştır. Taşımali eğitim veren kurumlarda okul, sınıf donanımları açısından son derece yetersiz bir tablo ortaya çıkmıştır. Taşıma yapan araçlarda öğrencilere yardımcı olacak bir görevli kesinlikle bulundurulmamaktadır. Köy yolları sürekli olarak bozuktur ve köydeki araçların burada uğradığı tahribat buradan anlatamayacağım ölçüde büyük bir vaziyet almıştır.

Değerli milletvekilleri, hububat fiyatları hâlen açıklanmamıştır. Belde belediyelerinin kapatılmasından dolayı bütün köyler şu anda çöp yığını hâlinindedir. Ulaşım hizmetleri durmuştur. Ankara'nın en önemli ilçelerinden Polatlı ve Haymana -ki Sakarya savaşlarının yapıldığı bu ilçelerimiz- bir kültür turizmi merkezine dönüştürülmemiştir. Polatlı'daki Mehmetçik Anıtı ve müze yıkıntıya dönüşmüştür. Gordion Müzesi yıkıntı hâlinindedir, buraya Kültür Bakanının derhâl el atması gerekmektedir.

Haymana Gavurkale'deki Hitit kalıntıları neredeyse çürüme noktasına gelmiştir. Haymana'daki şifalı su kaynakları ve kaplıcalar dünyada çok önemli bir kaplıca olmasına rağmen Haymana turizmine kazandırılmamış ve Haymana ekonomik yönden hak ettiği değeri hâlen kazanamamıştır.

Şereflikoçhisar Tuz Gölü'ndeki flamingo cenneti flamingo mezarlığına dönüşmüştür. Dünyadaki flamingolar için çok önemli kuluçka sahalarından birisi olan Tuz Gölü Türkiye'nin ikinci büyük gölü olmasına rağmen, hâlen uygulanan su politikaları ve projeler yüzünden neredeyse kuruma aşamasına gelmiştir. Yine Ankara'ya yakın ilçelerimizden Bala ilçemiz alçı yatakları bakımından çok zengin olmasına karşın bu zengin maden yatakları değerlendirilmemektedir. Yine Gölbaşı ilçemizdeki andezit taş ocaklarının Gölbaşı ekonomisine kazandırılması mutlaka gerekmektedir.

Ankara ilçelerinin çoğu köylerinde kanalizasyon şebekesi arızalıdır, onarılmamaktadır, salgın hastalıklar baş göstermek durumundadır. Su depoları yetersiz gelmekte ve köylüler susuzluktan kırılmaktadır. Elektrikli pompa nedeniyle suyun bedeli artırılmaktadır. Sık sık arızalarla kesilen elektrik yaşam kalitesini düşürmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elbette bu beş dakikalık süre içerisinde devasa sorunları olan Ankara'yı anlatmak mümkün değildir ama beş dakikada sizlere anlattığım konular gerçekten önemlidir ve Meclisimizin de ilgili bakanlarının, Hükümetin ilgisini bu noktaya çekmek suretiyle sözlerime son veriyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gök.

Grup başkan vekillerine söz vereceğim.

Sayın Oktay Vural, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı'nın Irak'taki Türkmenlere gönderdikleri yardımların ulaştırılması konusunda Hükümeti göreve davet ettiklerine ilişkin açıklaması

OKTAY VURAL (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, özellikle, Suriye'deki gelişmeler sırasında AKP kılavuzlarının beslediği terör grupları, maalesef Irak'ta Türkmenlere yönelik zulümlerini ve bu milletin evlatlarına yönelik zulümlerini devam ettiriyorlar. Bu çerçevede, Türkmenlerin orada uğradığı baskı, yerlerinden, yurtlarından edilmesine karşılık hamiyetperver vatandaşlarımız Türkmeneli'ne yardım kampanyasına katılmışlar ve Ülkü Ocakları Kültür ve Eğitim Vakfı bu yardım kampanyası çerçevesinde toplanan yardımları Türkmeneli'ne götürmek üzere Habur Sınır Kapısı'na kadar götürmüşlerdir. Bu yardım yapılırken AFAD ve Kızılay "Bu yardımları toplayın, Irak'a geçirilmesinde, Türkmenlere ulaştırılmasında yardımcı oluruz." demelerine rağmen, maalesef, Habur Sınır Kapısı'nda Ülkü Ocakları Vakfı Genel Başkanı, yardım turları yapayalnız bırakılmıştır, ne devletin bir yetkilisi vardır ne Kızılay ne AFAD. Devletin yetkilileri, bu Türkmenlere gidecek yardımları yapayalnız bırakmışlar,

Irak'a geçirilmesi konusunda "Ne yaparsanız yapın, kendiniz götürüyorsanız götürünüz." demek suretiyle daha önce verdikleri sözleri yerine getirmemiş ve üstelik Habur'da bekletilirken, birtakım çapulcular, açıkçası terörü bir araç olarak kullananlar, yine, Hükümetin bu tavrından cesaret alarak bu yardımları götüren tırların şoförlerini "Bu yardımları götüremezsiniz, götürürseniz canınızdan olursunuz." diyerek tehdit etmişlerdir.

Devlet nerede? Bu devletin içerisinde, şoförleri, giden yardım konvoylarını, Türkmenleri tehdit ediyorlar da bu devletin emniyeti nerede, valisi nerede, İçişleri Bakanı nerede? Bu yardım tırlarının Türkmenlere ulaştırılmasını niye engelliyor devleti yönetenler? AFAD nerede? Kızılay nerede?

Bu bakımdan, ivedilikle Hükümeti bu yardım tırlarının Türkmenlere ulaştırılması ve güvenliği temin ederek organizasyonu amaca ulaştırması konusunda görev yapmaya davet ediyoruz. Bundan önce, AFAD ve Kızılayın kendi başlarına verdikleri "Yardım ederiz." sözleri, daha sonra Ankara'yla yaptıkları istişare neticesinde siyasi amaçlarla engellenmiştir. Bu engellemeyi kınyorum. Orada bir hırkaya, bir lokma ekmeğe muhtaç Türkmenlere yönelik bu yardım konvoyunun ivedilikle oraya ulaştırılmasının temin edilmesini, Türk milletinin egemenliğini temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisinde Hükümeti göreve davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Başka yok sanıyorum.

Evet, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Kanun tasarısının geri alınmasına dair bir tezkere vardır, okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Başkanlığın, D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasının Ekini Teşkil Eden Taviz Listelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 75'inci maddesine göre Hükümete geri gönderilmesine ilişkin tezkeresi (3/1523)

8/7/2014

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 13/5/2014 tarihli ve 31853594-101-965-2172 sayılı yazımız.

İlgide kayıtlı yazımız ekinde Başkanlığınıza sunulan "D-8 Üye Devletleri Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasının Ekini Teşkil Eden Taviz Listelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı"nın Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 75'inci maddesine göre geri gönderilmesini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

BAŞKAN – Dışişleri Komisyonunda bulunan tasarı geri verilmiştir.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, okutuyorum:

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 21 milletvekilinin, işsizlik ve istihdam sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1008)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İşsizlik sorunu, yıllardır söz verildiği hâlde çözmek yerine her geçen gün daha da sömürülen konuların başında gelmektedir. 2012 yılında AKP tarafından işsizlikle mücadele edileceği ve işsizliğin bitirileceğine dair sözler verilmesine rağmen ülkemizin işsizlik rakamları her geçen gün büyümekte ve doğal olarak işsizlik rakamları yoksulluğu da tetikleyerek ülkemizde yoksulluğun yönetildiği bir düzeni oluşturmaktadır. İşsizlik üzerine atılacağı söylenen adımlar sözlerde kalmakta ve âdeta umutlar sömürülmektedir. Sömürü politikalarının her geçen gün güçlendiği ve toplum üzerinde egemen olmaya başladığı gerek Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) gerekse sivil toplum kuruluşlarının verileriyle ispatlanmaktadır.

Açıklanan işsizlik rakamları ve yürütülmekte olan ekonomi politikaları doğrultusunda hayata gözlerini açan her yeni bebeklerimiz, umutsuz, karanlık ve sömürü anlayışının artarak yoğunlaştığı yarınlara doğmaktadır. Emeklerinin karşılığını almak isteyen gençlere veya işsizlerimize iş vermek yerine, yoksulluk zaafı oluşturularak yoksulluğun yönetildiği bir çıkar politikası güdülmektedir.

Yoksullukla mücadelenin en temel ilkesi olan işsizlik bitirilmek yerine daha artırılmaktadır. Yurdumuzun hemen hemen her yerinde yoksullukla ve işsizlikle mücadele sonrası kaybedilen hayatlara ve yarınlara tanıklık etmekteyiz.

Ülkemizin ekonomik açıdan büyüdüğüne dair Hükümet kanadından açıklamalar yapılmasına rağmen maalesef ülkemizin refah seviyesi yerine işsizlik ve yoksulluk rakamları artmaktadır. Ayrıca, genç işsizlik oranı ve diplomalı işsizler oranı azalmak yerine artmaktadır. Yapılan araştırmalarda, ülkemiz adına utanç sayılacak birinciliklerden birini de genç işsizlik alanında yaşamaktayız..

Dolayısıyla ülkemizdeki işsiz sayısını azaltmak, iş gücüne katılımı artırmak ve istihdamı artırıcı önlemlerin nasıl alınacağını saptamak amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

- 1) Mustafa Sezgin Tanrıkulu (İstanbul)
- 2) Özgür Özel (Manisa)
- 3) Rahmi Aşkın Türeli (İzmir)
- 4) Celal Dinçer (İstanbul)
- 5) Ali İhsan Köktürk (Zonguldak)
- 6) Haydar Akar (Kocaeli)
- 7) Ali Sarıbaş (Çanakkale)
- 8) Ali Rıza Öztürk (Mersin)
- 9) Kadir Gökmen Öğüt (İstanbul)
- 10) Namık Havutça (Balıkesir)
- 11) Turgut Dibek (Kırklareli)
- 12) İhsan Özkes (İstanbul)

13) Haluk Eyidoğan	(İstanbul)
14) Melda Onur	(İstanbul)
15) Mehmet Hilal Kaplan	(Kocaeli)
6) Hasan Ören	(Manisa)
17) Ahmet İhsan Kalkavan	(Samsun)
18) Doğan Şafak	(Niğde)
19) Bülent Tezcan	(Aydın)
20) Mehmet Ali Ediboğlu	(Hatay)
21) Mustafa Serdar Soydan	(Çanakkale)
22) Musa Çam	(İzmir)

Genel gerekçe:

Yoksulluk ve işsizlikle mücadele devletin asli ve birincil görevleri arasındadır. Ülkemizde yoksulluk sorunu çözülmek yerine istismar edilmekte ve sorun üzerinden fayda sağlanmak istenerek âdeta yoksulluk yönetilmektedir. Yoksullukla mücadele sivil toplum kuruluşlarına, yerel yönetimlere ve hayırsever yurttaşlara bırakılarak soruna yönelik planlı ve samimi politikalar geliştirilmemektedir. Kişiler iş yerine yapılan yardımlara alıştırmakta ve bireysel özgürlüklerini elde etmeleri engellenmektedir. İşsizlik rakamları büyüyerek istihdam yatırımları yerine yardımlar yapılmakta, kişilerin işsizlikleri âdeta kader olarak kabul ettirilmektedir. İşsizlik kısaca, insanların temel ihtiyaçlarını giderecek faaliyetler dışında bırakılarak esir alınmadır.

Kişinin özgürlükleri bu politikalarla ele geçirilmekte, yoksulluğa mahkûm edilerek kaderi olduğuna inandırılmakta ve oluşturulan sömürü anlayışıyla yoksulluk yönetilerek çıkar elde edilmektedir. Türkiye'de yoksulluğu, yolsuzluğu ve işsizliği bitireceği iddiasıyla iktidar olan AKP, söz konusu sorunların hiçbirini çözemediği gibi gerek halkı yoksulluğa alıştırmakla yoksulluğu yönetme gayesi gütmektedir. Yoksulluğu yönetme amacıyla birlikte halkın onuruyla oynanmakta ve yoksulluk üzerinden nemalanmaktadır. Ayrıca yapılan yardımlarla ilgili yolsuzluk iddiaları bulunmakta olup iddiaları çürütecek veya iddiaların aksini ispatlayacak ne bir çalışma ne de bir kanıt bulunmamaktadır.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) tarafından açıklanan rakamlarla AKP iktidarı süresince alışık olduğumuz bir utanca daha imza atarak genç işsizlikte utanç birinciliğine erişmiş bulunmaktayız. Ulaştığımız bu utançla birlikte her geçen gün gençliklerini sınavlara harcayan, gelecekleri adına her geçen gün kısılan umut ışıkları adına emek veren diplomalı işsizler sayısı artmakta ve artan işsizlikle birlikte toplum büyük bir yara almaktadır.

2002 yılında cezaevlerinde 69.512 tutuklu ve hükümlü bulunurken bu rakamın 2012 yılı Nisan ayında 132.60'a çıktığı resmî rakamlarla paylaşılmaktadır. İşsizlik sorunuyla birlikte hapisaneler de borçlu ve işsiz yurttaşlarımızla dolmaktadır. İşsiz olmanın cezalandırıldığı ve iş yerinde suça teşvik edilerek her yaştan bireyin cezalandırılarak ölüme terk edildiği düzen ülkemizin hemen hemen her yerini demir parmaklıkla çevrilmesiyle ispatlanmaktadır.

Aile bütünlüğünü korumak yerine AKP iktidarı ve büyüttüğü sorunların sonucu olarak aileler parçalanmakta, toplum içerisinde içinde sevgi yerine kin ve nefret tohumları ekilmektedir. 2002 yılında 95.323 olan boşanma sayısı her yıl üstüne koyarak büyümekte ve son yapılan araştırmalar ile sadece 2011 yılı bünyesinde 120.117 çiftin boşanmasıyla sonuçlanan sosyal trajediler yaşamaktayız.

Yukarıdaki açıklamalar gösteriyor ki işsizlik ve yoksulluk üzerine kalıcı, planlı ve sorunu çözme yönünde bir eylem bulunmamaktadır. Yoksulluk ve açlık sınırı altından belirlenen çalışan maaşları bulunmakta olup ailelerin kit kanaat okuyarak meslek sahibi olmaları yönünde umut beslediği gençlikte de oranlar umut yerine umutsuzluk ve mutsuzluk vermektedir.

Sonuç olarak gelinen noktada, işsizliği azaltmak ve insanların asgari geçim standartlarının üzerinde yaşamalarını sağlamak için hangi politikaların izlenmesi gerektiğinin belirlenmesi bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.- Bolu Milletvekili Tanju Özcan ve 20 milletvekilinin, Belediye Kanunu'nun 11'inci maddesi kapsamında belediyelere dâhil edilen köylerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1009)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

5393 sayılı Belediye Kanunu 13.07.2005 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yasa ile 1580 sayılı Belediye Yasası ortadan kalkmıştır. Yeni Belediye Yasası'yla birlikte Belediyeler Yasası'nın 11'inci maddesiyle belediye, sınırlarını rahatça genişletebilme imkânına kavuşmuştur.

Yasanın 11'inci maddesi ile belediye, İçişleri Bakanlığına başvurarak ve Danıştayın da şeklen görüşünü alarak herhangi köyü belediyeye "Genel altyapı hizmetlerinin zorunlu kılması ve genel imar düzeni" gibi soyut gerekçelerle tek taraflı olarak katıp mahalle haline getirmek imkanına sahip olmuştur.

Oysaki 1580 sayılı Yasa'da ve 5393 sayılı Yasa'nın 8'inci maddesinde köylerin belediye sınırlarına katılması için referandum seçeneği de bulunmaktadır. Geçmiş yıllarda da uygulama bu şekilde gerçekleşmiştir.

5393 sayılı Yasa'nın 8'inci maddesine rağmen, 11'inci madde yürürlüğe konularak Türkiye tarafından 1992 yılında kabul edilen Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın 5'inci maddesine bile aykırı olarak belediyelerin istediği köyü art niyetli olarak mahalle yapması amaçlanmıştır.

Maalesef yasanın yürürlüğe girmesinden sonra 11'inci maddenin kaygı duyulduğu şekilde amacı dışında kullanıldığı görülmüştür. Bu yasanın 11'inci maddesi 2009 yerel seçimleri öncesinde AKP'li belediyeler tarafından siyasi amaç ile kullanılmış, 2007 ve öncesi seçimlerde AKP'ye yüksek oranda oy vermiş olan köyler, 11'inci madde kapsamında mahalle yapılmış, 2009 mahallî idareler seçimlerinde belediye başkanlığında oy kullanmaları sağlanmıştır.

Sadece Bolu'da, son seçimde (2007 yerel seçimde) tamamlanmış AKP'nin yüzde 65 ve üzerinde oy aldığı 17 köy tek bir karar ile mahalle yapılmış, Bolu'nun 69.000 olan seçmen sayısı 86.000'e çıkartılmış, netice olarak da AKP, belediye seçimini 1.800 oy farkı ile kazanmıştır.

Bolu'daki bu örnek uygulama Türkiye'nin birçok ilinde tekerrür etmiştir. Sırf siyasi nedenle alınan kararlar doğrultusunda yüzlerce köy fiilen köy olmasına rağmen hukuken mahalle olmuş, ancak hizmet anlamında yeni dâhil olduğu belediyeden, ne de köy tüzel kişiliği olmadığı için il özel idarelerinde hizmet alamamaktadır.

Bu bölgelerde yaşayan insanlarımız hâlen köylü gibi yaşamakta ancak şehirli gibi vergilendirilmektedir. Belediyeler tek taraflı karar ile mahalleli yaptığı bu köylülerimize hizmet götürmemekte, ancak İller Bankasından bu insanlarımız adına da pay almaktadır. Yeni mahalle olan bu yerleşim bölgelerinde hizmet alamayan, zorla mahalleli yapılan insanlarımızın sorunları büyük boyutlardadır.

5393 sayılı Yasa'nın 11'inci maddesi kapsamında belediyelere dâhil edilen köylerimizin, imar, altyapı, sosyal ve ekonomik sorunlarının tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması hususunu arz ve teklif ederiz.

- 1) Tanju Özcan (Bolu)
- 2) Ahmet İhsan Kalkavan (Samsun)
- 3) Durdu Özbolat (Kahramanmaraş)
- 4) Namık Havutça (Balıkesir)
- 5) Haydar Akar (Kocaeli)
- 6) Mustafa Sezgin Tanrıkulu (İstanbul)
- 7) Turgut Dibek (Kırklareli)
- 8) Musa Çam (İzmir)
- 9) İhsan Özkes (İstanbul)
- 10) Haluk Eyidoğan (İstanbul)
- 11) Melda Onur (İstanbul)
- 12) Mehmet Hilal Kaplan (Kocaeli)
- 13) Hasan Ören (Manisa)
- 14) Doğan Şafak (Niğde)
- 15) Bülent Tezcan (Aydın)
- 16) Ali Sarıbaş (Çanakkale)
- 17) Mehmet Ali Ediboğlu (Hatay)
- 18) Mustafa Serdar Soydan (Çanakkale)
- 19) Sabahat Akkiray (İstanbul)
- 20) Kadir Gökmen Öğüt (İstanbul)
- 21) Candan Yüceer (Tekirdağ)

3.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türel ve 22 milletvekilinin, engelli vatandaşların sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1010)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemizde yaşayan engelli vatandaşlarımızın karşı karşıya olduğu sorunların ve çözüm yollarının tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

- 1) Rahmi Aşkın Türel (İzmir)
- 2) Celal Dinçer (İstanbul)
- 3) Mustafa Sezgin Tanrıkulu (İstanbul)
- 4) Özgür Özel (Manisa)
- 5) Mustafa Serdar Soydan (Çanakkale)
- 6) Ahmet İhsan Kalkavan (Samsun)

- 7) Haydar Akar (Kocaeli)
- 8) Haluk Eyidoğan (İstanbul)
- 9) Kemal Ekinci (Bursa)
- 10) Alaattin Yüksel (İzmir)
- 11) Sabahat Akkiray (İstanbul)
- 12) İdris Yıldız (Ordu)
- 13) İlhan Demiröz (Bursa)
- 14) Hülya Güven (İzmir)
- 15) Mehmet Hilal Kaplan (Kocaeli)
- 16) Kazım Kurt (Eskişehir)
- 17) Engin Özkoç (Sakarya)
- 18) Turgay Develi (Adana)
- 19) Aykan Erdemir (Bursa)
- 20) Bülent Kuşoğlu (Ankara)
- 21) Ali Haydar Öner (Isparta)
- 22) Ali Serindağ (Gaziantep)
- 23) Hasan Ören (Manisa)

Gerekçe:

Ülkemizde 10 milyona yakın engelli vatandaşımız yaşamaktadır. Bu vatandaşlarımız eğitimden sağlığa, ulaşımdan çalışma hayatına kadar pek çok alanda ciddi sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Bununla birlikte, bu sorunların çözümüne ilişkin atılan adımların yetersizliği, bir taraftan mevcut sorunların devam etmesine neden olurken diğer taraftan yeni sorunların ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Engelli vatandaşlarımızın insan onuruna uygun bir biçimde yaşamalarını sağlayacak düzenlemeler yapmak, sosyal devletin en önemli gereklerinden biridir.

Anayasa'mız, engellilere ilişkin pozitif ayrımcılık içeren düzenlemelere yer vermiş olmasına rağmen, bu hükümler gereğince yerine getirilmemiştir. Sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak, özürliülerin desteklenmesi konusunda da ülkemizin not ortalaması zayıftır.

Engelli vatandaşlarımızın karşılaştığı en önemli sorunların başında, engellilerin çalışma hayatına katılımlarındaki yetersizlikler ve kısıtlamalar gelmektedir. İş yaşamında kanunlara ve diğer bütün düzenlemelere rağmen hak ettikleri boyutta yer bulamayan engelli vatandaşlarımız, sosyal devlet ilkesinin kendilerine karşı uygulanmadığını düşünmektedirler. Bu konuda yol gösterici ve örnek olması gereken kamu kurum ve kuruluşlarında özürliülerin yasalarda belirtilen oranlarda çalıştırılmamasını, hatta kimi kamu kurum ve kuruluşlarında hiç engelli çalıştırılmamasını anlamak mümkün değildir. Resmî verilere göre engelli kadrolarının büyük bir bölümü kullanılmamaktadır.

Türkiye'de yaşayan engelli vatandaşlarımız, istihdamın yanı sıra, günlük yaşamda da büyük sorunlarla karşılaşmaktadır. Özellikle şehir içi ulaşım engelli vatandaşlarımızın en büyük sorunlarından biridir. Yüksek kaldırımlar, sinyalsiz trafik lambaları, otobüs, minibüs, metro ve diğer raylı taşıma araçlarının kullanımında engelli vatandaşlarımızın yeterince düşünülmemesi bu vatandaşlarımızı isyan etme noktasına getirmiştir.

Öte yandan, 1 Temmuz 2005 tarihli 5378 sayılı Özürülüler Kanunu'nda, yerel yönetimlere kamu kurum ve kuruluşlarına ait resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel altyapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış umuma açık hizmet veren her türlü yapıların özürülü vatandaşların erişilebilirliğine uygun hâle getirilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Kanunda ayrıca, büyükşehir belediyeleri ve belediyelerin şehir içinde kendilerine sunulan ya da denetimlerinde olan toplu taşıma hizmetlerinin özürülülerin erişilebilirliğine uygun olması için gereken tedbirleri alması, mevcut özel ve kamu toplu taşıma araçlarının 7 Temmuz 2012 tarihine kadar olan yedi yıl içinde özürülüler için erişilebilir duruma getirilmesi hükmü de bulunmaktadır.

Bununla birlikte, yedi yıllık sürenin dolmasına birkaç gün kala bu çalışmaların büyük ölçüde tamamlanmadığı görülmektedir. Bu çerçevede, 302 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle konu TBMM Genel Kurul gündemine gelmiş olup, sürenin bir yıl uzatılması söz konusudur. Bununla birlikte, AKP hükümetlerinin son yedi yıllık performansına bakıldığında, önümüzdeki bir yıllık sürenin etkin ve verimli kullanılacağına ilişkin iyimser bir bakışa ne yazık ki sahip değiliz.

Bu çerçevede, engelli vatandaşlarımızın karşılaştıkları sorunların bir an önce çözüme ulaştırılması için konunun bir Meclis araştırması ile ayrıntılı bir biçimde ele alınmasına ihtiyaç olduğu düşüncesindeyiz.

BAŞKAN – Bilginize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- *CHP Grubunun, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve 22 milletvekili tarafından, minibüs esnafı ve çalışanların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 22/5/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 9 Temmuz 2014 Çarşamba günkü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 9/7/2014 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Altay

Sinop

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve 22 milletvekili tarafından, minibüs esnafı ve çalışanların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla, 22/5/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin (914 sıra no.lu) Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak, 9/7/2014 Çarşamba günlü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin lehinde olmak üzere ilk konuşmacı, Sayın Haydar Akar, Kocaeli Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 30 Mart yerel seçimlerinden sonra Türkiye'nin gündemine oturan, aslında kimsenin çok fazla ilgilenmediği ama her gün Türkiye'nin her şehrinde problem çıkan bir konuyu gündeminize getirmek istedim. Aslında, 23 Kasım 2013'te yine bu minibüsçü esnafımızın sorunlarıyla ilgili bir gündem dışı konuşma yapmış idim ama bu sorunlar, her gün katlanarak, biraz daha artarak devam ediyor.

Şimdi, bu esnaf grubuna baktığımızda, aslında esnaf grubu olarak bile sayılmıyor. Yani doksan yıllık cumhuriyet tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu esnaf grubunun problemleri bugüne kadar hiç görüşülmemiş, böyle bir olay da yok.

Bu esnaf grubuna baktığımız zaman, devletin bütün görevlerini, sosyal devletin yapması gereken görevleri bunların üzerine yüklemişiz. Sabah altıda yollara çıkan, gece birlere kadar taşıma işi yapan, herkesle, toplumun her çeşit insanıyla muhatap olan, öğrencisinden memuruna kadar, işçisinden postacısına kadar her kesimiyle muhatap olan bir esnaf grubundan, minibüsçülerden bahsetmek istiyorum.

Şimdi, bu minibüsçüler, sadece sabah altıda kalkıp gece bire kadar çalışmaz, hafta sonu da, hafta sonları da bunların tatilleri yoktur ve hizmet ederler. Yani kısacası, kamu hizmetçileridir ve kamu hizmetçilerini de kentlerde genelde belediyenin hizmet götüremediği alanlarda en kötü güzergâhları bu arkadaşlara veririz ve burada çalıştırırız. Bir başka şey daha yaparız, bunlar bizim bütçede gelir kalemi olarak gösterilen trafik cezalarına en çok maruz kalan esnaf grubudur kamyoncularla birlikte. Genelde, bu esnaf grubu, şehir içi taşımacılığı yaptığı için zabita ve polis tarafından sürekli bir baskı altına alınırlar ve sürekli cezalandırılırlar; ayakta yolcu vardır, oturarak yolcu vardır, kefeni eksiktir arabasında, bunun gibi nedenlerle sürekli cezalandırılırlar. Ve bu esnaf grubuna biz çocuğumuzu, canımızı emanet ederiz ve böyle bir gruptur güvenmek zorunda olduğumuz ama araçlara da bindiğimiz zaman vatandaşın en çok kavga ettiği, sürekli horladığı, ötekileştirdiği bir esnaf grubudur ve kamu görevi yaparlar diyoruz.

Türkiye'de yaklaşık olarak 167 bin kişi bu esnaf grubuna üyedir ve aileleriyle beraber yaklaşık 1 milyon kişinin ekmeği, bu minibüsçülükle ve minibüsçülük esnafının işiyle karşılanmaktadır. Yine, benim kentimde, yaklaşık 2.180 minibüs çalışmakta ve minibüsçü esnafı vardır, 600 bin kişi de bu toplu taşıma araçlarından yararlanmaktadır.

Şimdi, bu kadar anlattıktan sonra, bu esnafın en büyük problemi ne? Bakın, herkesin gözünden kaçan bir şey var, yaklaşık 15 meslek grubunu bedava taşıyorlar, 3 meslek grubunu da indirimli taşıyorlar. Nedir bu 15 meslek grubu? İşte, postacılar, jandarma, zabita, yine polis, engelli, gazi, şehit ailesi, sarı basın kartlılar gibi meslek gruplarını veya bu kartlara sahip olan insanları, bu insanlar bedava taşıyorlar ve bugün, sizin çıkarmış olduğunuz, 2013 7'nci ayda 4736 sayılı Kanun'da yapmış olduğunuz bir değişiklikle, yaptığımız değişiklikten yaklaşık sekiz ay sonra yayımlayarak 30 Mart seçiminden önce çıkarmış olduğunuz yönetmelikle, 65 yaş ve üstünü de bedava taşımaya başladılar. Evet, 65 yaş ve üstünü bedava taşımaya başladılar.

Bakın, Türkiye'nin nüfusunun yüzde 8'i, 65 yaş ve üstü. Benim ilimde de yaklaşık 275 bin kişi indirimli yararlanıyor öğretmen ve öğrenci olarak; daha önce 90 bin kişiydi, 65 yaşla beraber 110 bin kişi de bu ulaşım hizmetlerinden bedava yararlanıyor.

Şimdi, diyeceksiniz ki “Yani karşı mısınız?” Hayır, karşı değiliz, sosyal devletin bir gereği olarak bunu yapabilirsiniz ama karşılığını da vermek zorundasınız.

Bakın, devletin hastanelerinde 65 yaş bedava tedavi etmiyorsunuz. Fırıncı ekmeğini 65 yaşa bedava vermiyor. Yine, kahvehaneye gittiğinde, çayını içtiğinde 65 yaş ve üstü bedava çay içmiyor. Hangi meslek grubunu söylerseniz söyleyin... 65 yaşında bir vatandaş berbere gittiğinde, kuaföre gittiğinde, yine bedava saçları kesilmiyor. Böyle bir durum var, 65 yaş ve üzeri... Türkiye'de yaklaşık 6 milyon kişi bu işten bedava yararlanıyor, bununla beraber 15 meslek grubu, biraz evvel saydığım meslek grubu da bedava yararlanıyor.

Kendi kentimden tekrar söylüyorum. Daha önce Kocaeli'nde bu işten 20 bin kişi yararlanıyorken diğer meslek gruplarında, 65 yaş ile birlikte 110 bin kişiye çıktı. Peki, ne yapacak bu esnaf grubu? Yani, devletin bütün yükünü, en kötü güzergâhları buna verdiğiniz zaman, en az kazançları aldıkları yerlerde, en az yolcunun olduğu yerlerde bu arkadaşlarımız nasıl yapacaklar?

Geçen gün bir telefon aldım, aynı araca 65 yaş üzerinde 12 kişi birden biniyor ve hepsini indiriyor. Şimdi, polis zorla araçları durduruyor, 65 yaş bedava taşımayanlara baskı yapıyor, hatta dövüyor. Bakın, bu fotoğraf çok net değil: “Polis dayağı böyle görüntüledi. Kooperatif Başkanı Mehmet Malçok yere yatırıldı, tekmelendi. Başkan Yardımcısı Çetin Alkan'a biber gazı sıkıldı.” diyor. Bu resim Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde çekildi. Nedeni, 65 yaş bedava taşımadıkları için. Hangi birini bedava taşıyacak? Bunlar da diğer meslek grupları gibi meslek. Yani, sırf popülizm olsun diye, 30 Martta oy devşirelim diye bu meslek grubuna bedava taşıttırıyorsunuz insanları.

Tabii ki biraz evvel söylediğim gibi 65 yaş da bedava taşıyabilirler, diğer meslek gruplarını da bedava taşıyabilirler, hatta herkesi bedava taşıyabilirler. Devlet sosyal devletliğini üstlenirse, bu işin ve bu arkadaşlarımızın kaybettikleri geliri bir şekilde finanse ederse tabii ki taşıyabilirler. Onunla ilgili de önerilerim var, konuşmamın içerisinde onları da size anlatacağım.

Minibüsçü arkadaşların problemleri bununla bitmiyor. Yine, çıkardığınız bir kanunda engelliler için rampa yapılmasını öngörmüştünüz, bu da doğru bir kanundu. Ama rampa yapılırken 4-5 tane şirkete ruhsat verdiniz, bu 4-5 şirket 15 bin liradan eski araçlara rampa yapıyor. Aslında maliyeti 2.500 TL ama 15 bin TL'ye rampa yapıyor. Yeni araçlarını da değiştirmek zorunda kalanlar, ruhsat verilmediği için 150 bin TL, 200 bin TL ücret ödüyorlar. Bu da yetmiyor, rampayı yapabilmek için koltukları sökmeleri gerekiyor. Her koltuk başına 4 ile 28 bin TL arasında belediyeye ücret ödeyen bu minibüsçü kardeşlerimiz, koltukları söktüğünde hem gelir kaybediyorlar hem de belediyeye ödemiş oldukları paraları geri alamıyorlar. Gerçekten bunların derdi büyük.

Yine, “Engelliler için rampa yapın.” diyorsunuz. Tamam, yapsınlar ama engelliler gidip bir bayiden araba satın aldıklarında ÖTV'sini almıyorsunuz, bu da doğru bir şey ama siz minibüsçüye “Engelliler için rampa yap.” dediğinizde, “Aracını değiştir.” dediğinizde çatır çatır ÖTV'sini ve KDV'sini alıyorsunuz.

Yine bir başka boyutu, minibüsçüler sadece sivil yolcu taşıyor, öğrenci de taşıyor. Bakın, öğrenci taşıyan “P” plakalı araçlar yüzde 8 KDV ödüyor ama minibüsçü, öğrenci taşımasına rağmen, kış aylarında sekiz ay müşterilerinin yarısı öğrenci olmasına rağmen yüzde 18 KDV ödüyor.

Arkadaşlar, gerçekten sıkıntılı bir meslek grubundan bahsediyoruz. Şimdi bunlar için birtakım çözümler üretilebilir. Bir defa, bu rampa nedeniyle araçlarını değiştirmek isteyen şoför arkadaşlardan, minibüsçü esnafından ÖTV alınmayabilir. Yine, bedava taşıttıracağımız ve “sosyal devlet gereği” diye söylediğimiz bu meslek gruplarını taşıyabilmeleri için yine mazottan yüzde 25’lik, yüzde 18’lik ÖTV’leri alınmayabilir, sübvansiyon yapılabilir.

Yine, en büyük problemlerinden biri de son günlerde çıkan kart problemi, belediyelerde kullanılan elektronik kartlar yani geçiş kartları, önceden peşin olarak yüklenen kartlar. Bu da doğru bir... Aslında kullanılması gerekiyor, çağın gereği ama veriyorlar bir şirkete belediyelerin UKOME’leri, bu hazır paradan yüzde 5 kesiyorlar, günlük kazançlarından yüzde 5 kesiyorlar ve trilyonları kazanıyorlar.

Aynı zamanda, bunlara hafta içi ödemeleri yapıyorlar ama hafta sonu bu ödemeleri yapmıyorlar, kendi ceplerinde kalarak bunların faizlerinden yararlanıyorlar.

Evet, anlattığım dertler... Gerçekten bu meslek grubunun en büyük dertlerinden bir tanesi, yine, trafik sigortası. Trafik sigortasına baktığımızda, yine geçen yıl yapmış olduğunuz değişikliklerle veya bu yılın başında yaptığımız değişikliklerle 600 liraya, 500 liraya, bin TL’ye yaptıkları trafik sigortalarında yüzde 300’lük artış sağladınız ve bu nedenle de 3 bin TL’ler, 5 bin TL’ler ödemek zorunda kalıyor.

Yani, şöyle demek istiyorum: Ne varsa minibüsçünün cebinde, göz dikmişsiniz. Trafik sigortasıyla, rampasıyla, bedava taşıttırdığınız vatandaşlarla, cebindeki parayı, ne varsa almaya çalışıyorsunuz. Minibüse bineceğinize, minibüsçünün sırtına binmişsiniz ve oy devşirmeye devam ediyorsunuz. Umarım bu seçimlerden önce, umarım gelecek genel seçimlerden önce minibüsçülerden farklı fedakârlıklar istemezsiniz diyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin aleyhinde ilk konuşmacı Sayın Ahmet Arslan, Kars Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; ben de hepinizi saygıyla selamlayarak konuşmama başlamak istiyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği Meclis araştırması önergesi açılmasına ilişkin sayın hatibi dinledik ve açıkçası hayretle dinledim. Neden hayretle dinledim? Minibüsler 14+ 1 yani şoförü dâhil 15 kişi, 14 tane yolcu taşıyan toplu taşıma araçları.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının, yüce Meclisten çıkan 4736 sayılı Kanun’la birlikte 5378 sayılı Kanun çerçevesinde çıkardığı iki tane yönetmeliği var: Bir tanesi Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği, bir tanesi Ücretsiz Toplu Taşıma Yönetmeliği. Bu iki yönetmelik çerçevesinde, şoförü dâhil 16+1 yani 17 kişiyi geçen araçlarda indirimli taşıma söz konusu. Minibüsler ise 14+1 kişiliktir yani 15 kişiliktir. Minibüslerin hiçbirinde bu önergede ifade edilen 17 tane veya sayın hatibin bahsettiği 15 tane meslek grubu artı 3 tane meslek grubunun 15 tanesine bedava, 3 tanesine indirim konusu kesinlikle söz konusu değildir. Zira, 17’nin altında oldukları için böyle bir indirim yoktur.

Minibüsçülerle ilgili ben de birkaç cümle söyleyeyim. Minibüsçü esnafını iyi tanıyorum. Minibüsler toplu taşımanın tamamlayıcısı anlamında, olmazsa olmaz, orta ölçekli taşıma araçları. Niye? Siz metroyla, siz trenle, siz raylı sistemle insanları bir yere götürürsünüz, ondan daha kenar mahallelere dağıtım ise minibüsler marifetiyle yapılır. Dolayısıyla minibüsçü –sayın hatibin de söylediği gibi- gece yarısına kadar, sabahın beşinden itibaren yine hizmet vermeye devam eder.

Ve, yine, minibüsçünün başka bir sıkıntısı vardır: Minibüsçü âdeta bakkal gibidir, “Bugün ben çalışmıyorum.” diyemez; hafta sonu, bayram, seyran, tatil demez sürekli insanımızın hizmetinde olur.

Bunun farkındayız, bunun farkında olan bir Hükümet olarak, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla, Sanayi Bakanlığıyla, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığıyla, TOFED’le birlikte, Minibüsçüler Derneğiyle, imalatçı firmalarla birlikte, özellikle bu engellilere yönelik düzenlenen kanun çerçevesinde, 2018’de yürürlüğe girecek olan engelli araçları için 1 metrekairelik havuz oluşturulmasına yönelik çalışma kapsamında, bütün bu bakanlıklarla görüşüyor ve engellilerin daha iyi hizmet alabilmeleri adına -AK PARTİ hükümetleri döneminde malumunuz birçok alanda engellilerle ilgili düzenlemeler yapıldı, iyileştirmeler yapıldı yine engellilerin bu taşıma araçlarından da daha iyi hizmet alabilmeleri adına- düzenlemeler yapılıyor. Bu düzenlemeyi yapıyorken muhakkak ki minibüsçü esnafını da mağdur etmemek adına çareler geliştiriyoruz. İşte, az önce saydığım kurumlarla birlikte, 2018 yılının Temmuz ayına kadar hem esnafı mağdur etmeyecek hem esnafımızın ihtiyacını görecek hem de engellimizin ihtiyacını görecek düzenlemeler yapılıyor, bu konuda çalışmalar yapılıyor.

Bu çalışmalar yapıyorken ayrı bir araştırma önergesi verilmesi ve komisyon kurulmasına kesinlikle ihtiyaç yok, bu konuda sizi temin ederim. Yine, tekrar söylüyorum: Konuşma, başından sonuna “15 meslek grubuna bedava, 3 meslek grubuna indirimli taşıma yapılıyor.” üzerine kurgulanmıştı. Kocaeli’nde, 16 koltuğun altında olan yani 14+1 olan minibüslerde böyle bir uygulama kesinlikle yok, Kocaeli milletvekillerimizle birlikte de az önce teyit ettik. Türkiye’nin genelinde de kesinlikle böyle bir uygulama yok. 17 koltuğun üstündekiler için geçerlidir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ya, bırakın bu işi! Allah aşkına doğru konuş, oruçlusun, doğru konuş ya! Kocaeli’nin tümünde var bu. Yazık!

AHMET ARSLAN (Devamla) - Minibüsler 14+1’dir, dolayısıyla 14+1’de böyle bir uygulama yoktur sayın hatip diyorum.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Var, var, hepsinde var.

AHMET ARSLAN (Devamla) – Engellilerimizi, minibüsçü esnafımızı ve sizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, hatip söylediklerimi çarpıtarak, 14+1’e indirgeyerek, bedava taşınan yolcuların olmadığını ifade ediyor, düzeltmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

İki dakika, satışa var.

VIII.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın, Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hayatınız vatandaş aldatmakla geçiyor. Hayatınız vatandaş aldatmakla geçiyor, bir kez daha söylüyorum.

Hangi Kocaeli milletvekiliyle konuştun? Kocaeli'nin neresinde 14+1 minibüs kullanılıyor? Kocaeli'nin tümünde 15+1 ve üzerinde ulaşım var. Kocaeli'nin tümünde insanlar, biraz evvel bahsettiğim meslek grupları bu işlerden bedava yararlanıyor. Yine, geliyorsunuz, burada kurnazlık yapıyorsunuz. “Haydar Akar ‘minibüschü’ dediği için bedava taşıymıyormuşuz”. Bedava taşıttırıyorsunuz bu meslek grubuna. İnsanlara doğru söyleyeceksiniz. Kabul edelim ki minibüschü dedik, minibüschüler taşıyor. 167 bin tane -otobüs- şehir içi ulaşımında 15+1 var. Bunu da teyit ettiniz mi, baktınız mı? Lütfen bakın ve ondan sonra bu kürsüye gelip insanlara doğru bilgiler verin. Aldatamazsınız insanları, aldanmayacaklar bundan sonra bu insanlar, bu meslek grupları size. Her yerde yalan söyleyerek, doğru olmayan şeyler söyleyerek insanları aldatmayın diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Arslan.

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkanım, çok kısa bir açıklama yapmam lazım çünkü benim de sözlerim çarpıtıldı.

BAŞKAN – Sataşmadan mı söz istiyorsunuz?

AHMET ARSLAN (Kars) – Evet efendim, sataşmadan.

BAŞKAN – Hangi gerekçeyle?

AHMET ARSLAN (Kars) – Efendim, benimle ilgili “yalan söylüyor...” Cümlelerimi çarpıttı sayın hatip.

BAŞKAN – Buyurun.

Süreniz iki dakika.

2.- Kars Milletvekili Ahmet Arslan'ın, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkanım, huzuru meşgul etmemek adına farkındaysanız çok uzun konuşmadım, yine çok uzun konuşmayacağım.

Ben, edindiğim tecrübe çerçevesinde, kürsüye çıkıp hiçbir zaman boş konuşmadım. Ben ilgili taraflarla konuşurum, ilgili mevzuatı araştırırım, ona göre gelir konuşurum.

17 ve üstü olursa toplu taşıma aracı, belediye otobüsü, özel halk otobüsüdür. 17'nin altı olursa, 16 olursa ki şu an Türkiye’de olduğu gibi 14+1 olursa buna dolmuş veya minibüs deniyor, mevzuat bunu düzenliyor. Dolmuş ve minibüschülerle de konuştum. Dolmuş ve minibüste böyle bir uygulama yok, 17'nin üstünde böyle bir uygulama var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben de öyle söylüyorum zaten. Var mı yok mu?

AHMET ARSLAN (Devamla) – Hazırnu kesinlikle yanlış bilgilendirmem, bilgilendirmedim bu konuda.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Başkan, boş konuştuğumu söylüyor.

AHMET ARSLAN (Kars) – Sana bir şey demedim, “Ben boş konuşmam.” dedim.

BAŞKAN – Sayın Akar, “Ben boş konuşmam.” dedi. Bir tutanaklara bakayım, “Ben boş konuşmam.” dedi.

AHMET ARSLAN (Kars) – “Ben boş konuşmam.” dedim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Buradan, yerimden söylemek istiyorum: Dünyadan haberi varsa, her şeye yemin edebilirim, dünyadan haberi yok.

BAŞKAN – Sayın Akar, kızmayın, sakın olalım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bedava konuşuyor; bu kadar net söylüyorum.

BAŞKAN – Tamam, peki, sakın olalım.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

1.- *CHP Grubunun, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve 22 milletvekili tarafından, minibüs esnafı ve çalışanların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla 22/5/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 9 Temmuz 2014 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin lehinde son konuşmacı Sayın Mesut Dedeoğlu, Kahramanmaraş Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

MESUT DEDEOĞLU (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; minibüs ve şoför esnafının sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla verilmiş olan Meclis araştırması önergesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, şoförlük mesleği, artan sorunlar karşısında her geçen gün zorlaşmaktadır. Şoför esnafı, uzun ve bitmek bilmeyen yolları saatlerce direksiyon sallayarak binbir güçlükte aşabilmektedir. Uzun yolları aşarak binbir güçlükte yüklerini sahiplerine teslim etmek için büyük mücadele gösteren şoför esnafı, komşu ülkelerde de yaşanan iç savaşlardan olumsuz yönde etkilenmektedir. Komşumuz Irak'ta yaşanan iç savaşta 32 kamyon şoförümüz, IŞİD güçleri tarafından 10 Haziran tarihinde rehin alınmış, daha yeni bırakılmışlardır. Bu da şoför esnafımızın çektiği rezilliklerden, zorluklardan bir tanesidir.

Şoför esnafımız, her geçen gün, yollarda canını ortaya koyarak çalışmaktadır. Bürokrasiden kaynaklanan sorunlarının yanı sıra, yollarda ve gittikleri ülkelerde can güvenliği konusunda da sorunları çok büyüktür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada, Irak'ta yaşanan son olaylara ve Türkiye ekonomisine vermiş olduğu zararlar konusunda da kısaca değinmek isterim. Türkiye'nin Irak'la olan ihracatı haziran ayında yüzde 21 gerilemiştir. Irak ihracatı yıllık 12 milyon dolar ile en büyük 2'nci pazar konumundadır ve dolayısıyla buradaki bu pazarın daralması şoför esnafımızı da, Türkiye ekonomisini de olumsuz yönde etkilemektedir. Türk iş adamlarımız, Türkmenistan'dan sonra 5 milyar dolar ile en fazla ticari anlamda iş yapılan yeri Irak olarak tespit etmiş ve çalışmalarını burada yoğunlaştırmışlar. Şimdi, Irak'ta yaklaşık olarak 10 milyar dolarlık ihracat tehlikeye girmiş durumdadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; can ve mal güvenliğinin yanı sıra, şoför esnafının en önemli sorunlarının başında pahalı akaryakıt fiyatları ve yüksek vergi oranları gelmektedir. Şoför esnafı tarafından kullanılan mazot bugün 4.700-4.800 liraya kadar yükselmiştir. Mazotun fiyatı Türkiye’de sürekli olarak artmaktadır. Vergi ve yüksek akaryakıt fiyatları karşısında kazançları iyice düşen şoför esnafı geçinmede ve ailelerine ekmeğe götürmede büyük sıkıntı yaşamaktadır.

Esnaf kendi arasında en büyük sıkıntıyı belge konusunda yaşamaktadır. Şoför esnafı, çok sayıda belge için kamu kurum ve kuruluşlarına yüksek oranda ücretler ve vergiler ödemektedir.

Esnafımız mevzuattan kaynaklanan sıkıntılar nedeniyle kendi meslektaşları arasında da büyük sorunlar yaşamaktadır. Hükümet tarafından yapılan bazı düzenlemeler şoför esnafını pek çok yerde birbirine düşürmekte ve rekabet ortamını sağlıklı bir şekilde ortaya koyamamaktadır. Bu nedenle, şoför esnafımızla ilgili yapılan düzenlemeler, mutlaka, bu esnafımızın bağlı bulunduğu odalarla birlikte yapılmalı, odaların fikirleri alınmalı, odaların tecrübelerinden yararlanılmalıdır.

Ülkemizde ucuz akaryakıt konusunda da şoför esnafı arasında bazı ayrımcılıklar yapılmaktadır. Hükümet tarafından bunun ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bir taraftaki esnafa ucuz mazot verirken bir taraftaki esnafa pahalı mazot verip rekabet ortamını, kazanç ortamını bozmaya hiç kimsenin hakkı yoktur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Deniz Ticaret Odasına kayıt yaptıran şoför esnafı indirimli akaryakıttan yararlanmakta ve girdilerini düşürerek yolcu taşımacılığı yapmaktadır. Aynı bölgede ve aynı ilde esnaf odalarına üye olan şoför esnafı indirimli akaryakıttan faydalanamamaktadır. Pahalı akaryakıt ve maliyetlerin artması gibi nedenlere, pahalı parça fiyatları ile ilgili vergi oranları da eklenince bazı şoför esnafı kaçak akaryakıtı yönelmek zorunda bırakılmaktadır ya da aracında mazot yerine yağ yakar hâle gelmektedir.

Şoför esnafımızın derinleşen ve her geçen gün artan sorunlarına yüce Meclis olarak mutlaka çözüm bulma mecburiyetimiz vardır. Ömrünü yollarda, direksiyon başında, binbir güçlükte, tek başına geçirmeye çalışan şoför esnafımızın sorunları yalnızca bunlardan ibaret değildir.

Bu sorunlar tüm Türkiye’de olduğu gibi Kahramanmaraş’ta da yaşanmaktadır. Esnaf tüm şehirlerde olduğu gibi perişandır, akaryakıt fiyatları yüksektir, yedek parça fiyatları yüksektir, durak fiyatları yüksektir, hat fiyatları alabildiğine almış yürümüş ve rekabet edilemez, yeni bir esnafın başlayabileceği bir duruma gelemez hâle dönüşmüştür.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında, şoför esnafını ilgilendiren 41 farklı yetki belgesi bulunmaktadır. Bu belgeler için esnaf ayrı ayrı paralar ödemekte, ayrı ayrı harçlar yatırmakta ve ayrı ayrı, aylarca, bazen yıllarca bürokrasinin kapısında beklemekte, şoför esnafı hor görülmektedir. Uzun yollara çıkan şoför esnafı her köşede durdurulmakta ve evrak kontrolüne cevap vermek zorunda kalmaktadırlar. Pahalı akaryakıt konusunda şanssız olan şoför esnafımız, yol güzergâhı üzerinde de başta çevirmeler olmak üzere birçok şanssızlıkları beraberinde yaşamaktadırlar. Yetki belgesi sayısı arttıkça şoför esnafının maddi yükü de artmaktadır. Söz konusu kanun ve yönetmelik uygulamaları şoför esnafı üzerinde büyük baskı oluşturmaktadır. Özellikle K1 yetki belgesi almak durumunda olan kamyoncu esnafı ile D4 yetki belgesi kapsamında taşımacılık yapan esnaf kesiminin sorunları büyük bir şekilde artmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında şoför esnafımızın alması gereken yetki belgeleri meslek odalarından alınmalıdır çünkü bu konuyu bilen meslek odalarıdır. Hangi aracın, hangi yetki belgesinin, kapasitesinin ne olduğunu elbette ki meslek odaları bilir. SRC belgelerinin eğitimi ve muafiyet ölçüleri, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu iş birliğiyle mutlaka yapılmalıdır. Mevcut hâliyle yapılan çalışmalar şoför esnafını olumsuz etkilemektedir. Yapılan çalışmalar, taksici ve minibüs esnafının belediye sınırları ve mücavir alanın dışına götürmüş olduğu yolcusunu aynı şekilde geri almasını engellemektedir. Minibüs ve taksici esnafı bu sorunun çözümüne yönelik çalışmalar yapılmasını beklemektedir. Bu çalışmaların da Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılması gereklidir.

Şoför esnafı sürekli artan akaryakıt fiyatları karşısında büyük sıkıntı yaşamakta. Vergi indirimli akaryakıt hava yolu ve deniz yolu taşımacılığında büyük avantaj sağlamaktadır. Kara yolu taşımacılığı yapan şoför esnafı da tıpkı hava ve deniz yolu taşımacılığında olduğu gibi özel tüketim vergisiz akaryakıt kullanmak istemektedir. Ayrıca, motorin fiyatlarının hızla yükselmesi taşıma maliyetlerini de artırmaktadır. Ucuza nakliye yapılması ve kamyoncu esnafının para kazanması düşünülüyor ise taşımacılık sektörüne mutlaka ucuz mazot temin etmek mecburiyetimiz vardır.

Maliye Bakanlığının uyguladığı motorlu taşıtlar vergisi borcunu geciktiren esnafın aracının yolda bağlanması ayrı bir problem olarak her zaman gündeme gelmektedir. Üzerindeki yüke mi üzülün... Kamyonu bağlanmış, günlerce, haftalarca perişan olmuş esnafın mağduriyetini ortadan kaldırmanın çaresine bakmak mecburiyetimiz var. Bu kamyoncu esnafımızı, taşımacılık yapan esnafımızı kanunlarla mutlaka destekleyip onların bu problemlerini hep beraber ortadan kaldırmak mecburiyetimiz vardır çünkü onlar verilen bir yükü olduğu gibi, ertesi gün adresine mutlaka teslim ederler.

Şoför esnafının sorunlarına bir an önce çözüm bulunmasını dileyerek yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin aleyhinde son konuşmacı Sayın Ramazan Can, Kırıkkale Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

629 sıra sayılı Terörün Sona Erdirilmesine Dair Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinden devam etmek istiyorum. İnşallah bugün kanunlaşacağız ve inşallah, toplumun kanayan yarasına merhem olmaya çalışacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinde konuşan Kocaeli Milletvekilimiz Sayın Haydar Akar'ın konuşmalarının kahir ekseriyetine katılmakla birlikte katılmadığım bölümleri de var. Katılmadığım bölümlere ilişkin, Kars Milletvekilimiz Ahmet Arslan Bey teknik olarak bu konuda açıklamalarda bulundu, o açıklamalara da iştirak ediyorum.

Şehirlerimizin ulaşım sorunlarının çözümü için ulaşım kavramlarında yeni arayışlar ve yeni anlayışlar, yeni modelleri beraberinde getirmiştir. Ancak, mevcut toplu taşıma dengeleri, nüfus artışı, teknoloji, kalite vesaire değerlendirildiğinde, maalesef sürekli minibüs esnafının aleyhine süreç işlemektedir. Bu gelişim ve değişim neticesinde minibüs esnafı rekabet gücünü yitirmektedir. Bunu esnafın lehine çevirebilmek için, esnaf düzeyinde kurumsal yapılanma, verimlilik, kalite, özel toplu taşımaya kamu desteği, KDV, ÖTV indirimi gibi düzenlemeler akla gelebilir. Özel işletmeler ve belediyeler arasındaki sorunların çözümüne çalışılması da bu kolaylığı sağlayacaktır diye düşünüyorum.

Toplu taşıma türlerinin entegrasyonu, müktesep hakların korunması, sürdürülebilir bir işletme ve neticede kapasite artışı gibi konuları yeniden ele almak gerekebilir.

Kentlerde nüfusun artması, toplu taşıma araçlarının nitelik, kalite ve nicelik olarak artması karşısında minibüs tanımı maalesef değişmedi. Minibüs tanımı nedir? 14+1. Yirmi beş yıl önceki tanım da bu idi. O zaman esnaf rahatlamıştı ama şimdi minibüsçülerin yeni minibüs tanımları... Bu nedir? 22+1 ya da 18+4 gibi talepler olmaktadır.

İzmir Milletvekilimiz Nesrin Ulema bu konuyu yakinen takip etmiş, 81 odanın minibüs odaları başkanlarıyla beraber, onlarla toplantılar yapmış ve dönemin Bakanı Sayın Binali Yıldırım'ın huzurlarına bu arkadaşları getirmiş ve bürokratların da bulunduğu bir ortamda bu sorunlar dile getirilmiş. Hükümetimiz ve AK PARTİ olarak minibüsçülerin sorunlarını yakinen takip etmekteyiz. Bu nedenle, Nesrin Ulema Milletvekilimize de teşekkür ediyorum. Yine, şimdiki Bakanımız Lütfi Elvan da minibüs esnafının sorunlarını yakinen takip etmektedir. Bu sorunları inşallah en kısa zamanda çözüme kavuşturacağız diyorum.

Genel Kurul çok yoğun olduğundan dolayı grup önerisinin aleyhinde olduğumu beyan ediyor, tekrar saygıyla hepinizi selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Karar yeter sayısı...

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı yoktur.

On dakika ara veriyorum ve grup başkan vekillerini arkaya konuşmaya davet ediyorum.

Kapanma Saat: 15.09

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 15.20****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Muharrem İŞİK (Erzincan), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114'üncü Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, öneri kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince sözlü soru önergelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

**IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER**

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

2.- Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/484) (S. Sayısı: 287)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3'üncü sırada yer alan, Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

3.- Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/941) (S. Sayısı: 629) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Burada.

Hükümet? Burada.

Geçen birleşimde tasarının 2'nci maddesi kabul edilmişti.

(x) 629 S. Sayılı Basmayazı 8/7/2014 tarihli 113'üncü Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Bir açıklama yapmak durumundayım sayın milletvekilleri: Geçen birleşimde tasarının 2'nci maddesi kabul edilmişti, evet. Birleşim kapanmadan önce kullandığı bir ifade için “Sürçülisan etmiştir.” demek suretiyle bir bakanın yerine konuştuğum ileri sürülmüş ve istem üzerine usul tartışması açmıştım. Kullandığı ifadeyi de açıklamak isterim. Sayın Ali Uzunırmak’a Sayın Bakanın “Ali Kızılırmak” dediği iddiası vardı. Bunun üzerine de ben “Dili sürçmüştür belki.” dedim ve bunun üzerine de Bakanı koruyorum anlamında benim aleyhime, tutumum aleyhine usul tartışması istenmişti, açmıştım.

Usul tartışmasının kapalı oturumda yapılmasına dair İç Tüzük’ün 70’inci maddesine göre verilmiş bir önerge vardı. Şimdi hatırlatmak için kapalı oturum istemine dair önergeyi tekrar okutacağım ve işleme devam edeceğim.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İç Tüzük 70’inci maddeye göre usul tartışmasının kapalı oturumda yapılmasını arz ederim.

Oktay Vural

İzmir

MHP Grup Başkan Vekili

BAŞKAN – Kapalı oturumda Genel Kurul salonunda bulunabilecek sayın üyeler dışındaki dinleyicilerin ve görevlilerin dışarıya çıkmaları gerekmektedir. Sayın idare amirlerinden salonun boşaltılmasını temin etmelerini rica ediyorum.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, daha önce zaten bu önergeyi okutup oylamada kalmıştınız, oylamayı yenilemeniz gerekiyordu.

BAŞKAN – Yenileyeceğim, hepsini yapacağım Sayın Vural.

OKTAY VURAL (İzmir) – Efendim, oylamayı yenilemeniz gerekiyordu.

BAŞKAN – Sayın Vural, hepsini yapacağım. Bir açıklama yaptım. Bu olay gerçekleştiğinde, milletvekili olan arkadaşların büyük bir çoğunluğu burada yoktu. Gerekli açıklamayı yaptım, işleme devam edeceğim.

Yeminli stenografların ve yeminli görevlilerin salonda kalmalarını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi salonu boşaltalım.

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkanım, Sayın Bakan bu konuda açıklama yapacak. Kapalı oturum önergesini geri çekiyoruz.

BAŞKAN- Sayın Vural, bu aşamada mı?

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet, geri çekiyoruz efendim.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – İç Tüzük’ün hangi maddesine göre çekiyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kapalı oturum önergesi geri çekilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.27

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 15.36****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Muharrem IŞIK (Erzincan), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

629 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon burada.

Hükûmet burada.

Biraz önce, kapalı oturum önergesi geri alınmıştır. Görüşmelere devam edeceğiz ve usul tartışmasını başlatacağım.

Usul tartışmasının gerekçesini bir kez daha açıklayayım: Dün gece yapılan görüşmeler esnasında, Sayın Bakan benim de fark etmediğim bir şekilde Sayın Ali Uzunırmak’a “Sayın Kızılırmak” diye hitap etmişti. Sayın Uzunırmak söz istedi, kendisine söz verdik; derdini anlatırken, itirazını anlatırken söylemek istemediğim bir kelime sarf etti. Ben de hakaret etmeyin, sürçülisan etmiştir dedim. Bu, doğal söylenmiş bir şeydi ancak Sayın Vural, bu cümlemden hareket ederek, Sayın Bakanı koruduğum gerekçesiyle usul tartışması açmak istedi, ben de kabul ettim.

Yalnız, usul tartışmasına başlamadan önce Sayın Bakan söz istemişti.

Sayın Bakan, söz istemiştiniz, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay’ın, hiçbir milletvekilinin ismiyle bir meselesi olmadığına ve eğer bir yanlışlık yapıyorsa bunun bir sürçülisan olduğuna ilişkin açıklaması

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu tartışmayı sona erdireyim diye... Yani, bu, doğrusu büyütülecek bir şey değildi ama arkadaşlarımız büyüttüler. Benim hiçbir arkadaşımın ismiyle bir meselem yoktur, tamamen sürçülisandır. Burada isimleri duyarken ben kişileri göremiyorum sadece isim yazıyorum; orada bir yanlışlık, bazen de gürültü oluyor, sürçülisandır, başka bir gayem, niyetim yoktur. Onu ifade etmiş olayım. Yanlış bir anlama olmasın, herkesin ismi değerlidir, soy ismi değerlidir ama hepimiz, bazen bu kalabalıklar içinde yanlış telaffuzlar, sürçülisanlar yapabiliriz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Usul hakkında söz talebi...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, maksat hasıl olmuştur dolayısıyla...

BAŞKAN – Sayın Vural, bu konudaki, usul hakkındaki talebinizi geri çekiyorsunuz değil mi?

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet efendim, maksat hasıl oldu.

BAŞKAN – Peki.

Burada yaşanan, burada söylenen her şeyin kayda geçtiğini bir kez daha siz sayın milletvekillerimize hatırlatmak isterim.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

3.- Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/941) (S. Sayısı: 629) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bakanlar Kurulu, çözüm sürecine ilişkin gerekli kararları almaya yetkilidir.

(2) Çözüm süreci kapsamında yapılan çalışmaların koordinasyonu ve sekreteryaya hizmetleri Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı tarafından yürütülür.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Celal Dinçer konuşacak.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 629 sıra sayılı Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesi hakkında CHP Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye'nin en temel sorunu olan terörün bitirilmesi ve Kürt kardeşlerimizin yaşadığı sorunların barışçıl yollarla çözülmesi isteği halkımızın da en önemli taleplerinden biridir. Bizler de toplumsal barışın birey odaklı, eşitlikçi ve özgürlükçü bir yaklaşımla sağlanabileceğini düşünüyor, ana muhalefet partisi olarak bu yönde çaba ve çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Ancak, iktidar partisi ve Hükümetin Kürt meselesinin çözümü konusunda bugüne kadar izlemiş olduğu yol son derece tutarsız, çelişkilerle dolu ve güven vermeyen, şeffaf olmayan, genellikle siyasi ve kişisel çıkar amaçlı bir yol olmuştur. Hükümete sorduğumuz zaman verilen cevap hep şudur: "Efendim, barış süreci çok iyi bir şekilde gidiyor." İyi gidiyor da ne iyi gidiyor, biz bunu bilmiyoruz. AKP, bugüne kadar Türkiye Büyük Millet Meclisini dışlayarak sorumluluktan uzak bir şekilde süreci yürütmüştür. Aslında bu sorunun ve ülkemiz de var olan diğer sorunların tartışılacağı demokratik bir ortamın olmayışı bu sorunların çözümünün önündeki en büyük engeldir. Türkiye'de demokratik bir tartışma ortamı sağlanmadan bu sorunun çözümü konusunda sağlıklı bir sonuç almanın çok zor olduğunu hepimiz biliyoruz. O hâlde, Hükümetin, öncelikle, Türkiye'nin her yerinde demokrasinin tüm kurum ve kuruluşlarıyla ve kurallarıyla demokratik bir ortam yaratması gerekir. Ancak, üzüntüyle belirtmek gerekir ki Hükümet böyle bir anlayıştan uzak bir politika izlemektedir. İktidar, sorunları çözmek yerine, hep sorunları kullanma yolunu seçmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu meselenin kalıcı çözümü için atılacak samimi ve sağlıklı sonuçlar verecek bütün adımları destekleriz. Fakat, çıkar amaçlı, siyasi hesaplara dayanan, samimiyetten uzak aldatmacalara da itibar etmeyeceğimizi belirtmek isteriz. Çünkü biz, kalıcı bir toplumsal barıştan yanayız, oysa iktidar bugüne kadar terörü ve Kürt meselesini toplumsal değil, siyasi hesaplara indirgemiş, bir AKP meselesi olarak görmüş, soruna bütün toplumu kapsayan bir gözle bakmamış, Hükümete ve Sayın Başbakanı siyasi kazanım getirecek bir mesele olarak yaklaşmıştır yani Cumhurbaşkanlığı seçimine giderken Sayın Erdoğan'a "Sorun çözen lider" profili kazandırmak istemiştir. Bu tasarının Sayın Başbakanın Cumhurbaşkanı adaylığının açıklandığı gün ertesi günü İçişleri Komisyonunda görüşülmüş olması bu kaygı ve görüşlerimizi doğrulamaktadır.

İktidar açısından çözüm sürecinde bugüne kadar atılan en önemli adım, terör örgütünün yasal muhatap alınmış olmasıdır; işin kısaca özeti budur. Sayın Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay Komisyon çalışmaları sırasında “Biz daima çözüm sürecini şeffaflık içinde yürütmeye özen gösterdik. Bu yasa ve diğer çalışmalarda bunu koruyacağız, kamuoyunu bilgilendireceğiz. Çözüm süreci büyük toplumsal destekle yürüyor. Biz bundan sonra da bu toplumsal desteği arkamıza alarak şeffaf şekilde çalışmaları yürütmeyi esas alıyoruz.” demiştir, oysa gerçek hiç böyle değildir. Halkımız bütün gelişmeleri basına sızan eksik bilgilerden, terör örgütünün sözcülerinden ve BDP’li milletvekillerinden öğrenmiştir, Hükümet doğru dürüst hiçbir açıklama yapmamıştır. Bu sorun AKP Hükümeti tarafından önce “Kürt açılımı” daha sonra “Millî Birlik ve Kardeşlik Projesi” olarak isimlendirilmiş, sonunda da “çözüm süreci”nde karar kılınmıştır. Bu süreçlerde hep zikzaklar yapılmıştır. 2011 seçimleri öncesinde, seçim meydanlarında eski solcular ve sağcılar için ağıtlar yakılmış, cezaevlerindeki insanlık dışı davranışlar kınanmış, hatta daha da ileri gidilerek “Ben 2002’de Başbakan olsaydım Abdullah Öcalan’ı asardım.” diye beyanlatlar verilmiştir. Bunlar ne için yapılmıştır değerli arkadaşlar? Seçimlerde milliyetçi oylara sahip çıkmak için.

Şimdi ise Cumhurbaşkanlığı seçimleri yaklaştı. Başbakanın adaylığı söz konusu. Ne oldu aniden? "Barış sürecini destekleyici yasal çalışma yapıyoruz." dendi ve bugün görüşüğümüz tasarı önümüze geldi. Bu durumun bir tutarsızlığın, çıkarıcı bir zihniyetin göstergesi olduğunu söylemek istiyorum. Getirilen bu tasarı garip, anlaşılmaz hükümler de taşımaktadır.

Şimdi, ben soruyorum, dünyanın hangi ülkesinde, hükümete görevini hatırlatan kanun, gene hükümet tarafından getiriliyor? Yol haritasını çizecek kanun tasarısını değil, kanunun kendisini getirin. Görüşelim burada, ne yapacaksak onu yapalım. Hangi konu ise burada görüşelim.

Yine tasarıdaki bir madde diyor ki: "Hükümet gerekli kararları alır, her türlü çalışmayı yapar ve kamuoyunu bilgilendirir." Peki, siz bugüne kadar bir çalışma yaptınız mı? Yaptıysanız niçin ciddi hiçbir bilgiyi kamuoyuna vermediniz? Bundan sonra Bakanlar Kurulu olarak bize bu bilgileri vereceğinizden nasıl emin olabiliriz?

Dünyada terör sorununun çözümü konusunda örnekler ortadadır. Bütün dünyada, bütün sorunlu bölgelerde biz biliyoruz ki bu tür terör sorununun çözümü şeffaf bir şekilde ve katılımcı bir yöntemle yürütülüyor, kapalı kapılar ardında yürütülmüyor. Eğer Oslo görüşmeleri gündeme gelmeseydi, o konuyla ilgili MİT Müsteşarının soruşturması olmasaydı, biz bu gelişmelerin hiçbirinden haberdar olmayacaktık. Şimdi bile çok gizli, kapalı kapılar ardında neler karşılığı, hangi taahhütler ve tavizler karşılığı bu sorunun çözümü için bir süreç belirlendi, bunu açıkça bilmiyoruz.

Değerli arkadaşlar, terörün sona erdirilmesini kim istemez, elbette hepimiz istiyoruz. Üniversiteye başladığımız günden itibaren bu güne kadar mutlu, huzurlu bir ortamda yaşamadık, okuyamadık ve görev yapamadık. 12 Eylül öncesinde ki yıllarımız hep kavgayla geçti ve sorunlarla geçti. 12 Eylül dönemini ve sonrasındaki sıkıntıları gene hepimiz yaşadık. 1984'ten sonra da terör örgütünün başlattığı eylemlerde gene büyük acılar yaşadık ve hâlâ yaşamaktayız. Biz ülke olarak bunu hak etmiyoruz. Türkiye'nin artık huzura ihtiyacı var. Türkiye'nin birlik, beraberliğe ihtiyacı var ama bunu Meclisi devre dışı bırakarak veya Meclisi kanun yapma makinesi gibi görerek, canının istediği zaman üç beş maddelik kanunlarla veya torbalar içine doldurulmuş kanunlarla çözmek doğru değildir. Çözüm, herkese benimsetebileceğimiz, herkesin içinde olduğu, herkesin görüşünü şeffaf bir şekilde açıklayacağı bir süreç olmalıdır.

Yine, bu maddeyle "Barış süreciyle ilgili çalışma yapanlar yargılanamaz." diye bir hüküm koyuyorsunuz. Kenan Evren de böyle bir madde koymuştu, hem de Anayasa'ya koymuştu. Bugün "Bakın, yargıladık, 95 yaşındaki adama ceza verdik." diye seviniyorsunuz, övünüyorsunuz. Demek ki 95 yaşında da gelse, insanlar yargılanabiliyor. Yani, bu koyacağınız madde size hangi güvenceyi sağlayacak, bunu anlamak mümkün değildir. Bu tür düzenlemelerin ancak demokratik olmayan rejimlerin yapabileceği düzenlemeler olduğunu düşünüyorum. Çok doğru bir düzenleme değildir.

Değerli arkadaşlar, Hükûmetin yürüttüğü bu çalışmada kötü bir niyet yoksa, barış süreciyle, bir arada, birlikte, özgürce yaşamak ifade ediliyorsa, buna herkes katılır ama bu konunun sadece Bakanlar Kurulunun vereceği emir ve talimatlarla veya alacağı kararlarla değil, Meclisle, Meclisteki tasarıyla, Meclisteki görüşmelerle bunun çözümünün olacağını tekrar tekrar belirtmek istiyoruz.

Biz, ülkemizin geleceği için, Hükûmetin yapacağı doğru ve olumlu çalışmalara ve düzenlemelere elbette ki muhalefet olarak destek olabiliriz ama bu düzenlemelerin, ülkenin bütünlüğünü ve beraberliğini bozacak gelişmelere zemin hazırlayacak bir yöntemin önünü açmasına da asla müsaade edemeyiz.

Değerli arkadaşlar, çözüm süreci doğası gereği uzun ve zor bir süreçtir. AKP iktidarının yönettiği psikolojik savaş sonucunda Türk toplumunun gerçeği arama refleksi ile yalan ve hileye karşı koyma antikorları tahrip olmuş durumdadır. Artık, iktidarın söylediği her söz ve boş vaat, yandaş medyanın da desteğiyle kamuoyu tarafından gerçek gibi algılanmaktadır.

Bu nedenlerle, bu yasanın iyi niyetlerle hazırlanmış olmasını diliyorum, altında farklı bir düşüncenin, farklı bir amacın olmamasını diliyorum. Ülkemizin yıllardır süren bu sıkıntılı sorundan el birliğiyle kurtulmasını, dünyanın en refah, en gelişmiş ve en insan haklarına saygılı ülkesi olmasını diliyorum.

Tekrar yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Dinçer.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Erdoğan konuşacak, Muğla Milletvekili.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan değerli milletvekilleri; 629 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bildiğiniz gibi, Hükûmet tarafından "toplumsal barış" adı altında bir kanun tasarısı hazırlandı. Bu kanun tasarısını yoğun geçen bir çalışma temposuyla İçişleri Komisyonunda da görüştük; uyarılarımızı, gördüğümüz eksiklikleri orada da ifade ettik. Ancak, anlaşılan o ki AKP iktidarının üzerinde Kandil'deki eli kanlı teröristlerin tehditleri bizim uyarılarımızdan daha etkili. Gözükten o ki AKP iktidarının kısa dönemli siyasi çıkarları vatanımızın ve milletimizin bölünmez bütünlüğünden daha önemli çünkü bu kanun, sadece, bebek katili, bölücü, insan kaçakçısı, uyuşturucu taciri PKK'nın kaygılarını ortadan kaldırmaktadır. Bu kanun, sadece, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın bitmek tükenmek bilmeyen Cumhurbaşkanlığı hevesine hizmet etmeyi amaçlamaktadır.

Şimdi, arkadaşlar, tasarı terörün sona erdirilmesinden bahsediyor. Anayasa'ya aykırı olarak belli bir zümreye âdeta suç işleme özgürlüğü getiren bir yasa nasıl olur da barışa hizmet eder? Dünyanın hangi ülkesinde, konusu suç olan bir durum kanunla meşrulaştırılmaya çalışılır? Kanun tasarısının bu maddesi Bakanlar Kuruluna ucu açık karar alma yetkisi veriyor. Artık, bundan sonra sözde “çözüm” adlı çözülme süreci milletten ve Türkiye Büyük Millet Meclisinden saklı bir şekilde, Bakanlar Kurulunun keyfine göre yönetilir hâle gelecektir. Anayasa'mızın 91'inci maddesi kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisinin süreli ve sınırlı olarak hükümete verilmesini düzenlemektedir. Ancak, bu kanunla Hükümet istediği gibi karar alacak, bu kararları ister kamuoyu ile paylaşacak ister paylaşmayacak, keyfine göre uygulayacaktır. Bu kanun tasarısıyla Anayasa'mız delik deşik edilmekte, AKP hukuk tanımazlığını bir kez daha göstermektedir.

Şimdi sormak isterim: Dünyanın hangi ülkesinde geleceğe dönük bir af kanunu çıkartılır? Dünyanın neresinde, hangi akılselim iktidar elinde silah, dağda ve şehirde meydan okuyan çapulcuyla eşit şartlar altında resmi bir görüşme yapmıştır? Hangi vicdan sahibi iktidar “Analar ağlamasın.” lakırtılarıyla ana kuzusu şehit Mehmetçiklerin kemiklerini sızlatabilir? Haktan, hukuktan, eşitlikten bahseden hangi zihniyet kendi ülkesini hukuki belirsizliklere, faili meçhul cinayetlere, yeni hukuksuzluklara sürükler?

Değerli milletvekilleri, bu kanun tasarısı Anayasa'mızın lafzına ve özüne çok ciddi ayrılıklar içermektedir. Ama, AKP iktidarı yargıyla barışık yaşamayı bir türlü başaramamıştır. İktidar, hukukun üstünlüğünü tanımamayı alışkanlık hâline getirmiştir; yargının, idarenin iş ve eylemleri üzerindeki denetimini bir türlü kabullenememiştir. Yine iktidar, uygulandığı zaman konusu suç oluşturacak, uygulayıcılarını suçlu duruma düşürecek düzenlemelere de bu kanunda yer vermiştir; bu bakımdan, bu kanun tasarısının tali komisyonlar olarak Anayasa ve Adalet Komisyonlarında da görüşülüp irdelenmesini de engellemiştir. Anayasa'ya, kanunlarımıza ve temel hukuk ilkelerine ciddi ayrılıklar içeren böyle ucube bir kanunun gazi Meclisimizde görüşülmesi büyük bir bahtsızlık ve züldür.

Değerli milletvekilleri, dünyanın hangi gelişmiş ülkesine giderseniz gidin, devlet kurumları anayasaya bağlı olarak çalışır, kamu kurumları kanunlara bağlı olarak faaliyet gösterirler. Anayasa sadece sokaktaki vatandaşlar için değil, devletin en tepesindeki Cumhurbaşkanı da dahil olmak üzere herkesi bağlayan, devletin varlığının teminatı olan bir uzlaşma metnidir. Şimdi, siz bu Anayasa'yı tanımazsanız, kanunları görmezseniz, konusu suç teşkil eden bir hususu hiçbir şey olmamış gibi milletin gözünün içine baka baka meşrulaştırmaya çalışırsanız, yarın size de lazım olacak olan hukukun kalacağını mı sanıyorsunuz? Yarın sizlerden hesap sorulmayacağını mı sanıyorsunuz? Bu dünyadan sonra mahkemeyikübrada hesaba çekilmeyeceğinizi mi sanıyorsunuz? Milleti kılcal damarlarına kadar ayırıştırmaya çalışarak girdiğiniz veballerin ayaklarımıza dolanmayacağını mı sanıyorsunuz?

Tabi ki bu kanun tasarısının bir başka boyutu daha bulunmaktadır. Bu yasa tasarısı, Türk milletinin yapmış olduğu Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Lozan Anlaşması hükümlerine göre elde ettiği hükümranlık hakkını tartışmaya açmakta ve Lozan Anlaşması'nda elde ettiğimiz hükümranlık hakkının lafzı ve ruhuyla bağdaşmamaktadır. Âdeta, bu kanun tasarısıyla Lozan Barış Anlaşması'nda elde ettiğimiz kazanımlar, terör örgütüyle birlikte yeniden masaya yatırılmaktadır. Böyle bir başlangıç, yarın yeni bölücülerin, yeni terörist grupların, yeni şer odaklarının yeni taleplerle karşımıza gelmesine sebep olacaktır. Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak herkesi bu vesileyle bir kez daha uyarmak gerektiğine inanıyoruz ve bu görevimizi yerine getiriyoruz.

Bu kanun tasarısı da dâhil olmak üzere, ülkemizi ve milletimizi karanlık bir sürece sürükleyen bu yıkım projesinden bir an önce vazgeçin, bu ateş bir gün sizi de yakar. Bugün bölücü terör örgütü PKK'yı muhatap almanız, şu anda var olan veya şu anda olmayan diğer terör örgütlerinin de benzer taleplerle devletimizin ve milletimizin karşısına çıkmasına davetiye çıkarmaktadır, bu resmen ölüme davetiye çıkarmak anlamına gelir.

Uygulayıcılarını aklama peşinde olan bu kanun tasarısı, aslında uygulayıcılarını suçlu duruma düşürmektedir. Bu suça sizlerin de ortak olacağını ve her suçlunun zamanı geldiğinde yargılanacağını hatırlatmak isteriz. Egemenliğimizi tartışmaya açacağı açık olan bu kanun tasarısı, içinde sizin de yaşadığımız millî devletin temellerinin sarsılmasına kapı aralayacaktır.

Değerli arkadaşlar, şöyle geriye doğru bir gidelim; "Sessiz Devrim"ler vardı ilk önce hani, ardından "Millî Birlik ve Kardeşlik Projesi" diye sözde bir isim aldı bu sözde sessiz ama yıkıcı devrimler, süslendi püslendi ama olmadı, Türk milletine yutturulamadı. Bu sefer adı "çözüm süreci" oldu. Her defasında Sayın Başbakan ve AKP'nin önde gelen şahsiyetleri PKK terör örgütünün sözlerine inandı ve açıklama yapma konusunda birbiriyle yarıştı. Hani her şey çok güzel olacaktı? Hani terör örgütü militanları silah bırakacaktı? Hani terör örgütü yurt dışına çıkacaktı? Yoksa, terör örgütü ülkenin bir bölümünü çoktan böldü de oralar yurtdışı olarak algılanır hâle mi geldi?

Evet, arkadaşlar, maalesef, Türkiye önce zihinlerde bölünmeye çalışılmış, şimdi de fiilî bir bölünmeye doğru tehlikeli bir yolculuğa çıkarılmıştır. Şimdi gelinen noktada teröristler "Bu tasarıyı temmuzda görüşmezseniz savaş başlar." diye Hükümeti tehdit ediyor, bölgede yol kontrolleri yapıyor, haraç topluyor, eskisinden daha çok militan devşiriyor, sözde mahkemeler kurup, yargılamalar yapıp cezalar kesiyor. Ülkemizin bir kısmında bunlar yaşanırken bunlara sebep olan Hükümet, vatan hainlerini daha da cesaretlendirecek adımlar atmaya devam ediyor.

Değerli milletvekilleri, bu kanun tasarısıyla aslında ne yapılmaya çalışıldığını hepimiz biliyoruz. Yıkım projesinin ürünü olan bu kanun tasarısıyla birlikte, İmralı'daki bebek katili teröristbaşıyla ve onun Kandil'deki uzantılarıyla yapılmış olan illegal görüşmeler, buluşmalar ve mutabakatlar ve bundan sonra yapılacak bu ve benzeri illegal faaliyetler aklı sıra yasal bir zemine oturtulmaktadır. Ancak hem Hükümet hem de muhatapları çok iyi bilmelidir ki Anayasa'nın geçici 15'inci maddesi darbecileri nasıl koruyamadıysa bu kanun da sizleri koruyamayacak. Hem bu dünyada hem de öbür dünyada bu yaptıklarınızın hesabını vereceksiniz. Unutmayın ki; bu kanun tasarısı sizi ancak AKP iktidarda olduğu müddetçe koruyacaktır. O gün geldiğinde pişmanlık duyacağınız bir adım atmamanız hususunda sizleri tekrar uyarıyorum.

Değerli milletvekilleri, 10 Ağustos 2014 tarihinde yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçiminden hemen önce böyle bir kanun tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine gelmesi çok manidardır. Gözükün o ki Sayın Başbakan ve AKP yetkilileri Cumhurbaşkanlığı seçim kampanyasını Samsun'dan başlatmamıştır. Kanun tasarısının zamanlaması ve içeriği göz önüne alındığında, Başbakan ve havarisinin Cumhurbaşkanlığı seçim kampanyasına Samsun'dan değil İmralı-Kandil hattından başladığı açıkça ortaya çıkmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir hususu tekrar ederek sözlerime son vermek istiyorum: "Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz." Eğer bu kanun tasarısı kabul edilirse, bölücü ve yıkıcı unsurların dayattığı etnik temelli özerklik ve otonomi çağrıları daha da cesaretlenecek ve ülkemiz yeni bölünme senaryoları ile karşı karşıya kalacaktır. Başbakan Cumhurbaşkanı seçilsin diye bin yıllık kardeşliğimizi görmezden gelmeyelim. Bu kardeşliği PKK gibi eli kanlı bir terör örgütünün kanıyla kirletmeyin.

Bu vesileyle bu kanun tasarısının baştan sona yanlış anlamlar ve amaçlar ihtiva ettiğini ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Erdoğan.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Ayla Akat Ata konuşacak.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA AYLA AKAT ATA (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ilgili yasanın 3'üncü maddesi hakkında Halkların Demokratik Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İlgili yasanın 3'üncü maddesiyle "Yetki ve sekreteryaya" başlığı altında, Bakanlar Kurulu, çözüm sürecine ilişkin gerekli kararları almaya yetkili kınıyor ve yine "Bu kapsamda yapılan çalışmaların koordinasyonu ve sekreteryaya hizmetleri Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı tarafından yürütülür." deniliyor.

Sayın Bakanım, zaten mevcut Müsteşarlık yani Kamu Güvenliği Müsteşarlığı görev tanımı itibarıyla terörle mücadeleyle ilişkin politikaları, stratejileri geliştirmek ve bu konuda ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak amacıyla kurulmamış mıydı? Bu amaçla kurulmuş bir Müsteşarlık var ve adına "çözüm çerçeve yasası" dediğimiz bir yasada mevcut 6 maddeden, yürürlük ve yürütmeyi çıkartırsak 4 maddeden 1'i zaten Hükümetin bu amaçla kurmuş olduğu bir Müsteşarlığa işaret ediyor ve yine ortak kurum olarak Terörle Mücadele Koordinasyon Kurulu varken bu koordinasyonu sağlamak üzere de yine bu Müsteşarlığa görev ve yetki tanıyor.

Tabii ki bu süreci -eğer adına bir "çözüm süreci" diyeceksek- Hükümet yürütecektir ve Hükümet bu süreci yürütürken tabii ki ilgili iç ve dış dinamikleri sürecin içine katacaktır. Bunlar kimdir? Tabii ki siyasi partilerdir, tabii ki örgütlü kesimler, sivil toplum örgütleridir. Peki, bundan uzak, var olanın tekrardan ibaret bir yasa maddesine nasıl olacak da bizler çözüm çerçeve yasasının içeriğine dairdir diyebileceğiz?

Biz, bu maddeyle yapılmak istenene henüz bir anlam verebilmiş değiliz çünkü zaten geçmişte de aynı içerikte tam da bu amaçla bir düzenleme yapıldı ve Müsteşarlık ilgili tüm yapıların istihbaratlarının tek elde toplanması ve etkili bir mücadele amacıyla görevlendirildi. Ama bugün, bu noktada görüyoruz ki tekrardan bir yasa maddesiyle bu konum güçlendirilmeye çalışılıyor.

Peki, bir çözüm çerçeve yasası diyoruz ama maddenin başlığı itibarıyla değerlendirdiğimizde ve Müsteşarlığın ve daha öncesi ilgili tüm kuruluşların yapmış oldukları pratiklere baktığımızda, çalışmalara, operasyonel faaliyetlere baktığımızda bunun adını koyabiliyor muyuz? Evet, başlığı "Terörle Mücadele", başlığı "Terörü Sona Erdirme". Bu amaçla kurulan ilgili kurumlar var ve zaten biz bugüne kadar yaşadığımız tüm eziyeti hatta inkâr ve imhanın başlangıcını cumhuriyet tarihi boyunca bu nedenle yaşadık. Özellikle son otuz yıl için ifade edersek, tam da bu nedenle, işte, 3 bini

aşkın köy boşaltıldı, tam da bu nedenle 3,5 milyon insan yersiz, yurtsuz bırakıldı ve göç etmek durumunda bırakıldı, tam da bu nedenle insanlar işkence masalarında yaşamlarını yitirmek durumunda kaldılar. Bu başlığın bize hatırlattığı ve ilgili kuruma verilen görevin bize hatırlattığı budur. Bu da doğru bir başlangıç değildir diye değerlendiriyoruz Sayın Bakan.

Yasa maddesi yerine biz ne öneriyoruz? Evet, barış sürecinin tesisi ve buna yönelik ilkelerin hayata geçirilmesi hususunda yapılacak iş ve işlemlerin koordinasyonunu ve yürütmesini gerçekleştirmek üzere teşkil edilecek olan toplumsal barış ve müzakere bakanlığı öneriyoruz. Müzakereler gerçekleşmeli ve en nihayetinde bir toplumsal barışa kavuşabilmelidir. Bu nedenle de ilgili bir bakanlığın mutlaka kurulması gerektiğinin altını çiziyoruz. Niye? Çünkü sorun ortadayken, sorunu açığa çıkaran nedenler ortadayken bu nedenlerin üzerine gitmeden, sadece var olan, görünen boyutunu törpülemenin bir anlam ifade etmediğini değerlendiriyoruz. Oysa ki terörle mücadele ve düşünce, ifade özgürlüğünü kısıtlayan tüm maddeler boyutuyla mevzuatta yapılacak bir tarama ve bu taramanın nihai sonucunda, evet, kaldırılacak maddeler ve yerine getirilecek maddelerin altını çizmek, yeni inşa edilecek maddelerin altını çizmek önemlidir diye değerlendiriyoruz. Çünkü bugün itibarıyla, mevcut Terörle Mücadele Kanunu'nun varlığı, düşünce, ifade özgürlüğünü kısıtlayan mevzuatın - başta Türk Ceza Kanunu olmak üzere- varlığı, evet, örgütlenme özgürlüğünü ortadan kaldırıyor; din, vicdan özgürlüğünü ortadan kaldırıyor; toplantı, gösteri yürüyüşü yapma özgürlüğünü ortadan kaldırıyor; adil yargılanma hakkını ve siyasete katılım hakkını ortadan fiilen kaldırıyor.

Peki, yapılmak istenen ne? Evet, bilgi, özgür düşünce ve yaratıcılık kontrol altına alınmaya çalışılıyor ve bu, kontrol altına alınmaya çalışıldıkça, sonucu yıkım olmaya devam ediyor.

Sonuç itibarıyla, biz, özellikle Hükümet çevrelerinden sık sık "Onlar öğrenci değildi, teröristti; onlar emekçi değildi, teröristti; onlar çocuk değildi, teröristti; onlar gazeteci değildi, teröristti; onlar akademisyen değildi, teröristti ve onlar siyasetçi değildi, teröristti." cümlesini duyuyoruz çünkü mevcut tanım, "terör" tanımı o kadar geniş ki ve her noktaya çekilebilecek bir noktada ki, sizin, Terörle Mücadele Kanunu'nu kaldırmadan ve mevzuatta tarama yapıp ilgili maddeleri değiştirmeden, yeniden düzenlemeden yolda atacağınız her adım, gidip gelip buraya takılıyor. Ve açığa çıkan cümleler, söylenen cümleler, kullanılan kavramlar var ki bugüne kadar toplumun her kesiminde derin yaralar açmış durumda.

Değerli milletvekilleri, dünyada tabii ki bu süreci yaşayan ilk ülke Türkiye değil, kendi sınırları içerisinde çatışma yaşayan tek ülke Türkiye değil. Başımızı kaldırıp baktığımızda birçok yerde benzer süreçlerin yaşandığını, farklı sonuçlar açığa çıkarmış olsa bile bazı yöntemlerin -müzakere çözüm yöntemleri, liderin rolü itibarıyla- benzer nitelikte olduğunu ve tabii ki deneyimlerin paylaşılabileceğini değerlendiriyoruz ama bir yasal mevzuata kavuşmadığı sürece, biliyoruz ki dünyada, karşılıklı tarafların oturup konuştuğu, değerlendirdiği sözleşmelerin belki yarısından çoğunun beş yıl içerisinde gündemden çıkarıldığını da değerlendiriyoruz. Nedeni ne? Taraflar kararsız. Nedeni ne? Taraflar birbirlerine güven duymuyorlar. Nedeni ne? Taraflar henüz ikna olmamışlar ve kamuoyu desteğinden yoksunlar.

Şimdi, burada değerlendirirsek, bizce artık taraflar bir ikna sürecini yaşadılar. Türkiye, bugün itibarıyla en öncelikli gündemi olarak Kürt sorununun demokratik barışçıl çözümünü değerlendiriyorsa bu konuda var olan kararsızlık ortadan kaldırılmalı, tarafların birbirine güven duyabilmesi için ilgili adımlar mutlaka ama mutlaka atılabilmelidir çünkü ortada güçlü bir kamuoyu desteği var. Bu süreç başladığından beri -sadece 2013 yılını kastetmiyorum, öncesini de ele alıyorum- gerçekleşen her seçimde kamuoyu bu konudaki desteğini ilgili taraflara açık bir şekilde deklare etmiştir sandıkta verdiği oylarla. Geriye kalan ciddi bir siyasi kararlılıktır diye değerlendiriyoruz.

Ve “müzakere” kelimesinin kökeninde hiçbir zaman zikrin olduğunu unutmamak gerekiyor, anma ve hatırlama olduğunu da unutmamak gerekiyor. Burada belki şunu ifade edebiliriz: Neyi hatırlayacağız, neyi anacağız? Çünkü, belki bu salondaki birçok insan ne yaşandığının farkında bile değil. Evet, sürecin tanıklarına, sürecin aktörlerine, süreç içerisinde yaşanan mağduriyetlere söz ve temsil hakkı vereceğimiz bir süreç yaşanması gerekiyor değerli arkadaşlar.

En önemli bulduğumuz noktalardan biri de şu: Dünyadaki benzer süreçlerde, kadınlar, yetkili temsil noktalarında olmadıkları için ya da örgüt mekanizmalarında herhangi bir üst mercide bulunmadıkları için müzakere süreçlerinin mutlaka dışında kalmışlar. Bunun için de bazı tedbirler alınabilmesi gerekiyor. Eğer bir çerçeve yasasından bahsediyorsak ve bir müzakere sürecinin başlayacağını ifade ediyorsak Sayın Bakanım, sizin de Müsteşarlığımız bünyesinde ilgili kadın bürokratların azlığını bizler biliyoruz. Bu çerçevede, belki Meclis dışında bu oluşumların mutlaka bir araya gelerek kendi sesini, kendi sözünü söyleyebileceği mekanizmaların, kadınların da çözüm ve en nihayetinde barış sürecine taraf olabilecekleri mekanizmaların da hayata geçirilmesi gerekiyor.

Sonuç olarak şunu söylemek gerekir: Müzakere süreçlerinde hiçbir zaman müzakereler gerçekleştiikten ve daha sonrasında çözüm yakalandıktan sonra, barış ortamı sağlandıktan sonra hiç kimse anlaşmaya varılan hükümler üzerine değerlendirme yapmadı, “Acaba yetki devrinin konusu nedir?” demedi ama herkes anlaşmanın kimler arasında yaşandığını hatırladı. Herkes Tony Blair’in konumunu da, yine Gerry Adams’ın konumunu da gördü ve gözlemledi; herkes Mandela ve De Klerk’ı anlayabildi, herkes onların rolüne işaret edebildi. Biz de bu süreçte mutlaka ama mutlaka benzer deneyimlerin olduğu gerçeğiyle, sürece taraf olan her kesimin bir tarih yazdıkları bilgi ve bilinciyle hassasiyetle yaklaşması ve sorunun özüne işaret edebilecek çözüm önerilerini, çözüm yöntemlerini toplumla paylaşarak ve topluma mal ederek geliştirmesi gerektiğinin altını çiziyoruz.

Hepinizi bu duygu ve düşüncelerle saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akat Ata.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Alpaslan Kavaklıoğlu konuşacak, Niğde Milletvekili.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri; Genel Kurulda görüşmelerini sürdürdüğümüz, tarihi öneme sahip bir çalışma olan Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikle şunları ifade etmek isterim ki AK PARTİ olarak her zaman bekamızın, huzurumuzun, mutluluğumuzun ve güvenliğimizin Türkiye’nin birlik ve dirliğinde olduğuna inandık. Ülkemizde farklılıklar arasındaki önyargıların kırılmasına ve farklı kesimler arasındaki mesafeleri giderecek toplumsal zeminin oluşmasına gayret ettik. Aynı vatan üzerinde, aynı bayrak altında, ortak bir kaderi paylaşarak geleceği birlikte inşa etme iradesinden asla taviz vermedik. Nereden gelirse gelsin, ne adına yapılmış olursa olsun teröre asla prim vermedik. Terör karşısında birlik ve dayanışmamızı güçlendirmek suretiyle, bir taraftan terörle etkin mücadelenin şartlarını oluştururken diğer yandan demokratik açılımları da aynı netlik ve süratle sürdürdük.

Hükümetimizin 2009 yılı Temmuz ayında terörü sona erdirmek ve toplumsal barış ve kardeşliği güçlendirmek amacıyla başlattığı Millî Birlik ve Kardeşlik Projesi, ülkemizin demokrasi tarihinde çok önemli bir eşik olmuştur. Bu tarihte, sonu gelmez tartışmalara, ölümlere, acılara son noktayı koymak için cesur ve güçlü bir irade ortaya kondu. Hesabi değil, samimi bir şekilde, terör, artık bu ülkenin değişmez kaderi olamaz dedik; bütün bedeline razıyız, yeter ki akan kan dursun, artık gençler ölmesin dedik. Milletimizin birlik ve beraberliği çok sınıandı. Sürekli istismar mekanizmaları çalıştı. Süreç birçok kez provoke edildi. Çok şükür ki, her seferinde aziz milletimizin kardeşlik duygusu galip geldi.

Sayın Başkan, değerli üyeler; çözüm süreci pek çok fayda getirmiştir. Sürecin olumlu etkilerinden birisi, akan kanın yaklaşık on dokuz aydır durması yani vatandaşımızın daha güvenli ve daha huzurlu bir ülkede yaşamaları olmuştur. Çözüm süreci sayesinde ülkemizin özellikle doğu ve güneydoğusu on yıllardır özlenen normalleşme görüntülerine kavuşmaya başlamıştır, bölge insanının şiddetin bitmesine dair iradesi güçlenmiştir, ekonomik alanda da iyileşmeler hissedilmiştir. Çünkü terör, ekonomik iyileşmenin ve ilerlemenin en büyük düşmanıdır. Ayrıca, şunu da özellikle vurgulamak gerekir ki, iktidarımızın ve Türkiye siyasetinin iç ve dış krizlerle en fazla karşılaştığı son bir yıl içinde dahi çözüm süreci kesintiye uğramadan devam etmiştir. Bu da, toplumun sürecin siyasi istikrara etkilerini göreberek desteğini artırmasını sağlamıştır.

Değerli arkadaşlar, görüşmekte olduğumuz tasarı, 2002 yılından beri ve özellikle 2009'da başlatılan Millî Birlik ve Kardeşlik Projesi'yle birlikte ivme kazanan, Hükümetimizin adım adım geliştirdiği demokratik vizyonun yeni bir aşamasıdır. On iki yılda bunun altyapısı yapılmıştır. Milletimizin bu sorunu çözecek iradeye ve güce sahip olduğu test edilmiş ve onaylanmıştır. Bugün gelinen noktada, artan kamuoyu desteğiyle birlikte sürecin olgunlaştığı bir safhada bulunmaktayız. Görüştüğümüz düzenlemenin amacının demokrasi yoluyla terörün bitirilmesi ve toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesi olduğu iyice anlaşılmalıdır.

Doğrudan çözüm sürecini referans alan bir çerçeve yasa tasarısı olup çözüm sürecine ilişkin usul ve esasları düzenlemek ve hukuki altyapısını sağlamak amaçlanmaktadır. Zira, başladığından beri çözüm sürecinin yasal bir dayanağının, teminatının olmaması eleştiriliyor ve bir yasal güvenceye kavuşturulması hep isteniyordu. İşte, çıkarılacak bu yasayla her şeyden önce bu talep karşılanmakta ve süreç yasal bir teminat altına alınmaktadır.

İkincisi, bu yasa tasarısıyla Hükümetimiz bir kez daha yükümlülük ve sorumluluk alıyor ama bu kez çözümün adresi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi öne çıkıyor. Hükümetin yanı sıra, Meclisin de iradesi sürecin temel dayanağı hâline geliyor yani artık millî iradenin tecelli ettiği Meclis devreye giriyor, devlet politikası olarak süreci sahipleniyor ve çözüm sürecini yürütmek üzere Hükümeti yetkilendiriyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarıya göre, Hükümetin çözüm süreci kapsamında yürüteceği çalışmaların genel olarak şu şekilde olduğu görülmektedir:

Terörün sona erdirilmesi ve toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesine yönelik siyasi, hukuki, sosyoekonomik, psikolojik, kültür, insan hakları, güvenlik ve silahsızlandırma alanlarında ve bunlarla bağlantılı konularda atılabilecek adımları belirleyecek.

Gerekli görülmesi hâlinde, yurt içindeki ve yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlarla temas, diyalog, görüşme ve benzeri çalışmalar yapılmasına karar verecek; bu çalışmalarını gerçekleştirecek kişi, kurum ve kuruluşları görevlendirecek.

Silah bırakan örgüt mensuplarının eve dönüşleri ile sosyal yaşama katılımları ve uyumlarının temini için gerekli tedbirleri alacak.

Düzenleme kapsamında yapılan çalışmalar ile alınan tedbirlere ilişkin kamuoyunun doğru ve zamanında bilgilendirilmesini sağlayacak.

Alınan tedbirlere ilişkin uygulama sonuçlarını izleyecek, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlayacak. Gerekli mevzuat çalışmalarını yapacak.

Çözüm sürecine ilişkin yetki ve sekretarya konularını ise tasarının şu an üzerinde görüşmelerini sürdürdüğümüz 3'üncü maddesi düzenlemektedir. Buna göre, çözüm sürecine ilişkin gerekli kararları almaya yetkili olan Bakanlar Kuruludur. Çözüm süreci kapsamında yapılan çalışmalara ilişkin koordinasyon ve sekretarya hizmetleri ise Başbakanlığa bağlı Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı tarafından yürütülecektir. Ayrıca, düzenleme kapsamında veriler görevlerin ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca ivedilikle yerine getirilmesi gerekmektedir. Bu kanun kapsamında verilen görevleri yerine getiren kişilerin hukuki, idari ve cezai sorumluluğu doğmayacağı da düzenlenmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu kanun tasarısı, her şeyden önce, AK PARTİ iktidarının çözüm noktasında ne kadar kararlı olduğunun açık bir göstergesi olarak görülmektedir. Ayrıca, Türkiye'nin kendi meselesini kendi gücüyle çözebileceğine dair güçlü bir irade beyanıdır. Milletimiz, kendi meselelerini çözebilecek kudrette ve dirayettir. Siyasi irade olarak, Hükümetimiz ve millî iradenin tecelli ettiği Meclisimiz, bundan böyle bu kudret ve dirayete öncülük edecektir.

Son olarak şunları ifade etmek istiyorum ki, bugün, birlik ve beraberliğimizi milletimizin tarihi sağduyusuyla beraber, şehitlerimizin ve gazilerimizin varlığına borçluyuz. Eğer bu ülkede terör örgütünün çabalarına rağmen etnik bir çatışma olmamışsa, bugün, üniter bir devlet olarak dünyada saygın bir noktada isek bu konuda şehitlerimize ve gazilerimize şükran borçluyuz. Onların emaneti, onların mirası, ülkemizin, milletimizin ve devletimizin birliği ve bütünlüğüdür. Bizim yaptığımız, şehitlerimizin uğrunda seve seve canlarını feda ettiği bu toprakların, birlik ve bütünlük içerisinde demokratik hak ve özgürlüklerin bütün vatandaşlarımız tarafından tam olarak yaşanabildiği bir atmosferde huzura, istikrara ve güvenliğe kavuşmasıdır. Şehitlerimizin ruhu, ülkede daha fazla şehit düşmesiyle, daha fazla ölüm yaşanmasıyla, daha fazla ocağa ateş düşmesiyle değil, tam tersine, ülkenin birlik ve bütünlük içerisinde huzur, istikrar ve güvenliğe kavuşmasıyla ölümlerin, acının, gözyaşının durmasıyla şad olacaktır.

Çözüm sürecinde, başta, Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere, Başbakan Yardımcımız Sayın Beşir Atalay, İçişleri Bakanımız Sayın Efkân Ala ve emeği geçenlere teşekkürlerimi sunuyorum.

Tasarısının ülkemiz, milletimiz ve devletimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum. Neticeleri, inşallah, ülkemizin birliğine ve beraberliğine, kardeşliğine ve huzuruna katkılar sağlayacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kavaklıoğlu.

Şimdi, şahıslar adına konuşmalar bölümüne geçiyoruz.

Şahsı adına ilk konuşmacı Sayın Tufan Köse, Çorum Milletvekili.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

TUFAN KÖSE (Çorum) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, böyle bir yasanın Türkiye Büyük Millet Meclisinin bu haftaki gündeminde, 2014'teki gündeminde görüşülmesinden dolayı Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak memnuniyetimizi belirtmek istiyoruz.

İlk defa, böyle bir tasarıyla -çerçeve yasa şeklinde de olsa- Türkiye Büyük Millet Meclisinde bugüne kadar kapalı kapılar ardında yürütülen pazarlıkların bir yasal zemine oturtulması sağlanmış gibi görünüyor. Ama yine, her zamanki gibi Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının on iki yıllık iktidarı boyunca yaptığı samimiyetsiz işlerden birinin daha bu yasayla birlikte görüşüldüğünü düşünüyoruz. Öyle hükümler konulmuş ki ben bir hukukçu olarak bunları anlamakta gerçekten zorluk çekiyorum. Örneğin denmiş ki: “Bu yasayla yapılan işlerde hukuki, idari, cezai herhangi bir soruşturma açılmaz.” İşin aslı -bütün hukukçular bilir- yasayla tanımlanan, yasayla yapılan görevlerin yapılmasından dolayı ne gibi bir hukuki, cezai veya tazminat sorumluluğu olacak, idari sorumluluk olacak, bunu anlamak mümkün değil. Bunun altında neler var, tabii, sürecin devamı boyunca bunları hep beraber göreceğiz.

Tabii, böyle bir yasanın Cumhurbaşkanlığı seçiminin hemen öncesindeki bir tarihte getirilmesi ve Komisyona da Recep Tayyip Erdoğan'ın, Başbakanın Cumhurbaşkanlığı adaylığını açıkladığı gün getirilmesi sizlerce de herhâlde manidardır diye düşünüyorum, yani manidardır.

Yine bir seçim hesabı var; bütün seçimlerden önce, hatırlarsanız, nasıl oluyorsa görülmeyen bir el terörü sonlandırıyor, terör duruyordu, silahlar susuyordu ve seçimlerden hemen sonra yeniden başlıyordu. Ne gibi pazarlıklar yapıyor, bunları bilmek mümkün değil.

2002 yılında sıfır terörle bu memleketi teslim aldınız, sıfır terörle ve aradan on iki yıl geçti, bu on iki yıl içerisinde binlerce masum insanımızı kaybettik, bugün bir açılım süreciyle ilgili yasal düzenlemeyi getirebildiniz. Şimdi, bu binlerce masum insanın aileleri, anneleri, babaları, eşleri, çocukları sizlere sormayacak mı “On iki yıldır neredeydiniz siz kardeşim?” On iki yıldır neredeydiniz? “Ancak olgunlaştı.” diyorlar.

12 Eylülde darbe yapılırken de terörü azdırmışlardı, terörü engellememişlerdi darbeye ortam hazırlamak için, ancak darbe ortamı hazırlandı diye 12 Eylül'e kadar göz yummuşlardı; siz de mi göz yumdunuz bu çözüm sürecini bugüne kadar beklettiniz? İnsanlarımız bunları merak ediyor.

İnsanlarımız başka şeyler de merak ediyor. İnsanlarımız diyor ki: “Bu açılım sürecinin sonunda -tabii, hep kapalı kutu, belli değil ne olduğu- Abdullah Öcalan da acaba bırakılacak mı?” Bunları da bilmek istiyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi eğer millî iradenin temsil edildiği en kutsal mekâna burada bunlar da konuşulmalı, şeffaf olunmalı.

Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşayan insanların, Türk'ü, Kürt'ü, Laz'ı, Çerkez'i, Alevi'si, Sünni'si, geleceklerini ipotek altına alacak angajmanlara girilmesin istiyor insanlarımız. Biz de bunları istiyoruz.

Değerli arkadaşlarım, AKP'nin on iki yıllık iktidarında ne kadar samimiyetsiz olduğunu, hepimiz bizzat yaşayarak gördük. Bir “Roman açılımı” dediniz, “Roman açılımı” dediniz, Romanları yurtlarından ettiniz, evlerinden ettiniz; bir “Alevi açılımı” dediniz, bütün mitinglerde Alevileri yuhalattınız, bütün mitinglerinizde Genel Başkanı yuhalattınız; şimdi de bir “Kürt açılımı” diyorsunuz, diliyorum Kürtleri de yurtlarından etmezsiniz.

Bizim, Cumhuriyet Halk Partisi olarak talebimiz şudur: Üniter yapımızın bozulmasına meydan vermeksizin, bölgede yaşayan Kürt vatandaşlarımızın taleplerine uygun, onları bu memleketin onurlu, eşit haklara sahip birer yurttaşı olarak yaşayacakları bir noktaya getirmektir. Biz kalıcı barış olsun istiyoruz, biz kalıcı demokrasi olsun istiyoruz; demokrasi olmadan, basın özgürlüğü olmadan, insan hakları olmadan, kadın erkek eşitliği olmadan da kalıcı bir barışın sağlanamayacağını, Türkiye’de demokrasinin bir arpa boyu yol ilerleyemeyeceğini düşünüyoruz.

İlk düzenlemedir bu. Şimdiden, kapalı kapılar ardında götürülen pazarlıkların bir an evvel sonlandırılmasını ve geleceğimizi ipotek altına alacak herhangi bir angajmana meydan verilmemesini diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şahsı adına ikinci konuşmacı Sayın Osman Ören, Siirt Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN ÖREN (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 629 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 3’üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bildiği üzere Kürt sorunu açısından Türkiye tarihinin dönüm noktalarından birini yaşıyoruz. Kamuoyunda “çözüm süreci” ya da “barış süreci” olarak bilinen yeni Türkiye’nin bu oldukça önemli sürecini daha sağlıklı biçimde yürütebilmek, oluşabilecek komplikasyonlara karşı müdahale edebilmek ve çözüm üretebilmek maksadıyla 6 maddelik çerçeve yasa tasarısı Meclise sunulmuştur. Bu çerçeve yasa tasarısı barış sürecini yasal teminat altına almayı amaçlamaktadır. Bu gelişme tarihi bir gelişmedir. Zira, cumhuriyet tarihi boyunca hiçbir siyasal iktidar, ülkenin böylesine ciddi, hayati bir meselesine dair böylesine kararlı bir tutum gösterememiş, siyasal alanda böylesine riskli bir konuda inisiyatif alamamıştır. Bu adım, Hükümetimizin tavrını barıştan, insan haklarından, adaletin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan herkese eşit biçimde uygulanmasından yana koyduğu ve bu yönde kararlı davranabildiği için önemlidir, tarihsel niteliktedir.

AK PARTİ hükümetleri döneminde Türkiye’de sosyal ve siyasal birçok alanda demokratikleşme yönünde ciddi adımlar atıldı. Hepsisi hiç şüphesiz çok önemli adımlardı. Türkiye’nin önünü açan, Türkiye’ye çağ atlatan değişimlerdi. Ancak, AK PARTİ hükümetlerinin Kürt sorununun çözümüne yönelik attığı kararlı adımlar Türkiye’nin çehresinin değişmesinde, devlet bürokrasisine yerleşmiş katı tavrın kırılmasında oldukça önemli yere sahiptir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Kürt sorunu konusunda çözüme yönelik kendine ait bir ajandası, programı, projesi olan ve bunu kararlılıkla her türlü provokasyona, önlemeye rağmen uygulamaya çalışan bir iktidarın olması Türkiye’nin geldiği seviyeyi göstermesi açısından dikkate değerdir. AK PARTİ Hükümetinin barış sürecinde attığı adımlar Türkiye’nin bu en önemli, en hayati sorununun çözümüne yönelik kararlı bir tavır olmakla birlikte, devletin vatandaşına yönelik yaklaşımının, bir başka deyişle paradigmasının değiştiğinin de en büyük ispatıdır. Esasen bu paradigma değişikliğinden sonra Kürt meselesi özü itibarıyla çözülmüş bulunuyor, geriye sadece teferruat kalıyor. Çünkü meselenin özü, inkâr ve asimilasyondur ve bu inkâr ve asimilasyon kesinlikle tarihe karışmıştır.

Bu arada, hiç kimse yanlış bir zehaba kapılmasın. AK PARTİ inkâr ve asimilasyonu bitirdiyse birilerinin zorlamasıyla değil, sadece kendi felsefesini, kendi parti programını takip ederek bitirmiştir. Dolayısıyla, şu hakikat teslim edilmelidir ki barış süreci bu topraklarda son birkaç yüzyılda vuku bulan en hayırlı iştir. Siyasal bütün riskleri üstüne alan iktidar, bütün siyasal ikbal kaygılarını bir kenara bırakarak insanı yaşatma, insanı en yüce değer olarak ele alma kaygısını merkeze yerleştirmiştir. Sürece ilişkin farklı görüşlerin, farklı önerilerin olması normaldir. Ancak, otuz yıllık acı dolu bir savaşa verilen şansın barışa da verilmesi gerekmektedir. Toplumun çok farklı kesimlerinden büyük bir destek alan iktidarımız barıştan yana tavır almıştır.

Biz inşallah bu kadar uzun sürdürmeyeceğiz. Başka yerlerde yedi sekiz yıl süren barış görüşmeleri, inşallah kısa zamanda bitecek. Yine de biz barış sürecinin her daim bu kesimlerin provokasyonuna açık biçimde yürüyecek olduğunun bilincinde olmalıyız.

Burada bize düşen, barıştan yana, kardeşlikten yana saf tutmak ve sürecin başarıyla tamamlanacağına dair inancımızı her daim canlı tutmaktır. Ututmayalım, neredeyse on dokuz aydır bu güzel ülkemizde kan akıyor, analar ağlamıyor, babaların ciğeri dağlanmıyor. Bunun farkında olmamız ve bu güzelliğin bütün ülkede baki kalması, geliştirilmesi, sürdürülmesi için herkesin sorumluluğu vardır. Ülkenin tamamında büyük bir hüsnükabul görmüş olan çözüm sürecine sırf iktidara muhalefet etmek adına karşı çıkanlar, emin olun, bu milletin kendisine, umutlarına, istikbaline muhalefet etmiş olmaktadırlar. Milletimiz ise her şeyi en iyi şekilde görüp takdir etmektedir.

Otuz yıldır bu işin acısını çekmiş olan memleketim Siirt'te konuştuğumuz 3 dille, hasret olduğumuz ve geç bulduğumuz huzur ve kardeşlik ortamını kutlamak istiyorum. Allah... (x)

Hayırlı olsun, daim olsun. Rabb'ime bugünleri de gösterdiği için şükürler olsun.

Hepinizi yürekten saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ören.

Şimdi soru-cevap işlemini yapacağız on dakika süre içinde. Beş dakika sisteme giren milletvekillerine söz vereceğim, geri kalan beş dakikada Sayın Bakan sorulan sorulara cevaplarını vermeye çalışacak.

Sayın Canalıoğlu, buyurun.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı Orhan Fevzi Gümrükçüoğlu, Trabzon Yıldızlıgüven Hastanesi Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Güven'e -yüzde 15 hisse karşılığı toplam 2 milyon 800 bin TL olmak üzere- 4 adet 700 bin TL'lik adına çek düzenlemiştir. 3'üncü çek ödenmemiş ve buna karşılık haciz işlemi uygulanınca konu yerel ve ulusal basına düşmüştür. Bu kapsamda, yaptığı yazılı açıklamada Orhan Fevzi Gümrükçüoğlu hisseleri aldığını ifade etmiştir. Bu durumda, aldığı ifade edilen bu hisselerle mal bildirim beyannamesinde yer verilmemiştir. Buna karşılık soruyorum: Büyükşehir Belediye Başkanının ticari işlere karışmasını etik buluyor musunuz?

İki: Yerel ve ulusal basına yansıyan bu konuların araştırılması, incelenmesi ve soruşturulması işlemine başlanmak üzere müfettiş görevlendirilmesi yapılmış mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Doğru...

(x) Bu bölümde Hatip tarafından Türkçe olmayan ifadeler kullanıldı.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hakkâri ve diğer bazı illerde her gün illegal olaylar olduğu basında yer alıyor. Bugün itibarıyla o bölgelerde kapalı yol var mıdır? Hakkâri’de her gün eylem yapıldığı ve devletin gücünün yetmediği doğru mudur?

İkinci sorum: Terörle Mücadele Kanunu önümüzdeki günlerde kaldırılacak mıdır?

Üçüncü sorum da: Kısmi de olsa doğrudan veya dolaylı olarak önümüzdeki zaman diliminde bir genel af düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Dilek Akagün Yılmaz...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Cumhuriyet Halk Partisi Parti Meclisinin Mayıs 2013 tarihli kararında Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı her türlü terör ve şiddet eyleminden vazgeçtiğini ve silahlarını yetkili kurumlara teslim edeceklerini beyan etmediği sürece herhangi bir çözüm anlayışının içinde olamayacağı belirtildiği gibi, aynı zamanda, çözüm arayışının Öcalan ve Kandil tarafından yönetilmesine izin verilmeyeceği ve bu çözüm arayışının hukuk devleti ilke ve kurallarına uygun olacağı belirtilmektedir. Oysaki, görüştüğümüz bu yasa tasarısının özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkisini Bakanlar Kuruluna devretmesi, aynı zamanda, örtülü af niteliğinde bazı düzenlemeler getirmesi nedeniyle bu yasa tasarısına “hayır” diyeceğimi ifade etmek istiyorum.

Bir de Sayın Bakana doğrudan doğruya bir soru sormak istiyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Türkiye’de AKP’nin en fazla oy aldığı il Şanlıurfa ilidir. Ancak, Şanlıurfa ilinde her gün sürekli, muntazam bir şekilde, aksatılmadan altı saat elektrik kesilmektedir. Halk bu konuda, Şanlıurfa’da her gün altı saat elektriğin kesilmesinden dolayı mağdurdur. Şanlıurfalılar size bu oyu verdi, siz Urfalıları mağdur etmek için mi iktidara geldiniz? Şanlıurfalıları bu mağduriyetin giderilmesini istiyor. Günde altı saat elektriğin kesilmesi yaşam hakkının bir ihhalidir. Elektrik kesintisi, aynı zamanda, insan hakkının da bir ihhalidir. Biz burada demokratikleşme paketini konuşurken Urfalıların -orada günde altı saat elektriğin kesilmesinden dolayı mağdur olarak- insan hakları ihlal edilmektedir. Onun için, Şanlıurfalıların bu hak ihlalini ne zaman gidereceksiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dün, Sayın Enerji Bakanı bir açıklama yaptı. Bu açıklama bizim şimdiye kadar defalarca gündeme getirdiğimiz ama Hükümetin inkâr ettiği konuları içermekteydi. Şu anda başta Şırnak olmak üzere, doğu ve güneydoğu illerinde kayıp kaçak oranı nedir? Bu kayıp kaçak enerji bedelini kimden, nasıl tahsil ediyorsunuz? Şu anda elektrik parasını ödemediği için kaç abonenin elektriği kesiktir? Bunun Türkiye’de illere göre dağılımı nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yeniçeri, kırk saniyeniz var.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Bana gelince hep böyle oluyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Geç giriyorsunuz sisteme, ne yapabilirim?

Buyurun.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Çok kaliteli bir zamanda giriyorum ama böyle oluyor.

Şimdi, iki gün önce, Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinden 21 üniversite öğrencisinin dağa çıktığı ve bu öğrencilerin “Türkiye halklarının demokratik talepleri bağlamında gerilla saflarına katılmayı ahlaki, vicdani ve devrimci bir görev olarak buluyoruz.” diyerek dağa çıkma gerekçelerini açıkladığına yönelik bilgi var. Bu bilgiler doğru mu? Politikalarınız, eğer bunlar doğruysa, dağdan inmeyi değil de dağa dönmeyi mi teşvik ediyor? “Çözüm süreci” denilen zaman içinde kaç tane korucu öldürüldü? Irak'ta bağımsız bir Kürt devletini tanıyacak mısınız?

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yeniçeri.

Kırk saniyeniz vardı ama yine sorunuzu sordunuz, anlaşıldı.

Sayın Bakan, buyurun.

Süreniz beş dakika.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Canalıoğlu'nun Trabzon Belediye Başkanıyla ilgili sorduğu sorunun doğrusu detayını öğrenmemiz lazım. Bir soruşturma var mı, onu da İçişleri Bakanlığımızdan sormamız lazım. Yani, buradaki olayı -samimiyetle- bilmiyorum. Onun için o konuda bir açıklama yapamıyorum.

Sayın Doğru'nun “Şu anda kapalı yol var mı?” sorusunun cevabı: Dün de ifade ettim değerli milletvekillerimiz, Türkiye'nin bütün yolları açık -bölgeyle ilgili de- istediğiniz her köye, bırakın şehirleri, her yere ulaşılabilir. Şu anda Türkiye en huzurlu dönemlerinden birini yaşıyor. Ondan onu açıkça ifade etmek istiyorum doğrusu.

Terörle Mücadele Kanunu konusu şu anda hemen gündemimizde yok. Ama, burada şunu ifade edeyim: Biliyorsunuz 2005'te Türk Ceza Kanunu yeniden yapılıırken Terörle Mücadele Kanunu'ndaki maddelerin neredeyse tamamı oraya da paralel maddeler olarak konulmuş oldu. Doğrusu, benim kendi tespitim, bunu daha önce de söyledim, şu anda hem Terörle Mücadele Kanunu var hem Türk Ceza Kanunu var yani Terörle Mücadele Kanunu'nun şu anda kaldırılmasında fazla bir kayıp da olmuyor. Ama, şu anda onu düşünmüyoruz, çözüm sürecinin aldığı mesafe içinde düşünülebilecek bir konudur diye değerlendiriyorum. Şu anda “af” diye bir şey gündemimizde yok yani “örtülü af” diye bir şey bu yasada yok ama bu yasada ne var? Farklı çalışmalar yapılabilir, eve dönüşlerle ilgili çalışmalar yapılabilir, yeni yasal düzenlemeler olabilir. Onlar Meclise gelecektir, onlar önümüzdeki süreçte yapılacak çalışmalar içinde gündeme gelecek hususlar. Şu anda bu yasanın içinde asla ne örtülü af var...

Bir de dün söylendi, kanun hükmünde kararname ihdası gibi bir şey söylendi, bu yasa onu da getirmiyor, kanun hükmünde kararname ihdası yetkisi falan asla Bakanlar Kuruluna vermiyor. Yeni bir yasal düzenleme olursa bu, Meclise gelecek. Bunu burada açıkça ifade edeyim.

Doğrudur Sayın Yılmaz yani hukukun içinde, bizim mümkün olduğunca bütün tasarruflarımızda onu çok önemli görüyoruz. Türkiye'nin demokratikleşmesi ve hukuk devleti olması, her şeyin hukukun içinde olması ve işte bu getirdiğimiz yasa da yine bunlardan birisi.

Burada Sayın Tanal'ın ve Sayın Erdoğan'ın enerjiyle ilgili açıklamalarına... Zaten Sayın Tanal'ınki sorudan çok bir açıklamaydı, Sayın Erdoğan'ın da yani bunların miktarı vesaire... Bunları Enerji Bakanlığımızdan alarak size sunmamız gerekiyor. Yani şu anda enerjiyle ilgili kesintileri, hepimiz biliyoruz neden olduğunu ama yani bunların miktarı vesaire doğrusu benim de çok direkt ilgilendiğim bir alan değil, onun için size daha fazla açıklama yapamayacağım.

Sayın Yeniçeri'nin öğrenci grubu ve açıklaması, o konu, tabii, bilemiyorum bir haber olarak bir yerde geçti herhâlde, benim şu anda önümde olan bir bilgi değil, onun için bir şey diyemiyorum.

Herhâlde sorulan sorular bu kadardı Sayın Başkan, şöyle baktığımda.

BAŞKAN – Evet.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Ama şunu tekrar ifade edeyim, madem burada bir yarım dakika var: Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin Meclisinde her şeyin sorulması, konuşulması, tartışılması gerçekten bir kazanımdır ve ben bundan çok memnun oluyorum. Bunu tekrar, bu vesileyle ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Vural, söz mü istemiştiniz?

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- *İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Ülkü Ocakları Eğitim ve Kültür Vakfı'nın Irak'taki Türkmenlere gönderdikleri yardımların ulaştırılması konusunda Hükümetin AFAD ve Kızılayı harekete geçirmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

OKTAY VURAL (İzmir) – Sayın Başkan, daha önce burada ifade etmiştim ama Sayın Bakanın görev alanına girdiği için... Hamiyetperver milletimizce Türkmeneli'de, Türkmenlere yönelik, IŞİD'in saldırıları karşısında evsiz, yurtsuz, aç kalan Türkmenlere yardım amacıyla bir yardım kampanyası düzenlenmişti. Ülkü Ocakları Vakfı...

BAŞKAN – Evet, söylemişsiniz.

OKTAY VURAL (İzmir) – Evet bunu dile getirmiştim.

AFAD ve Kızılay bu yardımların...

Sayın Bakan dinlerse... Onlarla ilgili tabii.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen...

OKTAY VURAL (İzmir) – AFAD ve Kızılayın, bu yardımların Türkmenlere ulaştırılması konusunda “Yardımcı olacağız.” demelerine rağmen, yardım tırları Habur'da bekletiliyor, “Bundan sonra siz ne yaparsanız yapın, biz yardımcı olamayız.” deniyor. Ayrıca, Habur'da birtakım teröristler,

gelmek suretiyle, bu yardımları oraya götüren tır şoförlerini tehdit ediyorlar, “Öldürülürsünüz.” diyorlar. Dolayısıyla, bu yardım tırlarının Türkmenlere ulaştırılması konusunu, Hükümetin AFAD ve Kızılayı harekete geçirmesi konusunu Sayın Bakan da buradayken Hükümetin bilgilerine arz ediyorum, ilgilenmelerini istirham ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben Sayın Bakanımıza dedim ki: Şanlıurfa’da günde altı saat elektrik kesilmekte, halk orada mağdur, bu mağduriyet ne zaman giderilecektir? Bu sorunun cevabını beklerken beni küçük düşürerek -yani, “Açıklama yaptı, soru sormadı.” Şeklinde- itibarsızlaştırma yönünde bir açıklama yaptı. Bu sataşmadan dolayı mümkünse söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Tanal, burada bir sataşma, bir itibarsızlaştırma eylemi görmedim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama bu bir soruydu, bir açıklama değildi. Günde altı saat elektrik kesiliyor...

BAŞKAN – Sayın Tanal, tutanakları getirmeceğim, ona göre işlem yapacağım.

Sayın Bakan, siz, Sayın Vural’ın sözleri üzerine bir açıklama yapmak istediğinizi belirttiniz.

Buyurun.

4.- *Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay’ın, İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi, Irak’taki olaylar üzerine yani hem Musul’dan kaçan, ayrılan büyük bir nüfus, daha sonra da Türkmenlerin yaşadığı Telafer’den ayrılan bir nüfus, ikisi için de Türkiye olarak biz çok ciddi yardım ettik. Ben bizzat AFAD Başkanını gönderdim. Bizzat AFAD Başkanı gitti ve Telafer’den ayrılan Türkmenler için özel bir kamp oluşturuldu, yardımlarımız da oraya gidiyor. Şu anda söylediğiniz, tırların geçici olarak orada bir sorunu var mı, bilmiyorum ama -yani AFAD- oraya sürekli, sadece Telafer için değil, Musul’dan kaçanlar için de, ayrılanlar için de en ciddi yardımı gönderiyoruz. Ama, ben tekrar bakayım şu anda. Yani, eğer o manada bir sorun varsa AFAD’ı arayayım, bilgi alayım, sizlere tekrar bilgi sunayım.

Sayın Tanal’a da ben “Soru sormuyor.” demedim, “Sorudan çok açıklama.” dedim yani bunda hiçbir şey yok, olumsuz bir şey kastetmedim...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Soru şu: Şanlıurfa’da ne zaman giderilecek mağduriyet Sayın Başkan?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Bilemiyorum, onu ben bilemiyorum. Enerji Bakanımız da burada yok. Soru kabul ediyorum ama bilemiyorum yani enerjiyle ilgili cevap veremedim. Bağışlarsanız...

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

3.- Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/941) (S. Sayısı: 629) (Devam)

BAŞKAN - Madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan 629 sıra sayılı kanun tasarısı'nın 3 üncü maddesinin 2 inci fıkrasında yer alan "Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı" ibaresinin "barış sürecinin tesisi ve buna yönelik ilkelerin hayata geçirilmesi hususunda yapılacak iş ve işlemlerin koordinasyonu ve yürütmesini gerçekleştirmek üzere teşkil edilecek olan 'Toplumsal Barış ve Müzakere Bakanlığı'" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Altan Tan	Pervin Buldan	Nazmi Gür
Diyarbakır	İğdır	Van
Faysal Sarıyıldız	Sırrı Süreyya Önder	İdris Baluken
Şırnak	İstanbul	Bingöl

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1/941 Esas Numaralı Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oktay Vural	Seyfettin Yılmaz	Mehmet Erdoğan
İzmir	Adana	Muğla
Yusuf Halaçoğlu	Zühal Topcu	Alim Işık
Kayseri	Ankara	Kütahya
Kemalettin Yılmaz	Ahmet Duran Bulut	Özcan Yeniçeri
Afyonkarahisar	Balıkesir	Ankara
	Reşat Doğru	
	Tokat	

BAŞKAN – Okunan son önergeye Komisyon katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALTAY (Uşak) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Tokat Milletvekili Sayın Reşat Doğru konuşacak.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

629 sıra sayılı Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesi üzerine vermiş olduğumuz önergeyle ilgili söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Adı güzel ama içeriği ve arka planı, amacı tam bir teslimiyet olan kanunu maalesef görüşüyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu kanun tasarısının Oslo görüşmeleri, çözüm süreci, Kandil ve İmralı'yla resmî görüşmelerden sonra Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine geldiği açık ve sarıhtır. 2002 senesinde neredeyse bitme noktasına gelen terör ve istekleri AKP iktidarıyla beraber yeniden yükselmeye başlamış, açılımlar adı altında günümüze gelmiştir. Geline bu durumu vatan, millet düşmanları ellerini ovuşturarak izlemektedir. Bu süreçte bebek katilinin, bölücülerin, hainlerin aldıkları mesafeler çok büyük ama çok büyük olmuştur. Şimdi de açılımlar, barış süreci adı altında yeni kanun tasarıları gündemimize getiriliyor. Özerkliğin altyapısını oluşturacak düzenlemeler zaten Mecliste kanunlaştırılmıştı. Yeni getirilen kanun tasarısıyla dağdaki ve hapisteki eşkıyaların, teröristlerin artık şehre daha rahat inmesi, artık bölgede kontrolü tamamen ele geçirmesi öngörülüyor yani kahraman Türk askerinin karşısında yenilen, yok olma aşamasına gelen terör örgütü yeni mesafeler alarak Türk devletini bölmeye doğru süratli bir şekilde gidiyor.

Getirilen bu kanun esasında Anayasa'mıza tamamen aykırıdır. Türk devletinin bütünlüğü sarsılmakta, devletin kurucu unsur ideolojisi yok edilmektedir. Bu fiili duruma ve öncesine herkesin karşı çıkması, kabul etmemesi gerekir. Bunların başında da, Türkiye Büyük Millet Meclisinde milletvekili olunca yemin eden bütün milletvekilleri gelmelidir. Milletvekili yemininde devletin varlığı ve bağımsızlığını, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü, milletin kayıtsız ve şartsız egemenliğini koruyacağımıza dair yemin ediyoruz. Hâl böyle olunca, yemine bakılınca devletin varlığı bu kanunla kalmıyor, bölünme süreci başlıyor, milletin kayıtsız ve şartsız egemenliği kaybediliyor, Anayasa yok ediliyor, Atatürk ilke ve inkılapları yok ediliyor, yani yaptığımız yemindeki her şey yok ediliyor, biz de de maalesef sorumluluk kalıyor. Pekâlâ, biz sorumluluğumuzun farkında mıyız? Ettiğimiz yemini tutuyor muyuz? Bu tür kanunlardan sonra Mecliste yazılı olan, arkamızda bulunan "Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir.", Atatürk'ün sözü de tahmin ediyorum ki önümüzdeki zaman diliminde kaldırılacaktır.

Bu kanun tasarısı Meclisten geçerse PKK'ya artık "terör örgütü" diyemeyeceksiniz. Terörü, kanunsuzluğu teşvik eden kanunla karşı karşıya kalacağız. Elinde silahla bekleyen teröristler kaba kuvvetle ülkemizi esir alacaklar ve onların istediği kanunu çıkartmış olacağız. Bu doğru mudur? Hâlbuki bölgemizde çok önemli gelişmeler olmaktadır. Sınırlarımızda Kürdistan kurulmaktadır, Kerkük, Musul Türklerden arındırılmaktadır, Irak 3 parçaya bölünmektedir, Türklere katliamlar yapılmaktadır, sıra da ülkemizin bölünmesine gelmektedir. Sizlere soruyorum: Yaptığımız yemine ne zaman sahip çıkacağız, "Hayır, dur. "diyeceğiz?

Durum çok vahimdir. PKK çözüm süreciyle Türkiye Cumhuriyeti devletinin kanunlarının hepsi yok edilmektedir ve enteresandır, Türkiye çözülmektedir. Bakınız, şu anda PKK bazı bölgelerde vergi toplamaktadır, çocukları zorla kaçırmaktadır, asker toplamaktadır, "Asayiş kontrol ediyorum." diyerek yolları kesmektedir, kimlik sormaktadır, bazı yerlerde mahkemeler kurmakta, yargılama yapmaktadır. Pekâlâ, bütün bunların hepsi sizce ne demektir? Bu bir devlet kurulması değil midir, Türkiye Cumhuriyeti devletinin egemenliğinin parçalanması, devletin parçalanması değil midir? Herkesin aklını başına alması gerekmez mi saygıdeğer milletvekilleri?

Yüce Türk milleti Adalet ve Kalkınma Partisine 2002'den itibaren çok büyük yetki vermiştir, "Ülkemizin bölünmesinin zeminini hazırlayan "PKK'yı legalleştir, Kürdistan devletinin kurulmasını sağla." mı demiştir?

Bölgemizde son zamanlarda yeni gelişmeler oluyor ve beraberinde de İsrail "Ben Kürdistan'ı tanırım." diyor. "Kürdistan" tabirini de, tanımayı da AKP yetkilileri de maalesef kullanıyorlar.

Buradan sesleniyoruz: Bugüne gelinmesindeki sorumlular mutlaka hesap verecektir. Kim bu vatana ihanet etmişse mutlaka hesap verecektir. Tarih hiçbir zaman onları affetmemiştir, bundan sonraki dilimde de affetmeyecektir diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 629 sıra sayılı kanun tasarısının 3 üncü maddesinin 2 inci fıkrasında yer alan "Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı" ibaresinin "barış sürecinin tesisi ve buna yönelik ilkelerin hayata geçirilmesi hususunda yapılacak iş ve işlemlerin koordinasyonu ve yürütmesini gerçekleştirmek üzere teşkil edilecek olan 'Toplumsal Barış ve Müzakere Bakanlığı'" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Nazmi Gür (Van) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MEHMET ALTAY (Uşak) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Sayın Altan Tan konuşacak. (HDP sıralarından alkışlar)

ALTAN TAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türkiye'nin son otuz yılının en önemli meselesinin, Kürt meselesinin çözümüyle ilgili bir adımın başlangıcındayız. Hükümet başından itibaren bunun çok önemli bir adım olduğunu söylüyor, biz de destekliyoruz ama içeriğinin zayıflığını, tavrının ve tarzının ürkekliğini, konu başlığının, kanun taslağının yanlışlığını, bunların hepsini dile getirdik.

Şimdi, bizim şu an vermiş olduğumuz bu önergede, 3'üncü maddenin (2)'nci fıkrasında yer alan "Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı" ibaresini "barış sürecinin tesisi ve buna yönelik ilkelerin hayata geçirilmesi hususunda yapılacak iş ve işlemlerin koordinasyonu ve yürütmesini gerçekleştirmek üzere teşkil edilecek olan 'Toplumsal Barış ve Müzakere Bakanlığı'" şeklinde değiştiren bir teklifimiz var. Peki, niye böyle bir teklifte bulunuyoruz?

Değerli arkadaşlar, birincisi, bu Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığının bugüne kadar ne iş yaptığını anlayabilmiş değilim. Yani Türkiye Cumhuriyeti'nin İçişleri Bakanlığı Müsteşarlığı var, Emniyet Genel Müdürlüğü var, Emniyet İstihbarat Daire Başkanlığı var, Terörle Mücadele Dairesi var bunun içerisinde, ayrıca yine Millî İstihbarat Müsteşarlığı var, askeriye bünyesi içerisinde, Genelkurmay içerisinde askerî istihbarat var, Dışişleri Bakanlığı bünyesinde Dışişleri istihbaratı var. Peki bu Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığına niye ihtiyaç duyuldu? Ne iş yapar? Bugüne kadar neler yaptı? Ortaya nasıl bir sonuç geldi, sonuç koydu? Nasıl bir çalışma portföyü var? Şahsen ben bilebilmiş değilim.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’de daha ikincil derecedeki -yani “eften püften” demek istemiyorum saygımdan dolayı- birçok konuyla, kurumla ilgili bakanlıklar kuruldu. Bu bakanlıkların adını sayarak da bunları tahfif etmek istemiyorum, basite almak istemiyorum ama Türkiye’nin en önemli meselesinin, otuz yıllık, kırk yıllık bir meselesinin ve 50 bin insanın canına mal olmuş, büyük bir millî gelir kaybına sebebiyet vermiş bir meselesinin çözümünü şu an kim yürütüyor, nasıl yürütüyor, bir kurum ve kuruluş ortada yok. Bu düzenlenmeye çalışılıyor, doğru bir adım ama bunu da, tekrar -biraz evvel altını çizmeye çalıştığım gibi- işlevi, kadrosu, yaptıkları ve yapacakları belli olmayan bir müsteşarlığa devretmek veya oraya havale etmek de yine konuyu hafife almaktır.

Değerli arkadaşlar, bugün, bu otuz yıllık, kırk yıllık, büyük yaralara yol açan, büyük toplumsal acılar yaşatan Kürt meselesinin çözülmemesinden dolayı onlarca, yüzlerce, binlerce hadisenin çözümünden daha acil, daha önemli ve daha üzerinde dikkatle duracağımız başka hangi mevzu olabilir? Yani Başbakanın sık sık dile getirdiği yollar mı, köprüler mi, barajlar mı, tüneller mi, hangisi? Bugün Türkiye’nin bu meseleden daha önemli bir meselesi yoktur değerli arkadaşlar. Onun için, bu mevzuyla alakalı acilen, münhasıran, müstakil, özel, hususi, buna has bir bakanlığın kurulması gerekir, siyasal iradenin, siyasal muhatabın net olarak ortada olması gerekir diyoruz ve işte, onun içindir ki bu değişiklik önergesini teklif ediyoruz. Bu mesele bir Karayolları Genel Müdürlüğü gibi veya Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü gibi bir genel müdürlükle, bir müsteşarlıkla, bir bürokratik birimle götürülebilecek bir mesele değildir arkadaşlar.

İsrarla söylüyoruz;

1) Bugün için Türkiye’nin en önemli meselesidir.

2) Bu öneme uygun bir hassasiyetle üzerinde durulması gerekir.

3) Siyasal bir muhatap, en az bakanlık düzeyinde bir müzakere ve çözüm heyeti makamının oluşturulması gerekir.

4) Bütün bu müzakerelerin ve diyalogların da şeffaf bir şekilde Meclisin önünde ve siyasilerle siyasetin içerisinde yürütülmesi gerekir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tan.

Önergeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının 3’üncü maddesinin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasına dair bir önerge vardır, önergeyi okutup imza sahiplerini arayacağız:

TBMM Başkanlığına

629 Sıra Sayılı kanun tasarısının 3. maddesinin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasını arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN - Mehmet Erdoğan, Muğla? Burada.

Faruk Bal, Konya? Burada.

Yusuf Halaçoğlu, Kayseri? Burada.

Mustafa Erdem, Ankara? Burada.

Seyfettin Yılmaz, Adana? Burada.

Kemalettin Yılmaz, Afyonkarahisar? Burada.

Reşat Doğru, Tokat? Burada.

Özcan Yeniçeri, Ankara? Burada.

Cemalettin Şimşek, Samsun? Burada.

Bülent Belen, Tekirdağ? Burada.

Ahmet Duran Bulut, Balıkesir? Burada.

Ali Öz, Mersin? Burada.

Alim Işık, Kütahya? Burada.

Münir Kutluata, Sakarya? Burada.

Mustafa Kalaycı, Konya? Burada.

Ahmet Kenan Tanrıkulu, İzmir? Burada.

Bahattin Şeker, Bilecik? Burada.

Murat Başeşgioğlu, İstanbul? Burada.

Celal Adan, İstanbul? Burada.

Ali Uzunırmak, Aydın? Burada.

Zühal Topcu, Ankara? Burada.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

BAŞKAN – Bu arada Sayın Tanal, tutanağı getirttim. İddia ettiğiniz cümle şöyle: “Zaten Sayın Tanal’ın sorudan çok bir açıklamaydı.” Cümle budur. Burada bir satışma nedeni görmüyorum, onu da belirteyim.

Teşekkür ederim.

OKTAY VURAL (İzmir) – Ama işlem bitsin ondan sonra efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, devam ederseniz aşağıda ne diyor: “Elektrik kesintisi direkt beni ilgilendiren bir konu değil.” Bakanlığı nasıl ilgilendirmez halkın elektriğinin kesilmesi?

BAŞKAN - Siz satışma olarak mı algılıyorsunuz bunu?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tabii.

BAŞKAN - Sayın Tanal, teşekkür ederim.

(Elektronik cihazla oylamaya devam edildi)

BAŞKAN – 629 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesinin açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 209

Kabul : 182

Ret : 27 (x)

Kâtip Üye

Fehmi K p u

Bolu

Kâtip Üye

Muharrem Işık

Erzincan”

Madde kabul edilmiştir.

On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.02

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.15****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Muharrem IŞIK (Erzincan), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

629 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon burada.

Hükûmet burada.

3’üncü madde kabul edilmişti, şimdi 4’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- (1) Bu Kanun kapsamında verilen görevler, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca ivedilikle yerine getirilir.

(2) Bu Kanun kapsamında verilen görevleri yerine getiren kişilerin hukuki, idari veya cezai sorumluluğu doğmaz.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Levent Gök konuşacak. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 629 sayılı Kanun Tasarısı’nın 4’üncü maddesi üzerinde söz aldım. Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bu getirilen kanun tasarısının en sorunlu maddelerinden bir tanesi bu değerli arkadaşlarım. Dün Başbakan Yardımcımızı izlerken gerçekten kulaklarıma inanamadım. “Bu kanun kapsamında verilen görevleri yerine getiren kişilerin hukuki, idari veya cezai sorumluluğu doğmaz.” maddesini açıklarken, Adalet Bakanlığı görevlilerine, yüksek yargı mensuplarına, hâkimlere, hukukçulara danışarak bu maddenin bu kapsama alındığını ve sorun doğurmayacağını ifade etti. Sayın Bakan, umarım bu madde bu şekliyle kalmaz; umuyor ve diliyorum ki verilecek önergelerle bu değiştirilir ve hududu, şümulü belli, sınırlandırılmış bir madde olarak karşımıza gelir. Eğer bu madde bu şekliyle burada kalırsa -bırakın siz Türkiye’nin en saygın hukukçularına danıştınız, Adalet Bakanına danıştınız, yargı mensuplarına danıştınız- hukuk fakültesinin birinci sınıfına giden bir öğrenci açar Anayasa’yı ve size bu maddenin Anayasa’nın pek çok maddesine aykırı olduğunu anlatır. Eğer bu madde bu şekilde kalır ve değiştirilmezse Anayasa Mahkemesinden döner değerli milletvekilleri, çünkü bu maddeyle siz bir hukuki, cezai ve idari sorumsuzluk getiriyorsunuz kişi ya da kimselere. Bunu kaldırmak gerekiyor. Neden kaldırmak gerekiyor? Bu, bu şekilde kaldığı zaman Anayasa’mızın 2’nci maddesi çiğnenmiş olur, çünkü Anayasa’mızın 2’nci maddesi Türkiye Cumhuriyeti’nin sosyal bir hukuk devleti olduğunu ifade eder. Yine Anayasa’mızın 5’inci maddesi, 10’uncu maddesi herkesin kanun önünde eşit olduğunu, hiç kimseye imtiyaz tanımamayacağını emreder. Anayasa’mızın 40’ıncı maddesi, Anayasa’yla tanınmış hakları ve hürriyetleri ihlal edilen herkesin yetkili makamlara başvurma hakkını getirmiştir ve yine Anayasa’mızın 125’inci maddesi “İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.” demek suretiyle bu konudaki tarifleri yapmıştır.

Sayın Bakan, umuyor ve diliyorum ki -bu konuşmalardan sonra bizlerin de belki katkısı olabilir ama- bu madde bu şekilde kanun metninde kalmamalıdır, hukuk devleti ilkesine aykırıdır. Biz ülkemizin en önemli sorunu olan Kürt sorununda, terör sorununda eğer ortaklaşa çözümler üreteceksek bunları hukuk içinde kalarak yapacağız. Hukuku öteleyerek demokrasiyi, insan haklarını getirmemiz söz konusu değildir. Hukuku koruduğumuz zaman demokrasi olur, demokrasi ve hukuk iç içe ayrılmaz bir parçadır.

Değerli milletvekilleri, biz bundan birkaç yıl önce, Mecliste bulunan bazı sayın milletvekilleriyle beraber, yurtdışındaki bu çatışma ortamlarının sona erdirilmesine ilişkin bazı görüşleri almak üzere İngiltere'ye IRA sorununu izlemeye gittik, arkadaşlarımızın bir kısmı burada. Bu konuda İngiltere'de barış sürecini yürüten ve Tony Blair'in başkanışmanlığını yapan Jonathan Powell bizlere aynen şunları söyledi: "Bu konular, yani bu çatışma ortamlarını sona erdirmek bisiklete binmeye benzer. Bisiklete bindiğiniz andan itibaren pedal çevirmelisiniz ki düşmemelisiniz." Sayın Bakan, siz bisiklete birkaç defa bindiniz ve pedalı çevirmedikten sonra düştinüz.

Şimdi, bizim isteğimiz, bisiklete bineceksek, ortaklaşa, herkes elini taşın altına koyarak, bir sorumluluk duygusu içerisinde binmelidir çünkü sizin bisikletin pedalını ne zaman çevireceğiniz, ne zaman çevirmeyeceğiniz belli değil. Ama böylesi önemli bir konuda eğer ortak bir mutabakat kurarsak Cumhuriyet Halk Partisi olarak biliniz ki, biz de o pedalı çeviririz. Ben bu maddenin, özellikle bu hâlde kalmamasını AKP sözcülerine ve özellikle Bakanım, sizlere iletmeyi bir görev sayıyorum.

Bu çerçevede, değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz bu konuda çok önemli yasalara, tekliflere, araştırma önergelerine imza atmış bir parti olarak, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir din, mezhep, ırk ve kafatası cumhuriyeti olmadığını bilincindeyiz. Türkiye etnik köken açısından çoğulcu bir yapıya sahiptir. Dolayısıyla, cumhuriyetimizin temel özelliği onun bir siyasal bilinç cumhuriyeti olmasından kaynaklanır. Cumhuriyet Kurtuluş Savaşı süresince bu anlayışla Anadolu'da yaşanan ve değişik etnik kökenden gelen herkesin ortak katkısı ve eşit ağırlığıyla kurulmuştur. Bu zengin mozağin unsurlarından birini ya da birkaçını yok sayan anlayış ve politikalar gerçeklere uymaz ve kabul edilemez. Bu gerçeğin inkârına dayalı, tek bir ırkı ön plana çıkararak, çareyi ırksal anlayışta bulan, herhangi bir etnik karakterden ve mezhep anlayışından mucize bekleyen tahlil, ideoloji ve politikalar çağdaş olmayacakları gibi çözüm de getirmezler.

Türkiye'nin kültür zenginliğini, toplumdaki çeşitliliği, farklı ana dillerin varlığını, ülke bütünlüğünün önünde bir siyasal engel olarak görmek ve buna göre politika oluşturmak yanlıştır. Yanlış olmanın yanında cumhuriyetin kuruluş sürecindeki tarihî gerçeklere, cumhuriyeti kuran siyasal kadroların arzu ve isteklerinin ötesinde bir değerlendirmedir. Bölgede yaşanan sorunlara demokrasi içinde çözüm arama yerine olağanüstü kurallar sürekli olarak konulduğu için konunun sosyolojik, kültürel, toplumsal ve ekonomik boyutları sürekli olarak ihmal edilmiştir. Demokrasinin doğal gereksinimi olan düzenlemeleri bir lütf, bir özveri, bir zamanlama şeklinde görme anlayışı yanlıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi olarak temel siyasal tercihimizin başında ulusal bütünlük gelmektedir. Ulusal sınırlar içinde yaşayan insanların farklı etnik kökenden gelmeleri, farklı kültürel, mezhepsel, dinsel özellik taşımaları bir arada yaşamaya engel değildir, yüzyıllarca da olmamıştır. Bu farklılıkları kabul etmemek, görmezlikten gelmek, hazmetmemek yalnızca gerçeklere aykırı olmakla kalmaz, aynı zamanda ulus olarak, ülke olarak çağdaş bütünlük içinde çağdaşlaşmaya engel bir yol teşkil eder. CHP olarak ulusal bütünlüğü demokrasinin, kalkınmanın, yurt içi barışın ve bölge barışının temel unsuru olarak görüyoruz. Ulusal sınırlar içinde

yaşayan insanlarımızın dil, din, mezhep ve etnik farklılıklar taşıması ulusal bütünlüğe engel değildir. Bu farklılıkları kaldırma girişimleri bir devlet politikası olamaz. Bu farklılıkları ortadan kaldıracak, zora dayalı, baskıya dayalı bir etnik yapının, bir mezhebin, bir dinsel inancın çıkarına dayalı politikalar uygulamaya koyma girişimleri ülke bütününde derin bunalımlara yol açar. Toplumdaki farklılıkların herhangi birisi üzerine devlet politikası oluşturulamaz. Yıllardır, yüzyıllardır insanlarımız bu ilkel yaklaşımları reddetmiş ve barış içinde bir arada yaşamışlardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; cumhuriyet bu farklılıklar üzerine inşa edilmiştir. Bu amaçla laikliği değişik mezhep ve din farklılıklarının korunmasının, bir arada ve barış içinde yaşamının güvencesi olarak görüyoruz. Yurttaşlığı da hiç kimsenin etnik kökenine, diline, kültürüne bakmadan, onları birey olarak ayırmadan bir arada görmenin siyasi yorumu, toplumsal yorumu olarak değerlendirmek istiyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu topraklar üzerinde yaşayan hiçbir etnik grup diğerine düşman olmadığı gibi -suçlamanın da ötesinde- bir arada yaşayan ve birliği oluşturan bir parça olarak yüzyıllardan beri Anadolu'da yaşamaktadırlar. Cumhuriyet Halk Partisinin politikasında devlet, toplumdaki etnik farklılaşma ile mezhep farklarıyla ilgilenmez, öyle bir farklılaşmada taraf tutmaz, bütün yurttaşları cumhuriyetin eşit, haklı bir üyesi olarak görür. Devlet, toplumun çağdaş değerler sistemine ulaşması için genel siyasi düzenlemeleri yapar. Çağdaş, katılımcı, demokratik, geçerli ve işleyecek bütünleşmenin gereği budur. Bunun dışındaki politikalar zorlamadır, yapaydır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ulusal bütünlüğümüzün içinde dar, sığ, geçmişin olumsuz değerlerine sahip anlayışları terk ederek, etnik ayrımcılık amacına dönük düzenlemelere, ideolojilere karşı durarak ortak insanlığa giden yolu toplum olarak bulmak durumundayız. Cumhuriyet Halk Partisi olarak ülke sorunlarının, bölge sorunlarının bilincindeyiz. Bütün bu sorunları halka güven vererek ve halka güvenerek, ülke bütünlüğü içinde çözeceğimize inanıyoruz. Temel siyasi tercihlerimizden biri de demokrasidir. Demokrasi ve az önce ifade ettiğim çerçeve karşısında Cumhuriyet Halk Partisi, doğu sorunu, Kürt sorunu, güneydoğu sorunu, ne denirse denilsin, ülkemizin kanayan sorunu üzerinde çözüm üretmeye devam edecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle hepimizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. (CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Gök.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ertuğrul Kürkcü konuşacak. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Mersin) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; bu 4'üncü maddeyle ilgili, partimiz adına söz aldım.

Tasarının tamamı hakkında partimiz adına yapılan konuşmaları dinlediniz. Bunlara katılıyorum. Öyledir. Zamanı daha verimli kullanmak için, münhasıran, özellikle bu madde üzerine konuşacağım. Tabii ki genel kaygılarımızı da ifade edeceğim.

Kanunun, ben, felsefede totoloji denilen şeye denk düştüğünü düşünüyorum. Zaten öyle olan şeyin öyle olduğunu söylemek yani: “Kanun kapsamında verilen görevler ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca ivedilikle yerine getirilir.” Zaten “İvedilikle yerine getirilmez” diye bir kanun olabilir mi? Olamayacağına göre, bu maddenin 1'inci fıkrası tamamen lüzumsuzdur. İkincisi ise “Bu Kanun kapsamında verilen görevleri yerine getiren kişilerin hukuki, idari veya cezai sorumluluğu doğmaz.” şeklindedir. Eğer kanun kanunsa, Anayasa'ya uygunsuzsa zaten verilen görevler yerine getirildiğinde bir

ceza sorumluluğu doğmaz. Ama belli ki bu, devlet içerisinde ve AKP içerisinde sürmekte olan gerilim bir çeşit meydan muhaberesi kapsamında düşünüldüğü için, yargıyı kuşatan bu ikilik içerisinde düşünüldüğü için, herhangi bir savcı herhangi bir biçimde her hangi bir devlet memurunu sorguya çekmeye teşebbüs bile edemesin diye düşünülmüş.

Ancak, tabii, her zaman olduğu gibi, bu kapsam eksik ve kanunun çokça dilinden düşürmediği “süreç” kavramıyla çelişkili. Çünkü “süreç” dediğiniz şey, oluş ve yok oluş arasındaki ilişkidir, bağlamdır. Bir şey vardır yok olur, yerine başka bir şey geçer, o yok olur yerine başka bir şey geçer. Yani bu ilanihaye devam eden bir durum değil, bir durumdan bir başkasına geçiştir. Böyle olabilmesi için de yani savaştan barışa geçilebilmesi için de savaş güçleri ile barış güçleri arasında bir karşılıklılık kurmak ve barış güçlerine kuvvet kazandırmak olabilir bu yasanın amacı. Ancak, burada gördüğümüze göre sadece ve sadece devlet görevlilerine kuvvet kazandırmak üzerinedir. Ben, doğrusu, bunun, adı geçen “çözüm” ve “barış” kavramlarıyla çelişkili bir yaklaşım olduğunu söylemek isterim. Ancak bununla birlikte –biz bir değişiklik önergesi de vereceğiz- yasaya karşı oy kullanmayacağımızı, yasa için olumlu oy kullanacağımızı biliyorsunuz, bunu söyledik.

Bunun biricik sebebi şudur: Baştan sona adıyla, içeriğiyle, kapsamıyla, kelimelendirilişiyle problemli olan bu yasaya “evet” oyu verecek olmamızın biricik nedeni, nihayet çözüm sürecine bir parlamenter onay üretme ihtiyacının ortaya çıkmış olması, Parlamentodaki bütün partilerin ve güçlerin görüşüne açık hâle gelmesi, ister istemez bu yasa Parlamentodan çıktığı için parlamenter denetim yetkisini hep birlikte kullanmamıza imkân vermeye başlayabileceğinden ötürüdür. O nedenle, biz bütün bu mülahazalarımıza rağmen, değişiklik önergemizle birlikte olumlu oy kullanacağız. Ancak bu hâliyle bu maddenin mutlaka değişmesi gerekir. Değişmediği takdirde sürece sivil toplumdaki, kamusal alandan katılacak olan bütün yurttaşlarımızın devlet memurlarına nispetle çok daha az bir korumaya sahip olarak sürece katılacakları ortaya çıkacaktır.

Basit bir örnek: Ben eğer sıradan bir yurttaş olsam, milletvekili dokunulmazlığım olmasa, süregitmekte olan çözüm süreci bakımından benimle aynı kanaatleri paylaşmayan bir savcının karşısında milletvekillerinin kullandığı söylemi ve icraatı uygulamaya başlayacak olsam, onu koruyacak olan, devlet görevlilerini koruyacak olan yasa beni korumayacaktır. Dolayısıyla, toplumun bu çözüm sürecine katılma yollarının hiçbir şekilde açılmadığı, iki yanlı, diyalektik bir süreç olmaktan bunun çıktığı, bir devlet tatbikatından başka bir şey olmadığı, olamayacağı sonucuna varacağız. O yüzden, bu hâliyle bu maddenin mutlaka değiştirilmesi gerekir.

Ben bir bütün olarak bu yasaya karşı çıkan vekillerimize de şunu sormak isterim: Niçin bundan daha iyi bir yasayı ortaya koymak, niçin bundan daha tutarlı bir barış projesini ortaya koymak, niçin bundan daha tutarlı bir yol ve yordam ortaya koymak bakımından bu kadar cimrisiniz? Niçin çatışmanın devamından başka bir anlama gelmeyecek daimî bir inkâr hâlinde bulunuş size değerli geliyor?

Ben anlıyorum ve kabul ediyorum söylenenlerin bir bölümünü. Örneğin, şehit ailelerinin bu süreçte ne dediklerinin bilinmesi ve onların duyarlılıklarının da göze alınması gerektiği apaçık bir hakikattir, bir bedahettir; bunun tersini düşünmek mümkün olamaz fakat şunu da sormak istiyorum: Ya yaşayan şehitler ne olacak? Bakın, Türkiye’de, kaba bir hesaplamayla, bu çatışmanın başladığı gündün 2013’e, çatışmasızlık ilanına kadar 6 milyon civarında 20 yaşındaki genç bölgede askerlik yaptı, çatışma bölgesinde. Bu gençlerin hepsi şu ya da bu şekilde bir ruhsal travma geçirdiler. Sevgili arkadaşım Nadire Mater’in “Mehmedin kitabı” başlıklı söyleşiler dizisi, bu çatışma sürecinden geçmiş erlerin yaşadıklarıyla dopdoludur ve hepsinin anlattığı şey, ailelerinin anlattığı şey şudur:

Askere sağlam giden çocukların hepsi geriye travma sonrası stres bozukluğundan muzdarip olarak dönmüşlerdir. Bunun halk arasındaki adını... Üstelik bu halk buna bir de ad koymuştur “deli kan” diye. Askerden dönen gençlerin huzursuzlukları, sürekli olarak şiddete eğilim göstermeleri ve günümüzde pek çok ağır şiddet vakalarının arkasında -hemen hemen hepsinde- askerliğini bölgede yapmış gençlerin çıkmış olmasının şaşırtıcı olmaması gerekir.

O nedenle şehitlerin arkasından ağlamak amenna fakat bu çocuklar eğer şimdi yaşamıyor olsalardı, bir kurşun tesadüfen yanlarındaki arkadaşlarına değil de onlara çarpmış olsaydı birer şehit olacaktı. Şimdi ülkemiz bu yaşayan şehitlerle doludur ve hepsi son derece ağır bir biçimde bu savaşın yükünü çekmektedirler. Ne teklif edilmektedir onların bu çatışma sonrası stres bozukluğundan, travma sonrası stres bozukluğundan kurtulmaları için? Hemen hemen hiçbir şey.

Bu önerinin Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden hemen önce getirilmesinde kasıt arayan arkadaşlarımız var. Ben kasıt aramaya gerek yok diyorum, kasıt aynen budur fakat siyasette bundan daha meşru bir şey yoktur. Buna itirazı olan arkadaşlarımızın çok daha mükemmel bir öneriyle Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde gelmeleri gerekirdi. Cumhurbaşkanı adaylarının herkesten önce -diğer Cumhurbaşkanı adaylarına bırakmaksızın- barışı, çözümü, eşit yurttaşlığı dile getiren bir teklifin sözcüsü olmalarını istememiz gerekirdi, bunu beklememiz gerekirdi. Dolayısıyla, bu yasanın sorunu, bir çatışmayı çözme dinamiğini başlatmaya niyet etmiş olması değil, bunu çok geç ve çok az yapıyor olmasıdır.

Adalet ve Kalkınma Partisi, aslında Türk devletçiliğinin bütün özelliklerini, bütün olumsuz özelliklerini üzerinde taşımaktadır. Türk devletçiliğinin temel karakteristiği şudur: Toplumun, yönetilenlerin taleplerini karşıla ama çok geç ve çok az karşıla. Bunun prensibi de budur, çok geçtir, çok azdır. Fakat hiçten fazla olduğu için, Parlamenter denetime kapı açtığı için biz bu yasanın tamamı hakkında olumlu bir tutuma sahibiz.

Cumhuriyet Halk Partisinin de süregelen tutumunu değiştirerek bu yasanın gerçekleşmesine engel olmama yolunu seçmiş olmasını da önemli görüyoruz.

Ben, Milliyetçi Hareket Partisi milletvekillerinin de aslında bu tartışmalardan bir sonuç çıkartmış olacaklarını tahmin ediyorum. Çünkü siyaseten şöyle bir şey olamaz: Meclisin üç partisi bir yerde, bir partiye mutlak olarak onların karşısında, memleketi ortadan yaran bir soruna dair pozisyon alıyor olamaz. Bu, geçmişte kalmış olan eski argümanların yeni duruma uymamasından doğan bir çatışkıdır ve belli bir vadede bunun çözüleceği de tabiidir. Ben, MHP'nin de bu çözüm sürecinin bir parçası olmaya gayret edeceğini düşünüyorum. Çünkü onların temsil ettikleri kitleler içerisinde de bu çatışmanın mağdurları binlerce.

Bu maddeye bu hâliyle olumlu oy vermek mümkün değildir ama bir değişiklik tasarısında birleşmek mümkündür.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, sayın hatip konuşmasında Milliyetçi Hareket Partisinin ismini de zikrederek sataşmada bulunmuştur. Ona cevap ve grup adına da öngemiz hakkında birleştirerek cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Yalnız Sayın Bal, ben sayın konuşmacıyı çok ciddi bir şekilde dinledim. Son derece yapıcı konuştu yani sataşmaya mahal verici hiçbir cümle kullanmadı...

FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, Milliyetçi Hareket Partisinin parti politikalarını, bir muhalif partinin milletvekili...

BAŞKAN – Bir müsaade eder misiniz. Benim anlamadığım bir şey var, ben hiç konuşmıyorum neden bu böyle? Benim bitmedi ki cümlem.

FARUK BAL (Konya) – Buyurun konuşun, ondan sonra da beni dinleyin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim izin verdiğiniz için.

Son derece yapıcı bir dille konuştu. Her iki partiyi de Cumhuriyet Halk Partisine de Milliyetçi Hareket Partisine de çözüm süreciyle ilgili tutumlarında önerilerde bulundu. Notları da aldım. Sataşmadan dolayı...

FARUK BAL (Konya) – Notlarımızın içinde “gerici”, “eski söylemlerle” ifadesi de var mı Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sadece “Cimri davranıyorsunuz.” dedi.

FARUK BAL (Konya) – “Cimri” lafı da var mı Sayın Başkan?

BAŞKAN – Bu bir metafordur ama.

FARUK BAL (Konya) – Varsa cevap hakkım doğmuştur, bunu siz takdir edebilirsiniz.

BAŞKAN – Zaten size söz vereceğim on dakika, grubunuz adına konuşacaksınız. Konuşmacı o “cimri” lafıyla bir metafor gerçekleştirdi Sayın Bal.

FARUK BAL (Konya) – Bir de ben gerçekleştireyim o metaforu.

BAŞKAN – Tamam, şimdi söz vereceğim size, siz de bir metafor yaparsınız.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Faruk Bal konuşacak.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FARUK BAL (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi, siyasi fikirlerinin kökünü tarihî gerçeklerden alarak önündeki yüz yıla, bin yıla ışık tutacak şekilde gerçekleştirir. “Bin yıllık kardeşlik hukuku” lafını telaffuz eden ve Türk siyasi hayatına yerleştiren Milliyetçi Hareket Partisi, şimdi 3 tane siyasi partinin “Yüz yıllık sorun nasıl çözülür?” diye farklı gerekçelerle destek verdiği bu kanunla ilgili olmak üzere temelde farklı düşünmektedir. Farklı düşünmemizin sebebi hikmeti şudur: Bu bir terör meselesidir, bu bir etnik sorun değildir. Bu bir terör meselesidir, etnik sorun hâline getirilmesi ise yüz yıllık bir hesabın ürünüdür. Yüz yıl önce, bugün küresel güç olarak BOP’u Türkiye’ye dayatan ülkeler, Wilson Prensipleri’yle Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra dağılmış Osmanlı İmparatorluğu toprakları üzerinde paylaşım yapıyorlar. Evli evine gidiyor, köylü köyüne gidiyor, ortada bir tek Türk milleti kalıyor evsiz, yurtsuz, ocaksız, vatansız, devletsiz. İşte, Anadolu’da “Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır; o sathı bütün vatandır.” sesi bu nedenle ortaya çıkmıştır, “Milletin geleceğine ancak milletin kendisi karar verir.” sözü bu nedenle çıkmıştır; mandacılık bu nedenle reddedilmiştir, himayecilik bu nedenle reddedilmiştir; Wilson Prensipleri’nde, Mudanya Mütarekesi’nde, Sevr Anlaşması’ndaki büyük Kürdistan ve büyük Ermenistan bu nedenle reddedilmiştir.

Şimdi, yüz yıl geçti, devir değişti, o zamanki düveli muazzama oldu küresel güç; o zamanki Wilson Prensipleri, Mudanya Mütarekesi, Sevr Anlaşması oldu BOP. Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı da bu BOP’un Eş Başkanı. İşte Osmanlının toprakları üzerindeki devletlerde ya sınırlar

değişecek ya yönetimler değişecek ya siyasi rejimler değişecektir çerçevesi içerisinde uygulamaya konan BOP projesi, Libya'yı, Tunus'u, Mısır'ı, Suriye'yi, Irak'ı ne hâle getirdi ve masada Türkiye. Bu kanun da Türkiye'nin etnik parçalara bölünmesi ve Barzani'nin "Bağımsızlığımızı ilan edebiliriz." lafına hemen İsrail'den "Evet, tanıyabiliriz." cevabının gelmesi, AKP Genel Başkan Yardımcısı Hüseyin Çelik'in "Evet, tanıyabiliriz." lafının gelmesi bunun işaretlerini vermektedir.

Elbette ki Türkiye Cumhuriyeti devletinin bütün vatandaşları eşittir, aralarındaki din, dil, ırk farkı gözetmeksizin herkes bu vatanın, bu milletin eşit evladıdır. Hiç kimse hiçbir nedenle hukuk önünde eşitsiz bir muameleye, haksız bir muameleye tabi tutulamaz, mesele bundan ibarettir. Bireysel anlamlardaki farklı kökenlerden, din, mezhep ve etnik bakımdan farklı kökenlerden gelen vatandaşlarımızın evrensel hukukun kabul ettiği tüm özgürlük alanlarını sonuna kadar açıyoruz; işte bu Milliyetçi Hareket Partisinin projesidir, bilmeyenler öğrensin. Ama, hiçbir şart altında etnik kimliğe, inanç kimliğine dayalı olarak kolektif hak verilemez; hiçbir şart altında "Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır; o sath bütün vatandır." sözünden geri dönülemez; hiçbir şart altında "Milletin iradesi milletin geleceğini tayin ve takdir edecek." sözünden geri dönülemez çünkü bu, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş felsefesidir. Bu kanun bu felsefeden ayrılarak yüz yıl önceki planın, projenin yüz yıl sonra ortaya konulmasının hesabının görülmesi meselesidir.

Bundan on yıl önce, on iki yıl önce AKP iktidara geldiğinde PKK terör örgütünün etkinliği sıfıra düşmüştü, dağılma ve dağımlık içerisindeydi. AKP'nin teslimiyetçi, tavizkâr politikalarının neticesinde, bugün, PKK ne hâle gelmiştir.

Hikâye Oslo'da başlamamıştır, daha öncesi de vardır ama Oslo'da başlayan teslimiyet sürecinde BOP Eş Başkanı Sayın Başbakanın gönderdiği devlet görevlileri, Türkiye Cumhuriyeti devletinin üniter yapısını, millet bütünlüğünü ve millî hâkimiyetini PKK terör örgütüyle masada pazarlığa girişmiştir. Bu pazarlık devam etmiştir, şimdi huzura gelmiştir.

İşte, görüştüğümüz bu maddeyle de değerli milletvekilleri, bu görüşmeleri yapan yani Oslo'yla başlayan süreçte "Analar ağlamasın." sözü adı altında, bu "masum dilek" adı altında "PKK dağdan inecek, yurt dışına çıkacak." gibi bir uydurmanın, bir kandırmacanın adı altında ortaya çıkan sonuç şudur: PKK, evet, dağdan inmiştir; silahıyla beraber köye inmiştir, mezraya inmiştir, beldeye, ilçeye, ile inmiştir. İndiği yerlerde PKK terör örgütü mensupları gece silahlı, gündüz külahlıdır. Gece silahıyla tehdit etmekte, gündüz Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşlarından PKK'ya "vergi" adı altında haraç toplamaktadır. İşlenen bu suçta karşı AKP Hükûmeti sessizdir, devletin organlarını çalıştıramamaktadır. İşlenen bu suçun yanında ikinci vahim suç işleniyor. "PKK'ya asker topluyorum." adı altında Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşlarının 15 ile 25 yaş arasındaki çocukları dağa kaldırılıyor, ikna edilerek veya zorla veya tehditle. İşte, analar ağlıyor Diyarbakır Belediyesinin önünde. "Analar ağlamasın." denilirken nice ananın sessiz çılgınlıklarını duymuyor Türkiye Büyük Millet Meclisi. Vergi toplayan, asker alan PKK, bu defa asayiş kontrolü yapıyor. Devletin asayiş birimi olan jandarmanın 250 metre ilerisinde terör örgütü kontrol noktası kuruyor. Asker görüyor, ses çıkaramıyor. Niye? Elini kolunu bağladılar güvenlik güçlerinin. Validen izin alacak, kaymakamdan izin alacak. Vali ve kaymakam talimatlı, izin vermiyor. Karakola ateş açılıyor, cevap vermek için yetkisi yok ve asayiş kontrolü yapan, vergi alan, askere alan PKK terör örgütü aynı zamanda mahkeme kuruyor.

Değerli arkadaşlarım, vergiyi alan, adamı askere alan, mahkeme kuran, asayiş kontrol eden bir organizmanın Anayasa hukukundaki adı “devlet”tir. İşte, AKP 2002’den bugüne kadar getirdiği süreçle -fiilen adı konmamış- Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde bazı il ve ilçelerde fiili hâkimiyeti, devlet yetkisini kullanacak şekilde PKK terör örgütüne teslim etmiştir. Bu kanun da, o PKK terör örgütüyle yapılacak olan pazarlıkta Başbakanı, bakanları ve diğer devlet yetkililerini, güya hukukun elinden kurtarmak için getirilmiş bir kanundur. Bu kanunun başka kimseye bir faydası yoktur.

Bu kanunun özü, 4’üncü maddenin (2)’nci fıkrasıdır. “Kuyruk kapıya sıkıştı, hukuk yakaya yapıştı, buradan nasıl kurtuluruz?” Maddenin özü. Böyle, milli hâkimiyeti, üniter devlet yapısını, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş felsefesini pazarlık mevzusu yapan, gafleti, dalaleti, ihaneti içeren fiiller, hukuki, idari ve cezai bir müeyyideye tabi tutulamayacak.

İstedığınız kadar bu maddeyi buraya koyun Sayın Bakan, hiçbir şart altında, Türkiye Cumhuriyeti devleti var olduğu müddetçe, hukuk var ise bu Anayasa yürürlükte ise bunun müeyyidesinden, cezasından asla, kata kurtulamayacaksınız.

İşte, Başbakan da bundan kendini kurtarabilmek için Cumhurbaşkanlığına atıyor. Cumhurbaşkanlığına gidince, güya vatana hıyanetten başka suçtan cezalandırılmayacak ama Başbakan, Cumhurbaşkanlığı makamının ne olduğunu bilmiyor. Birinin, bildiği lisandan, Allah rızası için Başbakana anlatması lazım.

Anayasa diyor ki: “Cumhurbaşkanı devletin başı, milletin başı, tarafsız, sorumsuz bir makamdır.” Başbakan diyor ki: “Taraflı olacağım, sorumsuz olacağım, süreci de devam ettireceğim, paralelle de mücadele edeceğim.” Paralel varsa işte paralel yapı Güneydoğu Anadolu’da, gece silahlı, gündüz külahlı, hükmediyor, vergi alıyor, asker alıyor. Dolayısıyla, değerli arkadaşlarım, bundan Başbakan kurtulamaz, bundan geriye kalanlar da kurtulamayacak. Eğer bıçak kemiğe dayandığında Türk milletinin ne gibi kudrete, iradeye sahip olduğunu bilmeyenler varsa Kurtuluş Savaşı’na ilişkin onun yüksek iradesini bir kez daha okumaya, bir kez daha anlamaya ve bir kez daha nasıl küllerden yeni bir devlet kurulduğunu, bir devlet inşa edebilme gücüne sahip olduğunu idrak etsin.

Değerli arkadaşlarım, bu mesele bu kadar vahimdir, bu kadar ciddidir ve önümüzdeki kanun da onun ciddiyeti ve vahametine mukabil bu kadar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FARUK BAL (Devamla) – ...millî, bağımsızlık ve üniter devlet yapısı, millet bütünlüğü açısından vahşi hükümler ifade etmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bal.

FARUK BAL (Devamla) – Bunu Adalet ve Kalkınma Partisinin vatanseverliğini ölçme gibi bir durumda olamadığımız yüreklerine bir ses olsun diye, onların vicdanlarına bir nefes olsun diye... (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bal, teşekkür ederim.

Konuşmaya başlamadan önce “Ben de metafor yapacağım.” demiştiniz Sayın Bal, yaptınız, kayıtlara geçti.

Teşekkür ederim.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Galip Ensarioğlu konuşacak, Diyarbakır Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun tasarısının 4’üncü maddesinde söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, çok önemli, bütün sorunların anası olarak görülen bir sorunu çözme yolunda önemli mesafe katediyor, uzun yıllar boyunca devletimize ve milletimize hemen her alanda çok büyük zararlar vermiş ve kangrenleşmiş bir problemi çözme cesaretini gösteriyor. Hükümet olarak ekonomik, siyasi ve hukuki bakımdan büyük tahribatlara neden olan ama hepsinden önemlisi insani açıdan çok büyük acılar yaşatan bir yarayı kapatmaya çalışıyoruz. Bilindiği gibi, son bir buçuk yıldır bir çözüm süreci yürütüyoruz. Toplumun çok geniş kesimlerinden büyük destek alan bu sürecin amacı açıktır: Akan kanı durdurmak, gözyaşlarını dindirmek ve memleketimizde kalıcı bir huzur, barış ve istikrar ortamı yaratmak. Gaye budur ve toplumumuz da bu açık gayeyi gördüğü için hem Hükümetimizin hem de sürecin arkasında durmaktadır.

Geride kalan bir buçuk yıllık sürede önemli kazanımlar elde edilmiştir. Her şeyden önce, evlatlarımız çatışmalarda hayatını kaybetmemiştir. Sorunları ve çözüm olanaklarını serinkanlı bir şekilde tartışabildiğimiz demokratik bir zemin oluşmuştur. Dünyada benzer sorunları yaşayan ülkelerin deneyimlerine bakıldığında, bu tür süreçlerin benzer aşamalardan geçtiği görülmektedir. Bu tür süreçlerde ilk aşamada görüşmelere start verilir. Barış süreci topluma aktarılır ve toplumsallaştırılır. Devletin kurumları ve memurları gerekli altyapı hazırlıklarını yapar. Eğer bu aşama başarıyla atlatılırsa ikinci aşamada muhakkak bir yasal çerçeve oluşturulur. Bu çerçeveye ulusal ve uluslararası hukuk gözetilerek belirlenir. Yasal çerçeveye birlikte, hem ilk aşamada yapılmış olan işlemler hem bundan sonra süreç bağlamında yapılacak olan işlemler hukuki teminata bağlanır.

Sayın milletvekilleri, bugün tartışmakta olduğumuz bu tasarı, çözüm sürecinde ikinci aşamanın başlangıcını oluşturuyor. Tasarının yasallaşması hâlinde, şimdiye kadar fiilî ve idari kararlarla yürütülmekte olan süreç hukuki bir zemin kazanacaktır. Tasarı, malumunuz olduğu üzere, genel bir düzenlemeyle sürecin her kademesinde yapılacak olanları hukuki teminata bağlayacak genel bir perspektif içeriyor, hükümete önemli görevler veriyor. Hükümet, yurt içinde ve dışında kişi ve gruplarla görüşme yapabileceği, silah bırakın öngüt mensuplarının toplumla bütünleşmesi için gerekli tedbirleri alabilecek ve bu sürecin nihayete ermesi için hukuki, ekonomik ve siyasi önlemlere başvurabilecek. Tüm bu faaliyetler elbette Meclisin denetimi ve bilgisi altında olacak. Yasa tasarısı, Meclisi sürecin merkezine oturtuyor. Meclisteki her partimizi ve milletvekilimizi sürecin bir parçası hâline getiriyor, millet iradesinin tecellîgâhı olan Meclisi, milletin bu önemli sorununun çözüm adresi hâline getiriyor. Dolayısıyla tasarı, bazı muhalif vekil arkadaşlarımızın iddia ettiği gibi, Hükümeti değil, aslında Meclisi, Meclis iradesini güçlü ve hâkim kılıyor.

Değerli milletvekilleri, görüşmelerini yürütmekte görüşmelerini yürütmekte olduğumuz tasarının en önemli maddelerinden biri tasarının 4’üncü maddesidir. Bu maddeye göre süreçte görev alan kişiler hukuki, idari ve adli olarak cezalandırılmayacaktır. Bu maddenin varlık nedeni, hukuki boşluk nedeniyle sürece katkı sunmaktan kaçınanların kaygılarını gidermek ve sürecin içinde türlü şekillerde görev ifa eden ve edecek olanların endişelerini ortadan kaldırmaktır. Bu anlamda, şahsi endişeler yüzünden büyük toplumsal faydaların ıskalanmasının önüne geçmek amaçlanmaktadır.

Bu madde, süreç içerisinde bulunan herkes için çok büyük önem taşımakla beraber, bilhassa kamu görevlilerimiz için daha büyük önemi haizdir. Tasarı yasalıştığında süreç bir devlet politikası olarak kabul edilecek, böylece devlet kurumları ve görevlileri kendi alanlarında sürece katkı verecek, vazifelerini hukuki güvenlik içerisinde yerine getirebileceklerdir. Şüphesiz, sürecin sağlam bir şekilde ilerlemesi için bu süreçte görev yapacak herkese bu türden bir hukuki korumanın sağlanması gerekir.

Değerli milletvekilleri, muhalefet partilerimizin en çok bu maddeye itiraz ettikleri görülmektedir. Bazı muhalefet sözcüleri söz konusu maddenin hukuksuzluğa davetiye çıkardığını, bu maddeye dayanılarak hukuksuz birçok işin yapılabileceğini ama bu hukuksuzlukların hesabının sorulamayacağını söylemektedirler. Bu anlamda, sıkça gündeme gelen “Yeni Yeşiller ortaya çıkacak.”, “Faili meçhuller yaşanacak.” Bu iddialar, maalesef talihsiz ve gerçekten uzak iddialardır. Bir taraftan, bin bir siyasi riske rağmen girilmiş bu süreç daha sağlıklı işlesin diye kim adam öldürür? Zaten bu süreç insan ölmesin diye başlatılmış bir süreçtir ve...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Korucular insan değil mi? Onlar öldürülürken niye sesiniz çıkmıyor?

MEHMET GALİP ENSARİOĞLU (Devamla) - Hükümetimiz iş başına geldiği günden beri Yeşillerle, çetelerle, faili meçhullerle kavga vermiş ve Hükümetimiz döneminde artık bunlara müsaade edilmemiştir. Kaldı ki, Yeşilleri ve faili meçhulleri var eden yine Kürt sorununun bizatihi kendisidir. Şimdi, biz bu sorunu çözerken “Yeni faili meçhuller yaşatacak.” demek hakkaniyete sığmaz. Artık, böyle korkunç olaylardan uzak, yeni bir Türkiye var. Vatandaşlarımızın ve değerli temsilcilerinin de böyle yersiz endişelerden uzak olmaları gerekir.

Bunun yanında, 4’üncü maddeyle ilgili, yine, fazla soyut olmak, muğlak bir içeriğe sahip olmak ve neticede muhataplarına sınırsız bir koruma sağlayacak olmak gibi iddialar söz konusu. Bilinmelidir ki, bu madde, hiç kimseye sınırsız sorumsuzluk tanımamaktadır. Şunun açıkça bilinmesi gerekir ki, süreci, yasal zemine oturtma çabası, aynı zamanda bir somutlaştırma çabasıdır, ancak bu somutlaştırma, kamu görevlilerini ve ilgili kişileri hareket edemez, iş yapamaz hâle getirecek düzeylere varmamalıdır.

İçinde yaşadığımız coğrafyanın gerçekliğini asla ıskalayamayız, coğrafyanın kader olduğu iyi bilinmelidir. Suriye’de, Irak’ta, Orta Doğu’da her an bir değişim ve gelişim yaşanırken ve bu gelişmeler hem ülkemizi hem de çözüm sürecini her anlamda yakından etkilerken elbette Meclisimiz ülke menfaatleri doğrultusunda ilgililere yasal hareket ve koruma alanları oluşturmak zorundadır. Bugün, gidişatını endişe içinde izlediğimiz ülkeler, bu gibi hayati sorunlarını kendi meclislerinde çözemedikleri için bu hâle geldiler; Türkiye, bu anlamda müthiş bir olgunluk göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, bazen, yaşamakta olduğumuz sorunları sadece bizim yaşadığımız gibi yanılığara düşeriz, oysa, evrende yalnız başımıza değiliz ve bu sorunlarla sadece biz meşgul değiliz. Dünyanın çeşitli bölgelerinde bizimkine benzer sorunlarla karşılaşan ülkeler oldu, hâlen de sorun yaşayan ülkeler var. Kuşkusuz, her ülkenin maruz kaldığı problemin ve ürettiği çözümün kendine has tarafları varken benzerlikleri de vardır, dolayısıyla bunlardan ders çıkarılmalı, kendi çözümümüzü üretirken bunlardan istifade edilmelidir.

Dünyadaki çözüm süreçleri değerlendirildiğinde, hepsinde, görüşmelere başlayan süreçlerin zaman içinde hukuki bir tabana oturtulduğu görülmektedir. Sürecin ihtiyaç duyduğu kurum, norm ve usullerin oluşturulması, ancak hukuki bir zeminle mümkün olabilir. Özü itibarıyla, hukuki zemin, sürecin hukuken güçlendirilmesi ve desteklenmesidir. Böyle bir desteğe ihtiyacımız var, zira çözüm zaman alır ve yapılması gereken daha çok sayıda iş var.

Bu kanun, halkın sürece zaten var olan desteğini güçlendirecek ve büyütecektir. Demokratik iradenin sorunun üstesinden geleceği düşüncesini besleyecek bu kanun bir altyapı oluşturacaktır. Kurumsal ve yasal reform taleplerinin karşılanması, hak ve özgürlük alanlarının güçlendirilmesi, eve geri dönüş sürecinin iyi bir şekilde planlanması bu altyapı üzerinden gerçekleşecektir.

Tüm bu hukuki zemin tartışmalarının mahiyeti ve içeriği ülkeden ülkeye değişmekle birlikte, Türkiye bu modellerin hepsinden faydalanmanın yanı sıra kendine has tedbir ve çözümler geliştirerek bir zamanlar uluslararası kamuoyunun baskısıyla hareket eden, adı hak ihlalleriyle özdeşleşmiş bir ülkeyken şimdi vatandaşıyla barışık, komplekslerden arınmış ve bu alanda içtihatlar yaratarak evrensel hukuka katkı veren büyük bir ülke olmanın gururunu yaşamaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu tasarının toplumsal uzlaşmaya ve ortak bir barış vizyonunun geliştirilmesine çok büyük bir katkı yapacağı aşikârdır. Kanım odur ki, tasarının yasalaşması 24'üncü Dönem milletvekilleri için en büyük iftihar vesilelerinden biri olacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle hepimize saygılar sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ensarioğlu.

Şimdi şahıslar adına konuşmalar bölümüne geçiyoruz.

Şahsı adına ilk konuşmacı Sayın Rıza Mahmut Türmen, İzmir Milletvekili.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

RIZA TÜRMEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu konuyla ilgili ne düşünersek düşünelim, hangi pencereden bakarsak bakalım, ihmal edemeyeceğimiz çok büyük bir gerçek var, iki yıla yakın bir zamandır bölgede çatışma durmuştur ve cenazeler gelmemektedir, ölümler tamamen bitmemiş olsa bile. Bu, tabii, hiçbir zaman küçümsememesi gereken bir gerçek.

Yalnız, bu, çözümün kendisi değildir, bu bir ateşkestir. Ateşkes çözümün yerine geçemez ve ateşkesi çözüme dönüştüremezseniz ateşkesi ayakta tutmak da güçleşir. Onun için, ateşkesi çözüme dönüştürebilmek çok önemli. Bu, önümüzdeki kanun tasarısı ateşkesi çözüme dönüştürebilecek mi? Bu bakımdan yeterli bir tasarı olmadığı görüşündeyim. Bir çerçeve olarak dahi yeterli değildir. Bunu söylerken tasarımı küçümsemiyorum, tasarı önemlidir. Önemi şuradan ileri gelmektedir: İlk defa, Türkiye Büyük Millet Meclisine Kürt sorunu ya da belki daha doğrusu Kürtlerin sorunuyla ilgili olarak bir tasarı getirilmiştir. O nedenle bunu ilke olarak destekliyoruz ama bunu söylerken gönül isterdi ki bu tasarı çok daha yapıcı, çözüme çok daha katkıda bulunabilecek bir tasarı olsun.

Tasarının birinci problemi, başlığından da anlaşılacağı gibi, tasarının içinde de söylendiği gibi, “Amacı, terörün sona erdirilmesidir.” diyor. Oysa bir çözüm istiyorsak bölgede, bu çözüm temel hak ve özgürlük taleplerinden geçiyor, ortada temel hak ve özgürlük talepleri var. Eğer bu talepleri göz önünde bulundurmadan bir çözüm arayacak olursak, bu çözümü elde edemeyiz. Yani çözümü hak ve özgürlükler ekseninde görebilmek lazım. Bu tasarı bunu yapmıyor.

Tasarı, onun dışında, Hükûmete sonsuz yetkiler veriyor. Hükûmet zaten bu yetkilerin bir kısmına sahip. Örneğin diyor ki: “Bakanlar Kurulu, çözüm sürecine ilişkin gerekli kararları almaya yetkilidir.” Peki, şimdiye kadar Bakanlar Kurulu yetkili değil miydi kararları almaya? Bunun gibi, böyle gereksiz şeyler var.

Ve tabii, tasarının en sakıncalı tarafı, bu 4'üncü maddenin (2)'nci fıkrası. Böyle bir mutlak sorumsuzluk kabul edilemez, böyle bir mutlak sorumsuzluğa imkân yoktur, böyle bir mutlak sorumsuzluk makamlara verilir, kişilere verilmez. Yani Cumhurbaşkanı verilir, milletvekiline verilir böyle bir mutlak sorumsuzluk ama kişilere verilmez. Onun için bu sorumsuzluğu, bu muafiyeti görevle sınırlamak lazım, o görevi yapan kişilerle sınırlamak lazım, yani ne bileyim, işte, müzakerelerle sınırlamak lazım ya da çözüm süreciyle sınırlamak lazım ve orada görev yapan kişilerle sınırlamak lazım. Bu şekilde, böyle, ucu açık... “Bu kanun kapsamında” diyor. Sonra, kanun zaten o kadar böyle belli belirsiz ki, o kadar sınırsız ki hangi yetkilerin hangi görevlilere verileceği... Son derece tehlikeli bir madde bu.

Başka bir mesele, tabii, Hükûmete bu kadar çok geniş yetki verilince şöyle bir problem ortaya çıkıyor: Eğer sorunun temelinde temel hak ve özgürlükler yatıyorsa, temel hak ve özgürlükler yönetmeliklerle düzenlenmez. Burada yönetmeliklerle düzenlenmesi öngörülüyor, Hükûmete bırakıldığı için. Temel hak ve özgürlükler her zaman kanunlarla düzenlenir, insan hakları hukuku hep böyledir. İkinci sakıncası da tabii, yönetmeliklerle düzenleneceği için bunlara karşı Anayasa Mahkemesine gitmek imkânı da ortadan kalkacaktır.

Biz şunu söylüyoruz her zaman çözüm için: Bir yasal zemine kavuşturulmalıdır ama yasal zemin bu kanunda öngörülen yasal zemin değildir. Yani bizim söylediğimiz, Hükûmete her konuda yetki verilmesi yasal zemin değildir, müzakereyi yürütene böyle sınırsız bir koruma verilmesi de yasal zemin değildir. Bizim söylediğimiz yasal zemin, bunun Türkiye Büyük Millet Meclisine çekilmesidir ve saydamlıktır. Sayın Bakan konuşmasında “Konuyu Türkiye Büyük Millet Meclisine getiriyoruz.” dedi fakat hiçbir işaret yok tasarıda burada. Yani, yasal zemin şudur: Bir müzakere, kanunda öngörülmediği şekilde, kanunda öngörülen taraflar arasında -çünkü bugün yapılan müzakerenin ne tarafları bellidir ne konusu bellidir- doğru dürüst bir müzakere yürütülmelidir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi çerçevesinde yapılması gerekir bunun. Ve Türkiye Büyük Millet Meclisine nasıl çekileceğini gösteren bizim kanun teklifimiz vardır. Belki onu dikkate almak yararlı olur.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türmen.

Şahsı adına ikinci konuşmacı Sayın Gülay Samancı, Konya Milletvekili.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Hayır, Gülşen Orhan.

BAŞKAN – Değişim yaptınız herhâlde değil mi?

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Yaptık.

BAŞKAN – Sayın Gülşen Orhan, Van Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLŞEN ORHAN (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 629 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 4'üncü maddesi üzerinde şahsım adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, keşke bu kürsüden yapılan konuşmalar on yıllar öncesinden başlamış olsaydı. Türkiye ilk defa sorunlarını kendi çözmeye çalışıyor, konuşabiliyor, tartışabiliyor, müzakere edebiliyor ve tabularını yıkabiliyor. Daha önce konuşulabilseydi eğer, bu ülke, çocuklarını, kaynaklarını, geleceğini ve zamanını heba etmemiş olurdu. Sadece ülkemizin bekası değil, Orta Doğu'nun ve komşu ülkelerimizin de bekası buna bağlı olabilirdi. Bizi beraberliğe gönül dili, gerçekler, yaşanmışlıklar ve onları anlamak götürebilir ancak.

Yıl 2014. Bin yıl kader birliği yapmış insanlar, son asırda yaşanan ölümler, sürgünler, acılardan sonra yeniden konuşabiliyor, geleceğin inşasında irade beyan edebiliyor, bu az şey değil değerli milletvekilleri. Keşke on yıllar öncesinden bu kürsüden bunlar konuşulabilseydi. Konuşulabilseydi eğer, kardeşler birbirinin acılarını anlayabilirdi, empati kurabilirdi ve çözüm üretebilirdi, öğretilen geçmişimiz gerçeklerden ne kadar uzaktır, bunu anlayabilirdi.

Çok kısa, tarihî bir kesite değinmek istiyorum değerli milletvekili arkadaşlarım. Tarihî kesitlere değinmemin amacı şudur: Buraya, bu kürsüye çıkan çok değerli hatip milletvekili arkadaşlarımızın her biri değişik gruplardan bu kanun tasarısına karşı çıkanlar oldu, az bulanlar oldu, yetersiz olduğunu söyleyenler oldu, şiddetle bu memleketi böleceğini ifade edenler oldu ve bunun Türkiye için gerekli ihtiyaç olan bir kanun tasarısı olduğunu söyleyenler oldu. Ne güzel, herkes fikrini beyan edebiliyor, konuşabiliyor ve barış da işte buradan inşa edilebilir ancak değerli dostlar. Tarihî bir kesit sunmak istememin amacı gerçeklerin, yaşanmışlıkların ne kadar önemli olduğu ve bu memlekette geçmişte nelerin olduğu ve bir süreci, çok kısa bir süreci aktaracaktır diye düşünüyorum.

19'uncu asrın sonları, Anadolu'nun en doğusunda çok küçük bir ilçe, Türkiye'nin en küçük, en geri kalan ilçesi: Müküs, eski ismi Müküs, yeni adı Bahçesaray. Bu ilçemizde iki tane medrese var: Bir tanesi Arvas Medresesi bir diğeri Mir Hasan Veli Medresesi. Bu iki medrese Osmanlı Devleti bünyesi altında iki dilde eğitim veriyor: Kürtçe ve Türkçe. Bu iki dilde din bilimi, beşerî ilimler, tıp, edebiyat, tarih, matematik ve diğer konularda insanları eğitiyor. İnsanları eğittiği gibi kültürel, sosyal ve her türlü sanatsal eğitimi de veriyor ki o dönemde bu coğrafya içerisinde Kürtler, Türkler, Ermeniler kardeşçe bin yıl yaşayabiliyorlar. İşte bu kadar önemli eğitim. Bu medreseler bu insanları komşu ediyor ve birbirleriyle beraber, birbirlerini boğazlamadan, birbirlerini öldürmeden kardeşlik içerisinde bin yıl yaşayabiliyorlar.

Değerli dostlar, 20'nci asrın sonlarına geliyoruz. Hâlâ ne uğruna yapıldığını benim şahsen idrak edemediğim tekçi bir sisteme kurban ediliyor bu birliktelik, bu beraberlik, bu eğitim, bu sevgi, bu coğrafya. Medreselerin ve dinî kurumların tamamı kapatılıyor ve yerine altmış yıl bir şey konulmuyor değerli dostlar. İşte, bugün yaşadığımız sorunların kaynaklarından bir tanesi: Dostluğun, kardeşliğin, bütünlüğün tamamı sevgiden, empatiden, konuşmadan, çözümden geçer değerli dostlar. Konuşamazsak, her türlü savaşın sonu barış olacaksa buna erişemeyiz, ancak konuşarak, anlaşarak bunu yapabiliriz.

Biraz önce değerli bir arkadaşımız şunu ifade etti, dedi ki: "Kurtuluş Savaşı'nı biz boşuna elde etmedik, biz boşuna yaşamadık." Kurtuluş Savaşı'nı Kürtler ve Türkler beraber inşa ettiler, aynen bugün 2014'te bu kürsüde Kürtlerin ve Türklerin geleceği beraber inşa edecekleri gibi. Umuyoruz ki bu inşada Kürtlerin akıbeti yeniden o dönemdeki gibi olmaz, Kürtler ve Türkler bin yıl daha beraber yaşarlar.

Bu kanun teklifinin hayırlara vesile olmasını diler saygılar sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Orhan.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır, okutuyorum:

“Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Tasarının 4. maddesi üzerindeki görüşmelere devam edilmesini İçtüzük 72. Md. ye göre arz ederim. Saygılarımla.

Oktay Vural

İzmir

Gerekeç:

Zamanlaması itibarıyla cumhurbaşkanı seçim sürecinde ittifak arayışlarının sonucu olan, bölücü PKK terör örgütünün tehdidiyle TBMM gündemine getirilen ve PKK'yı meşrulaştıran, PKK terör örgütünü hükümetin yasal ve eşit muadili haline getiren, PKK ile siyasi bir irade olan hükümetle doğrudan görüşme zemini oluşturan, milletin egemen iradesini temsil eden hükümetin silahı temsil eden PKK terör örgütünün, terör örgütlerini devletin meşru muhatabı haline dönüştüren, PKK terör örgütünün siyasi amaçlarını kabul için bir taahhüt ve garanti sözleşmesi mahiyetindeki, millet egemenliğini silah zoruyla değiştirmek isteyen terör örgütünün siyasal amaçlarına ulaşma sürecini meşrulaştıran, yabancı devlet ve kurumların devlet işlerine müdahalesini meşrulaştırarak devletin bağımsızlığını zedeleyen, millet iradesi yerine silah iradesine, düşünce ve ifade hürriyeti yerine silahlı propagandaya prim tanıyan, terör örgütü yöneticilerine yargı muafiyeti, teröristlere af taahhüdünü içeren, milli devlet yapısını bozmayı amaçlayan, suç işlemeye özgürlük alanı tanıyarak suçlulara yargı muafiyeti getiren, hukuk devletinin esasını yok sayan, Anayasa'nın ruhuna ve lafzına aykırı olan bu tasarı hakkında Anayasanın Madde 81. Maddesi uyarınca göreve başlarken “Devletin varlığı ve bağımsızlığını, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü, milletin kayıtsız ve şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik ve lâik Cumhuriyete ve Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı kalacağıma; toplumun huzur ve refahı, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde herkesin insan haklarından ve temel hürriyetlerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya sadakattan ayrılmayacağıma; büyük Türkiye milleti önünde namusum ve şerefim üzerine andiçerim.” Yemini içen milletvekillerinin...”

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – “Türkiye” değil, yeniden okusun, düzeltsin.

KEMALETTİN YILMAZ (Afyonkarahisar) – “Türkiye” değil, “Türk milleti” olacak.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Orayı bir düzelt, “Türk milleti...”

KÂTİP ÜYE MUHARREM IŞIK (Erzincan) – “Büyük Türk milleti...” E, tamam, öyle dedim.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin.

“...bu yemin muhtevasını zedeleyecek düzenleme hakkında daha fazla bilgilendirilmesi amacıyla görüşmelerin devam etmesi önerilmiştir.”

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, soru-cevap bölümü var on dakika, beş dakika soruya ayıracağım, beş dakika da cevap verilecek.

Sisteme giren milletvekili arkadaşlarıma söz veriyorum.

Sayın Işık buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sözde çözüm süreci kapsamında, bugüne kadar, PKK'ya müdahale ettiği veya etmediği gerekçeleriyle Hükümetinizce Türk Silahlı Kuvvetleri ve emniyet mensubu kaç görevli hakkında nasıl işlem yapılmıştır? Yapıldıysa, hangi tür cezalar verilmiştir, yapılmadıysa neden yapılmamıştır?

İkinci sorum: PKK'nın kaçakçılıktan elde ettiği gelirlerin son yıllarda hızla arttığı iddiaları doğru mudur? Doğruysa, çözüm süreci kapsamında, özellikle, son iki yılda PKK hangi kaynaklardan ne kadar kaçakçılık geliri elde etmiştir? Hükümetiniz buna karşı neden susmuş ve gereğini yapmamıştır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Doğru...

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakana soruyorum. PKK tarafından dağa zorla götürülen çocukların anneleri Diyarbakır'ın 40 derece sıcaklığının altında ağlayarak çocuklarının kurtarılmasını bekliyorlar. Hükümet olarak kurtarmayla ilgili bir çalışmanız var mıdır?

İkinci sorum: Ülkemizde, son yıllarda, en önemli sorun olarak uyuşturucu kullanımı gelmektedir. Son bir ayda, basında, ülkemizde uyuşturucu kullanımında "bonzai" isimli maddenin çok yaygın şekilde kullanıldığı ve giderek de kullanımının arttığı görülmektedir. Artış gençlerde daha fazladır. Bonzai bağımlılığı kolayca tedavi edilmemekte, insanları ölüme götürmektedir. Hükümet olarak, diğer bütün uyuşturucularda olduğundan daha farklı bir mücadeleyi bonzai maddesine karşı yapmanız gerekmektedir. Bu yönlü olarak bir çalışmanız var mıdır, öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

DİLEK AKAGÜN YILMAZ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, burada, HDP ve AKP milletvekillerinin konuşmalarına tanık olduk ki ulus devlet yapılanmasının doğru olmadığını, tekçi zihniyete dair bir yapılanma olduğunu belirtiyorlar. Davutoğlu da geçmiş dönemdeki yazılarında ve görüşlerinde aynı şeyleri savunmuştu.

Ben buradan Sayın Bakana soruyorum, çok net de cevap istiyorum: Ulus devlet yapılanmasına karşı nasıl bir devlet yapılanması öneriyorsunuz Sayın Bakan? Bu konuda ben görüşünüzü bekliyorum.

Bir de özellikle bu tasarının 2'nci maddesinin (c) bendinde, silah bırakan örgüt mensuplarının eve dönüşleriyle sosyal yaşama katılımları ve uyumlarının sağlanmasından bahsediliyor. Bu silah bırakıp da dönenlerle ilgili herhangi bir soruşturma açılmadan sosyal yaşama katılımları mı sağlanacak? Yoksa, önceki yasal düzenlemelerde olduğu gibi onlarla ilgili soruşturmalar açılacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdemir...

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sizin de takip ettiğiniz gibi geçtiğimiz günler içinde İstanbul ili Esenyurt ilçesinde Muhammediye Camisi -ki Caferi vatandaşlarımızın kullandığı bir camidir- önce kundaklandı, ertesi gün bir saldırı daha yapıldı. Bütün şüpheler İŞİD üzerinde yoğunlaşıyor. Daha önce de aynı ilçemizde bir başka Caferi camisine saldırı gerçekleştirilmişti. Bu konuda bugüne kadar ne yazık ki gerekli önlemler alınmadı, gerekli güvenlik önlemleri alınmadı, önümüzdeki süreçte Türkiye'deki Caferi mescit, cami, vakıf, dernek ve kurumlarına yönelik özel bir koruma sağlamayı düşünüyor musunuz? Bu konuda Hükümetinizden de henüz bir kınama gelmedi, bir kınama mesajı yayınlamayı, geçmiş olsun dilemeyi düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yeniçeri...

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, güneydoğuda elektrik kesintileri bahane edilerek örgütlenmiş unsurlar kentlerde terör estiriyor, binalar yakılıp yıkılıyor ve ateşe veriliyor. Bu olayları kışkırtanlardan, binaları yakıp yıkanlardan ne kadarı yakalanmıştır? Bunlar hakkında hangi işlemler yapılmıştır? “Çözüm süreci” denilen zaman içinde kaç tane korucu katledilmiştir, kaç çocuk dağa kaldırılmıştır, kaç sivil asker dağa kaldırılmış, sonra da serbest bırakılmıştır? Bu süreçte bölgede kaç kez yol kesilmiştir? Kesilen yollar kaç gün kapalı kalmıştır? Kaç karakola saldırı olmuştur? “Çözüm süreci” dediğiniz süreçte kaç karakol kapatılmıştır? Bölgede hâlen kaç karakolun yapımı devam etmektedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Işık’ın sorusu: Örgüte müdahale ettiği veya etmediği için soruşturma açılan sayısını falan, tabii, bilemiyorum. Ama, bildiğim bir şey var, Bingöl-Diyarbakır yolunda zamanında müdahale edilmediği için –orada- belli bir soruşturma açıldı ama kaç kişiyle ilgili tam onu da bilemiyorum.

Kaçakçılıkla ilgili soruldu daha önce. Kaçakçılıkla, uyuşturucu kaçakçılığıyla Türkiye çok uzun süredir mücadele ediyor, hükümetlerimiz döneminde de bu konuda -doğrusu dün de ifade ettim- çok ileri adımlar atıldı. Yani, bizim Emniyet teşkilatımız kaçakçılıkla mücadelede çok başarılıdır, çok da ciddi sonuçlar alındı.

Sayın Doğru’nun annelerle ilgili... Tabii, biz anneleri destekliyoruz ve anneleri kutluyoruz; onu da ifade ettik. Yani, ilk defa bölgede kendi tabanlarından annelerin sesinin çıkmasını önemli görüyoruz. Bu da çözüm sürecinin bir ortam sayesinde getirdiği bir şeydir. Yani, artık bölge insanı da şiddetle varılacak bir yerin olmadığını ifade ediyor ve kendi çocuklarına sahip çıkıyor, kendi çocuklarının dağlara gitmesini istemiyor. Biz de o manada, doğrusu, onları hem kutluyoruz hem önemli görüyoruz hem destekliyoruz.

Uyuşturucuyla ilgili, Sayın Doğru’nun da sorusu var, ona birlikte cevap vermiş oldum.

Burada Sayın Yılmaz’ın ulus devlet yapılanmasıyla ilgili bir sorusu var. Biz şuna inanıyoruz: Türkiye’de, Türkiye olarak biz, Türkiye Cumhuriyeti olarak, bir imparatorluk mirasçısı ülkeyiz. İmparatorluk mirasçısı ülke ne demek, bunu bilirsiniz. Yani pek çok farklılığı bünyesinde huzurla yaşatan, adaletle yaşatan bir devlet, biz buna inanıyoruz. Bütün farklılıkları, bütün zenginlikleri adaletle ve her birisini kendi değerlerini yaşayarak yaşatmak. Bugünkü çağdaş devletlerin en önemli sorunu budur. Büyük farklılıkları bir arada eğer uyum içinde yaşatabiliyorsa o devletler büyük devlet oluyor, yoksa “Ulus devlet olayım.” diye küçülüp gidiyor. Bunu hepimiz biliyoruz, bu gerçeği. Bizim görüşümüz budur.

Sayın Erdemir, Esenyurt’la ilgili, dün akşam bana Sayın Oğan sormuştu, bilgi aldım o camilerle ilgili. Doğrudur, Esenyurt’ta Muhammediye Camisinde -Caferi vatandaşlarımızın- yangın olmuş kütüphanesinde ve bir bölümünde.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) - Yangın değil, kundaklama.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Orada emniyet vesaire çalışıyor ama faillerle ilgili bir tespit yapılamamış. Çeşitli rivayetler var ama emniyetin “Sebebi şudur veya şunlar yaptı.” diye tespit ettiği bir veri olmadığını bana söylediler.

ALİ SARIBAŞ (Çanakale) – O zaman kundaklama ya da başka bir şey, değil mi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Tabii, o konudaki hassasiyetler hepimizin ortak hassasiyetidir. Bırakın Caferi vatandaşlarımızı, bütün ibadethanelerin -Caferi vatandaşlarımızın camisi, diğer azınlık gruplar var, farklı dinlerden olanlar var- güvenliği bizim için önemli, en dokunulmaz yerlerdir. Yani, onları kınıyoruz. İbadethaneler çok özel yerlerdir, onu ifade etmek istiyorum.

Son olarak Sayın Yeniçeri'nin... Tabii, burada sayıları bilemiyorum yani elektrik kesintileri vesaire ama güneydoğuda -biraz önce sayın sözcülerden birisi de çok farklı tablolar çiziyor- devletimizin her yerde güvenlikle ilgili tedbirleri tamdır. Güneydoğuda, doğuda hayat -dün de burada ifade ettim- hiç olmadığı kadar huzurludur. Buradan herkes istediği yere gidebilir. Gidin isterseniz en ücra köylere, ziyaret edin, esasen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bitti mi cevaplarınız Sayın Bakan?

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Sayın Bakan, cami yandı mı, yakıldı mı? Yani yangın kendiliğinden mi çıktı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Yakılmış, yakılmış.

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Bugün gene kundaklanmış.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bitti mi cevaplarınız?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Son birkaç...

BAŞKAN – Son kırk saniyeyi veriyorum.

Buyurun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Bir kundaklama olduğu yönünde tespitler var ama kimin yaptığı konusunda bir şey yok.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Biraz önce “yangın” diyordunuz Sayın Bakan. Yangınla kundaklamayı karıştırıyorsunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Güneydoğu, Doğu Anadolu Bölgemizi burada böyle farklı tanımlamak, farklı tarifler, işte, hayat şöyledir... Şimdi, gidin, ben size şunu ifade ediyorum: Ülkemizin her köşesi ulaşılır.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Kaç korumayla ulaşıyorsun Sayın Bakan?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Devletin bütün birimleri her bölgede çalışır. Hiçbir yerde alternatif vergi, şu bu; öyle bir şey söz konusu değildir. (MHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkkale) – Ve bu korkulardan, bu endişelerden kurtulmanızı ben birazcık diliyorum doğrusu.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemini de tamamlamış olduk.

Şimdi, önerge görüşmelerine başlayacağız.

4'üncü madde üzerinde üç adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısının 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(2) Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki görevleri yerine getiren kişilerin bu görevleri nedeniyle hukuki, idari veya cezai sorumluluğu doğmaz."

Mihrimah Belma Satır	Mehmet Doğan Kubat	Osman Aşkın Bak
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Tülay Kaynarca	Zeynep Karahan Uslu	İlknur İnceöz
İstanbul	Şanlıurfa	Aksaray
Eşref Taş	Türkan Dağoğlu	
Bingöl	İstanbul	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 629 sıra sayılı kanun tasarısının 4 üncü maddesinin 2 inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Sırrı Süreyya Önder	İdris Baluken	Pervin Buldan
İstanbul	Bingöl	İğdır
Erol Dora	Nazmi Gür	Faysal Sarıyıldız
Mardin	Van	Şırnak
	Altan Tan	
	Diyarbakır	

"(2) Bu Kanun kapsamında müzakereleri gerçekleştiren, müzakerelere katılan, müzakerelere ilişkin görüşmeler ve bu yasa kapsamında çalışmalar yapan kişilerin hukuki, idari veya cezai sorumluluğu doğmaz."

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

1/941 Esas Numaralı Kanun Tasarısının 4'ncü Maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Okтай Vural	Seyfettin Yılmaz	Mehmet Erdoğan
İzmir	Adana	Muğla
Alim Işık	Zühal Topcu	Yusuf Halaçoğlu
Kütahya	Ankara	Kayseri
Kemalettin Yılmaz	Özcan Yeniçeri	Ahmet Duran Bulut
Afyonkarahisar	Ankara	Balıkesir

BAŞKAN – Okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SERMİN BALIK (Elâzığ) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırkkale) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Kütahya Milletvekili Sayın Alim Işık konuşacak.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 629 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 4'üncü maddesi üzerinde vermiş olduğumuz değişiklik önergesi hakkında söz aldım. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 15 Şubat 1999 tarihinde yakalanan terör örgütü elebaşının 2000-2001 yıllarında yargılanması sonucunda 2002 yılında bitme noktasına gelmiş terör örgütü faaliyetleri, maalesef 2003 ve 2007 döneminde yani birinci AKP hükûmetleri döneminde yeniden canlanmış ve 2007 yılından sonra tekrar Türkiye'nin çok önemli gündem maddelerinden birisi hâline gelmeyi başarmıştır. 2009 yılında başlayan Oslo görüşmelerinin gizli görüşme kayıtları İnternet aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılınca Hükûmet alelacele bir telaş içerisinde suçüstü yakalanmanın verdiği bir psikolojiyle yeni bir proje başlatmıştır. Bu projenin adı önce Kürt açılımıydı, sonra demokratik açılıma dönüştü, sonra Millî Birlik ve Kardeşlik Projesi adını aldı, daha sonra bunlar da çözüm getirmede, en son adı çözüm süreci oldu.

Değerli milletvekilleri, bu dönemde ciddi olaylar ve ciddi gelişmeler yaşadı Türkiye. 2010 yılında Anayasa referandumunu yaptı, amacı bunlarla bağlantılıydı, o gün uyardık, bugün “eyvah” dedi Hükûmet ama iş işten geçti. 2011 seçimleri öncesinde yasa dışı kaset operasyonlarıyla bir siyasi parti linç edilmeye çalışıldı, arkasından Anayasa değişikliği talepleriyle bağlantılı olan bu olaylar maalesef bugüne kadar açıklanmadı. 2012 yılında yeniden çözüm süreci kapsamında Hükûmet tavizi verdikçe verdi, PKK azdıkça azdı, yol kesti, haraç topladı, mahkeme kurdu, yargıladı, insanları öldürdü ve bugün hâlâ Türkiye Cumhuriyeti devletine kafa tutmaya devam ediyor.

Bugün, bazı medya organlarında yayımlanan haberlere baktığımızda düşmana karşı güçlü olduğunu ifade ediyor terör örgütü üyesi. Lice'nin Yolçatı köyünde halk konferansı veren Çiya kod adlı Koçalı Bala adlı teröristin kan donduran açıklamalarından bir bölüm yazmış gazetenin birisi. Terörist diyor ki: “Adalet, eğitim ve yönetim alanlarında kendi kurumlarımızı kuracağız. Özerkliğimiz de kabul edilecek, bunlara izin vermeyen devlete karşı savaşaacağız. Elde edilen tavizlerle düşmana -yani Türkiye'ye- karşı daha güçlüyüz. Barajlar Kürdistan topraklarının bölünüp parçalanması anlamına geldiği için buna izin vermeyeceğiz. Süreç lehimize işliyor, her zamankinden daha güçlü konumdayız. Bu güçle Kürdistan'ı kuracağız. Bu konuda imkâna ve kabiliyete sahibiz. PKK ve KCK'nın Türkiye yürütmesi içerisinde yer alan elemanlarını Kandil'e çağırıp istişarelerde bulunacağız.”

Değerli milletvekilleri, bunlar, AKP'nin PKK önünde diz çöktüğünün bir tescilidir. Bunlar bugün konuşuluyorsa, işte AKP'nin ve Hükûmetin PKK'ya verdiği tavizlerin sonucunda konuşuluyor. Şimdi bu 4'üncü maddede aynen “Bu Kanun kapsamında verilen görevleri yerine getiren kişilerin hukuki, idari veya cezai sorumluluğu doğmaz.” deniyor.

Değerli milletvekilleri, bu kanun çıkmadan azan PKK teröristleri bu kanun çıktıktan sonra size evvallah mı eder? Siz zannediyor musunuz ki silah bırakılacak da barış sağlanacak? Adam düşman olarak ilan etmiş sizi, Türkiye'yi düşman görüyor, siz yalvarıyorsunuz, yalvardıkça yalvarıyorsunuz ama elin oğlu sizin ensenize silahı dayadı, diz çöktürdükçe çöktürüyor. Lütfen, bu tehlikeli yasadan, tehlikeli oyundan vazgeçin. Barıştan falan bahsederek Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde Türkiye'yi güllük güllüştürmek göstermeye kalkmayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİM İŞİK (Devamla) - Anayasa'ya karşı suç işliyorsunuz çünkü Anayasa'nın 137'nci maddesi "Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz." diyor. Bu kanunu çıkarsanız da bu suçu işleyenler yargılanacaktır. Önergemiz bu amaçla verilmiştir.

Tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İşik, teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Bakan, hangi gerekçeyle söz istediniz belirtir misiniz lütfen?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkale) – Sayın Başkan, biraz önceki konuşan sayın milletvekili "diz çözme, yalvarma" falan gibi kavramlar kullandı doğrusu Hükümetimizle ilgili.

BAŞKAN – Sataşmadan dolayı mı istiyorsunuz? Kürsüye davet ediyorum sizi.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Yazdığı doğru mu, yanlış mı Sayın Bakan, bu yazılanlar doğru mu, yanlış mı? Bunu nasıl içinize sindiriyorsunuz?

BAŞKAN – İki dakika süreniz var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın, Kütahya Milletvekili Alim İşik'in 629 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 4'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Hükümete sataşması nedeniyle konuşması

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, bu tür çalışmaları, büyük çalışmaları yürütenler her ülkede suçlanmıştır, suçlayanlar olmuştur. Büyük işleri...

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Kendinizi mi ifade ediyorsunuz?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Devamla) – Büyük işleri yürütenler suçlanırlar...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Yazılanlar doğru değil mi, yanlış mı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Devamla) – Ama doğrusu, kendi devletini, kendi hükümetini yalvarmakla, diz çökmekle falan suçlayan bir milletvekilini ilk defa herhâlde bu Mecliste görüyoruz. Tarih de bunlara şahit oluyor.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Bu olay yanlış mı? Bunu biz mi koyduk?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Devamla) – Biz kimsenin önünde diz çökmeyiz. Biz ülkemizin sorunlarını çözmek için uğraşyoruz ve bu tür ifadeleri -tahrik edici- işte bu işleri çözmek için uğraşanları hainlikle falan suçlamalar âcizliktir...

SADİR DURMAZ (Yozgat) – Âcizlik sizin yaptığımızdır.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Devamla) – ...düşünmemektir, işin özüne inmemektir, ne anlarsanız anlatın kendilerinin peşin kabulleri vardır; onu zaten biliyoruz.

SADİR DURMAZ (Yozgat) – PKK talimat veriyor, siz yapıyorsunuz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Devamla) – Biz, sizden, bu arkadaşlarımızdan zaten bu süreçle ilgili olumlu bir şey duyacağımızı beklemiyoruz.

SADİR DURMAZ (Yozgat) – Duyamazsınız zaten.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Devamla) – Ama hiç kimsenin kimseye hakaret etme hakkı yoktur. Onu da burada hatırlatıyorum.

Biz şundan memnunuz, değerli milletvekilleri: Bu konuların hiçbir tabu olmadan, hiçbir sınır olmadan, hiçbir korku olmadan, herkesin özgürce bütün düşüncesini burada söylemesinden memnunuz. Hakaret içermedikçe cevap bile vermiyorum, memnun oluyorum. Her şeyi duyalım. Bu Meclis buna layık ama bu mübarek iftar vakti -ilk günden beri de ben doğrusu ramazan nezaketini, nezafetini düşünerek hep saygılı olmaya çalıştım- bu kavramları kabul etmiyoruz, iade ediyoruz.

Teşekkür ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Âcizlikle suçladı. Söz istiyorum 60'ncı maddeye göre.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Işık, sizin şahsınızla ilgili, itibarınızı zedeleyici bir şey söylemedi. (MHP sıralarından “‘Âciz’ dedi.” sesleri, gürültüler)

ALİM İŞİK (Kütahya) – Âcizlikle beni ifade etti.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz...

Sadece bu yasayla ilgili olumsuz düşünce belirtilenlerle ilgili nitelemelerde bulundu. Eğer kendinizi ve grubunuzu daha doğrusu...

FARUK BAL (Konya) – “Biraz önce konuşan milletvekili.” dedi Sayın Başkan.

BAŞKAN – ...bu platformda görüyorsanız satışmadan dolayı grubunuz adına söz vereceğim, Sayın Halaçoğlu da uygun görürse.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – “Sizden” dedi zaten. Onun için lütfen...

BAŞKAN – Efendim?

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – “Sizden” dedi, partimizi kastetti.

ALİM İŞİK (Kütahya) – “Sizden” dedi, bir de şahsımı “Biraz önce konuşan sayın milletvekili.” diyerek...

BAŞKAN – Sayın Halaçoğlu, grubunuz adına konuşmaya Sayın Işık'ı vekil tayin ettiniz.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Şahıs adına o ama grup adına ayrı.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ben kendi adıma istiyorum. Beni kastederek söyledi, grup ayrı.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Vermeyin Başkanım, vermeyin.

BAŞKAN – Grubunuz adına iki dakika vereceğim Sayın Işık, sizin adınızı zikretmedi. Dolayısıyla grubunuzla ilgili olarak bir satışma varsa Sayın Halaçoğlu'nun sizi vekil tayin etmesi nedeniyle size iki dakikalık satışmadan söz verdim.

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – “Biraz önce konuşan sayın milletvekili.” dedi.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Sayın Başkanım, ben şahsıma dair satışmadan dolayı talep ediyorum.

BAŞKAN – Sizin şahsınıza yönelik bir satışma yok. Sizin şahsınıza yönelik bir satışma görmedim.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Başkan, tutanakları getirin. Tutanakları getirirseniz görürsünüz.

BAŞKAN - Buyurun.

4.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın satışına nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına ve MHP Grubuna satışına nedeniyle konuşması

ALİM IŞIK (Kütahya) – Değerli milletvekilleri, burada konuşan milletvekillerinin hiçbiri âcziyet içerisinde değildir. Hele şahsım adına böyle bir şeyi asla kabullenmem mümkün değildir. Âcziyet, önce “PKK’yla görüştüğümüzü iddia edenler şerefsizdir.” diyenlerin, sonra bu şeref madalyasını boynunda taşımasının göstergesidir.

KEMALETİN YILMAZ (Afyonkarahisar) – Yaftalandılar, yaftalandılar...

ALİM IŞIK (Devamla) - Biz böyle bir şey demedik. Biz, yazılanların doğru olup olmadığı iddialarını Hükûmete sorduk, sizinle paylaşıyoruz. Bu terörist, bu ifadeleri, Türkiye Cumhuriyeti devletine karşı, düşman olarak gördüğü Türkiye’ye karşı “Güçlendik, bundan sonra bu istediklerimizi yaptıracağız.” sözlerini sizlerle paylaşıyorum.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Hangi gazete o?

İHSAN ŞENER (Ordu) – Sen mutlu mu oluyorsun bundan?

ALİM IŞIK (Devamla) – Hangi gazetenin olup olmadığı önemli değil, gidip sorarsanız Hükûmete görürsünüz...

İHSAN ŞENER (Ordu) – Sen mutlu mu oluyorsun bundan?

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

ALİM IŞIK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bugüne kadar Türk Silahlı Kuvvetlerini o bölgeden çekirip tüm terör olaylarına karşı sessiz kalmalarını sağlayan Hükûmet, sizi suçuna ortak etmek istiyor.

İHSAN ŞENER (Ordu) – Bu millet sana verirse vekâlet, o zaman yaparsın ne yapmak istiyorsan.

ALİM IŞIK (Devamla) – Biz bu kanunda yer alan, tasarıda yer alan bu hükümlerin, Anayasa’ya aykırı olduğunu ifade ediyoruz, bu suça ortak olmayınz diyoruz. Biz olmayacağız.

İHSAN ŞENER (Ordu) – Yazık! Yazık!

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayın lütfen sayın milletvekilleri.

ALİM IŞIK (Devamla) – Biz açılım safatasasını Türkiye Cumhuriyeti devletini yıkma projesi olarak görüyoruz ve buna sonuna kadar karşı çıkacağız. Millet sizi onaylamadı.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Millet onayladı 30 Martta, millet onayladı. Sen ne konuşuyorsun?

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Niye müdahale etmiyorsun Sayın Başkan? Sabahtan beri konuşuyorlar ya!

BAŞKAN – Laf atmayın sayın milletvekilleri, lütfen... Karşılıklı konuşmayalım...

ALİM IŞIK (Devamla) – Siz milletin onayladığını zannediyorsunuz, millet bunu onaylamadı...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Onayladı, onayladı... Girdiğiniz her seçimde aynı şey oldu.

ALİM IŞIK (Devamla) - Onaylaması da mümkün değil. Gidin, evlatlarını o bölgede şehit veren anaları dinleyin, o zaman onaylayıp onaylamadığını görürsünüz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Işık.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Hadi... Hadi...

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Ne öyle vıdı vıdı vıdı vıdı...

ALİM IŞIK (Devamla) – Buraya gelir, konuşursun değerli milletvekili; varsa söyleyeceğin bir şey, konuşursun.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Buraya çıkıp senin gibi konuşmaktansa burada konuşurum daha iyi.

BAŞKAN – Sayın Işık, teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

3.- Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/941) (S. Sayısı: 629) (Devam)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(MHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Yoklama istiyoruz...

BAŞKAN – Yoklama talebi var.

Sayın Halaçoğlu, Sayın Bal, Sayın Yılmaz, Sayın Durmaz, Sayın Yeniçeri, Sayın Doğru, Sayın Erdoğan, Sayın Işık, Sayın Yılmaz, Sayın Şandır, Sayın Kalaycı, Sayın Kutluata, Sayın Halaman, Sayın Uzunırmak, Sayın Başesgioğlu, Sayın Torlak, Sayın Öz, Sayın Şeker, Sayın Ayhan, Sayın Belen.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

3.- Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/941) (S. Sayısı: 629) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na

Görülmekte olan 629 sıra sayılı kanun tasarısının 4 üncü maddesinin 2 inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“(2) Bu Kanun kapsamında müzakereleri gerçekleştiren, müzakerelere katılan, müzakerelere ilişkin görüşmeler ve bu yasa kapsamında çalışmalar yapan kişilerin hukuki, idari veya cezai sorumluluğu doğmaz.”

Erol Dora (Mardin) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SERMİN BALIK (Elâzığ) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkale) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Mardin Milletvekili Sayın Erol Dora konuşacak. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 629 sıra sayılı Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı'nın 4'üncü maddesi üzerinde vermiş olduğumuz önerge üzerine Halkların Demokratik Partisi adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

4'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan “verilen görevleri yerine getiren kişilerin” ibaresinin, “müzakereleri gerçekleştiren, müzakerelere katılan, müzakerelere ilişkin görüşmeler ve bu yasa kapsamında çalışmalar yapan” şeklinde değiştirilmesini teklif etmiş bulunuyoruz. Buradaki amacımız da şudur: Çözüm sürecinde bu müzakerelere katılan kişilerin -devlet görevlileri dışındaki- siyasi parti yetkililerinin ve diğer görevlendirilen kişilerin de bu kapsam içerisine alınması nedeniyle kapsamın genişletilmesi yönünde böyle bir önerge vermiş bulunuyorum. Umarım, bu yasanın amacı doğrultusunda bütün Meclis bu önergemizi destekler.

Şimdi esas konumuza gelecek olursak, biliyorsunuz ilk defa böyle bir çerçeve yasa çıkmıştır, biz bunu çok önemsiyoruz. 2013 tarihinden beri, biliyorsunuz, Türkiye'de bir çatışmazlık süreci devam etmektedir. Şimdiye kadar Türkiye toplumu tarafından bu çözüm süreci benimsenmiştir. Biliyorsunuz, akil adamlar görevlendirildi ve değişik bölgelere dağıtıldı. Bütün Türkiye kamuoyunun belki yüzde 80-90'ı oranında bu çözüm sürecine bir destek vardır.

Aslında bir değerlendirme yapacak olursak, cumhuriyet tarihi boyunca esas sorunumuzun, kurulmuş olan ulus devlet paradigmasından kaynaklandığını görebiliyoruz. Tekçilik üzerine inşa edilmiş, tek kimlik, tek inanç ve homojenleştirme projesi tarafından böyle bir paradigma oluşturulduğundan dolayı Türkiye'deki farklı etnik gruplar, farklı inançlar, farklı renkler, farklı kültürler dışlanmıştır. Bu açıdan, başlatılmış olan özellikle müzakerelerin ve Kürt sorununun çözülmesi bağlamında ilk defa böyle bir çerçeve yasanın hazırlanmış olmasını çok değerli buluyoruz. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan bu yana çeşitli biçimlerde kendisini hissettiren ülke siyasetinin ve demokrasinin önemli bir belirleyeni olan, ayrıca can yakıcı niteliğiyle acil çözüm bekleyen bir meseleyi yani Kürt sorununu çözmeye dönük niteliğinden ötürü bu tasarımı değerli ve önemli bulduğumuzu belirtmek istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, Kürt meselesinin iki boyutunun olduğunu söylemek mümkündür. Kürt meselesi, bir taraftan bir demokrasi sorunudur, diğer taraftan ise bir adalet sorunudur. Kürt sorunu, her şeyden önce Kürtlerin temel demokratik haklarından mahrum edilmesinin ortaya çıkardığı bir sorundur. Bu itibarla, Kürt meselesi öncelikle bir demokrasi meselesidir, bu nedenle sorunun çözümü için yapılması gereken de tüm kurum ve değerleriyle demokrasiyi hâkim kılmaktır. Bu bağlamda, eşitliği ve özgürlüğü esas alan, demokratik bir yaklaşımı öne çıkaran, hukukun üstünlüğünü herkes için temel sayan, farklı kültürleri, farklı değerleri, farklı inançları, farklı kimlikleri kapsayan yeni demokratik sivil bir anayasa yapılmasının bütün bu sorunlarımızın çözülmesinde katalizör bir işlev görebileceğini düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, elbette toplumsal barışın tesis edilebilmesi ve ülke genelinde gerçek demokrasinin işleyebilmesi, özgürlüklerin gerek yasal zeminde gerekse fiilen kullanılabilmesinin önünün açılabilmesi ve hâlen sürmekte olan hak ve fırsat eşitsizliklerinin giderilmesi konusunda tüm siyasi partiler, dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi önemli bir sorumluluğa sahiptir. Unutmamak gerekir ki Türkiye’de Kürt meselesinin çözümüyle ülkenin genel demokrasisinin olgunlaşması arasında diyalektik bir bağ da bulunmaktadır. Öyle ki Kürt meselesinin “eşit yurttaşlık” temelinde çözümlenemediği bir Türkiye’nin demokratikleşmesinden de bahsedemeyiz. Aynı biçimde, Kürt halkının eşit yurttaşlık haklarının sağlandığı bir Türkiye’de, eşitlik, özgürlük ve demokrasiye ihtiyaç duyan diğer tüm toplumsal dinamiklerin de demokratik taleplerinin gerçekleştirilebileceğine bir zemin yaratılmış olacağına inanıyorum.

Süre yetmediğinden dolayı bütün düşüncelerimi ifade edemiyorum ancak bu yasanın eksiklikleri olmasına karşın biz bu yasayı destekliyoruz. Bu yasanın, başta Kürt sorununun çözümlenmesine ve çağdaş bir cumhuriyete evrilmesi noktasında vesile olmasını diliyorum, herkesi tekrar saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görülmekte olan Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısının 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"(2) Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki görevleri yerine getiren kişilerin bu görevleri nedeniyle hukuki, idari veya cezai sorumluluğu doğmaz."

Eşref Taş (Bingöl) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SERMİN BALIK (Elâzığ) – Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hükümet?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BEŞİR ATALAY (Kırıkale) – Katlıyoruz efendim.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Bingöl Milletvekili Sayın Eşref Taş konuşacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

EŞREF TAŞ (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; çözüm sürecinin yasal çerçevesini belirleyecek tasarı üzerinde iki gündür süren tartışmalar, memnuniyetle müşahade ettiğimiz bir gerçeği ortaya çıkardı; burada görüşlerini ifade eden bütün arkadaşlarım barış istediler. Barış, artık hepimizin ortak paydasıdır. İtirazlar daha çok yöntem konusunda yoğunlaşıyor. Aslolan barış ise gerisi hakikaten teferruattır.

Barış hepimizin özlemi, halkın isteğidir. Halkımız barış konusunda yeni bir iradeyi ortaya koydu. Eğer bu irade olmasaydı, eğer barışı halk istemiş olmasaydı, şimdi geldiğimiz noktaya gelmek mümkün olmayabilirdi. Bu irade, “Ya devlet ya PKK” dayatmasını yırtıp attı. 1990’lı yıllardaki ürkek girişimlerin kadük kalmasına sebep halkın desteğinin güçlü bir şekilde ifade edilememesiydi. Keşke barış isteyenleri koruyabilseydik çünkü barışı yapanları korumak barışı korumaktır. Bu barış bize 50 bin cana mal oldu. Dağda ölen de bizim insanımız, bağda ölen de bizim insanımız, akan kan da bizim kanımız, akan gözyaşı da bizim gözyaşımız, giden can bizim canımızdır.

Acı bizim acımız da ama akıl bizim aklımız değil arkadaşlar. Aklımız milli değildi. Çanakkale’de omuz omuza vatani koruyan, şehit düşüp koruyan, koyun koyuna yatan dedelerin torunlarının birbirlerine silah çekmelerini, birbirlerine kıymalarını başka türlü nasıl açıklayabiliriz? Bu ülkenin her bir santiminde herkesin emeği ve hakkı var. Kardeşin kardeşe düşman edildiği dönemi artık kapatıyoruz. İdeolojiler gözleri kör ediyor, akıllara pranga vuruyor. Kendi vatandaşından şüphe eden, potansiyel düşman olarak gören bir devlet anlayışının bizi nereye götürdüğü açıktır. Laiklik adına din önderlerine reva görülenler, Dersim katliamı, 33 erimizin şehit edilmesi ve benzeri olaylar bugün hâlâ yüreğimizi sızlatmaktadır. Gözlerimizi yumarak, kulaklarımızı kapatarak bu olayları hiç olmamış sayanların bile vicdanları bir gün gelir isyan eder. Vatandaşın diline, dinine, kültürüne, yaşayışına, değerlerine, hatta isimlerine bile saygı göstermeyen devlet anlayışını bu çağda savunuların aklına şaşarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu bir al-ver süreci değildir, bu ülkenin insanı, haklar ve temeller üzerinde yeniden inşa sürecidir. Taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalarda, insan haklarıyla ilgili temel metinlerde ve modern hukuk söyleminde ne kadar insan hakkı varsa hepsini “Benim insanımın hakkı” olarak düzenleyecek, garantiye alacak bir yaklaşım dün romantikti ama bugün reel gerçekliktir. İktidarımız da bu sürecin inşası için sizden yetki istiyor.

Adaletle hak esas alınarak yönetmek toplumsal barışın ön şartıdır. Atalarımız bunu yaptı ve altı yüz yıl süren bir uygarlık yarattılar. Yüz yıl önce Osmanlıyı parçalayan süreç, yüz yıl sonra bugün...

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Aynı süreç bugün yaşanıyor.

EŞREF TAŞ (Devamla) –...Osmanlının değerlere saygılı devlet anlayışını zorunlu ve gerekli kıyor.

BÜLENT BELEN (Tekirdağ) – Aynı süreci siz başlattınız.

EŞREF TAŞ (Devamla) – Hiç kimse bunu engelleyemez. Bizler başarmak zorundayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kimse kimseyi silah zoruyla da olsa bir arada tutamadığı gibi, ülkemizi de parçalayamaz. Bizi bir arada tutan şey, Türkiye’nin geleceğine olan güvenimiz, birlikte başarma arzumuz, tarihimiz, dinimiz, ortak kültürümüz ve bin yıldan bu yana gelen kardeşlik hukukumuzdur. İki yıldır barış ve sükûnun gölgesinde huzur içinde yaşıyoruz. Barışın faydalarını ve nimetlerini görmeye başladık. Çok şükür, provokasyonlar bizi yolumuzdan döndüremedi ve döndüremeyecektir. Bu kararlılık içinde hiçbir siyasi kaygı duymadan, “Baldran zehri de olsa içeriz.” anlayışıyla yola çıkan barış projesinin mimarı Sayın Başbakanımız Recep Tayyip Erdoğan’a, Başbakan Yardımcımız Sayın Beşir Atalay’a ve emeği geçen herkese şükranlarımızı sunuyor, hepimize teşekkürlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Taş, teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının 4'üncü maddesinin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasına dair bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

629 sıra sayılı kanun tasarısının 4. maddesinin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasını arz ve teklif ederiz.

BAŞKAN – Şimdi, imza sahiplerini tespit edeceğim:

Mehmet Erdoğan, Muğla? Burada.

Faruk Bal, Konya? Burada.

Yusuf Halaçoğlu, Kayseri? Burada.

Sadir Durmaz, Yozgat? Burada.

Kemalettin Yılmaz, Afyonkarahisar? Burada.

D. Ali Torlak, İstanbul? Burada.

Zühal Topcu, Ankara? Burada.

Alim Işık, Kütahya? Burada.

Ahmet Duran Bulut, Balıkesir? Burada.

Muharrem Varlı, Adana? Burada.

Ali Uzunırmak, Aydın? Burada.

Münir Kutluata, Sakarya? Burada.

Özcan Yeniçeri, Ankara? Burada.

Reşat Doğru, Tokat? Burada.

Murat Başesgioğlu, İstanbul? Burada.

Emin Haluk Ayhan, Denizli? Burada.

Emin Çınar, Kastamonu? Burada.

Cemalettin Şimşek, Samsun? Burada.

Seyfettin Yılmaz, Adana? Burada.

Ali Öz, Mersin? Burada.

Mustafa Erdem, Ankara? Burada.

Mustafa Kalaycı, Konya? Burada.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - 629 sıra sayılı Kanun Tasarısı'nın 4'üncü maddesinin açık oylama sonucunu okuyorum:

“Kullanılan oy sayısı : 247
Kabul : 215
Ret : 30
Çekimser : 1
Boş : -
Geçersiz : 1 (x)

Kâtip Üye
Fehmi Küpçü
Bolu

Kâtip Üye
Muharrem Işık
Erzincan”

BAŞKAN - Böylelikle 4'üncü madde kabul edilmiştir.
On dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.01

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 19.13****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Muharrem IŞIK (Erzincan), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

629 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon burada.

Hükümet burada.

4’üncü madde kabul edilmişti, şimdi 5’inci maddeyi okutuyorum:

Madde 5- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Ahmet Toptaş konuşacak.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan (1/629) sıra sayılı Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı üzerinde düşüncelerimi açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygılarımla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, Türkiye’nin en önemli sorunlarından biri olan terörün bitirilmesi ve Kürt sorununun barışçı yöntemlerle çözümlenmesi hepimizin ortak talebidir. Ülkemizde yıllarca süren terör 40 binin üzerinde insanımızın ölümüne, binlerce şehidimizin kanına, binlerce gazimizin mağduriyetine mal olmuş, 1 trilyon dolar terörle mücadele için harcanmıştır. Analar çocuklarını, gözünden sakındıkları çocuklarını, askere gönderirken eline kına yaktığı çocuklarını, şehitlik mertebesinde ama bir tabut içinde karşılaşmışlardır yıllar boyu. Ateş düştüğü yeri yakar hesabı binlerce ocağa ateş düşmüş, çocuklarını şehit veren analar, başka analara ateş düşmesin diye bağırna taş basmış, barış çılgınlıklarına destek olmuştur.

Terör sorunu ülkemizde barış ortamını bozmuş, huzurumuzu, dirliğimizi ortadan kaldırmış, demokrasimizin gelişmesinin önündeki en büyük engeli oluşturmuştur. İşte, bunun içindir ki tüm yurttaşlarımızın kabul edebileceği bir çözüm sabırsızlıkla beklenmektedir.

Barış çözüm, ama nasıl bir çözüm? Tüm toplumun üzerinde uzlaştığı bir çözüm. Bunu başarmalıyız. Endişelerimiz var. Bu konuyu siyaset malzemesi yaparak birilerine avantaj sağlamak için kullanırsanız, bunun vebalinden kurtulamazsınız.

Değerli milletvekilleri, Hükümet, bu konuda şimdiye kadar yaptığı uygulama ve takip ettiği yöntemlerle, bu devasa sorunla da kendine siyasi bir kazanım sağlama amacı taşıyor izlenimini vermektedir. Böyle önemli bir konunun bugüne kadar Parlamento zemininde görüşülmesine olanak vermeyen Hükümetin, Başbakanın Cumhurbaşkanlığı adaylığını açıkladığı günlere denk düşürülen böyle bir tasarısı, soyut, içi boş bir çerçeve tasarıdır.

Türkiye'nin en önemli sorunu olan terörün sonlandırılması için, tüm yurttaşların talebi olan eşitliğin, özgürlüğün hedef alınıp, insan hakları kavramının ve hukukun üstünlüğünün vazgeçilmezliğinin kabulü gerekir.

Hükümet, bu konularda yaptığı uygulamalarla bize güven vermemektedir. Evet, güneydoğu bölgemizden şehit cenazesi gelmiyor, ama İstanbul'da, İzmir'de, Eskişehir'de, Hatay'da ve birçok kentimizde, Başbakanın deyişle “destan yazan” polislerin öldürdüğü gençler, bu toprakların insanlarıdır.

Polisi dizayn ettiniz, yargıyı dizayn ettiniz, ihaleleri, vurgunların altyapısını dizayn ettiniz, öğrencilerin sınavlarını dizayn ettiniz, okulları, eğitim sistemimizi dizayn ettiniz, mahkeme kararlarının uygulanmaması için yeni yasalar düzenliyorsunuz. Nerede hukuk, nerede insan hakları, nerede eşitlik? Hukukun, insan haklarının, eşitliğin, özgürlüğün olmadığı yerde demokrasiyi içselleştirememiş bir hükümetin ülkenin en köklü sorununa getireceği çözüm önerileri ne kadar samimidir? Bu samimiyetsizliği sorgulamak hakkımızdır. Toplumunu ayırıştırmayı, kutuplaştırmayı kendine politik kazanç yöntemi yapmış, “Yüzde 50'yi evinde zor tutuyorum.” diyen bir Başbakanın, toplumsal barış vadetmesi ne kadar inandırıcıdır?

Değerli milletvekilleri, ben yaptım oldu, benim dediğim gibi olacak, benim dediğim zaman olacak anlayışı bugüne kadar bu sorunun geciktirilmesinden başka bir işe yaramadı. AKP on iki yıldır iktidarda ve Anayasa'yı değiştirecek sayılara ulaştı. İstedığı yasayı istediği sürede Meclisten geçirebilen bir çoğunluğa sahiptir. Neden bütün çağrılarımıza rağmen terör sorununu Meclis zeminine taşımadınız? Neden ortak aklı harekete geçirmediniz? Neden önerilerimizi elinizin tersiyle ittiniz? İşte şimdi sınama yanılma yöntemiyle yürüttüğünüz süreç tıkandı, Cumhurbaşkanlığı seçimi geldi. Göstermelik, Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın deyişle “soyut çerçeve” dediğiniz bir tasarıyla karşımıza geldiniz.

Zamanlaması manidar. Söze itiraz ediyorsunuz, biliyorum ama gerçekten manidar. Sizi manidar zamanlamayla ve politik kazanç için getirseniz de biz Parlamento zemininde bu sorunun çözümüne sizi zorlayacağız ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak büyük bir mutabakatla bu sorunu çözeceğiz ve kimseye bir kazanç kapısı olarak kullanmasına fırsat vermeyeceğiz.

Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak sorunun Parlamento çatısı altında şeffaf bir biçimde tartışılıp çözüme ulaşmak için, görmezden geldiğiniz ısrarlı tutumumuzu sürdürmeye devam edeceğiz. Siz de gördünüz, bu sorun kapalı kapılar ardında çözülemez, haktan kopuk çözümler sonuç getirmez. Keşke bunu daha önce anlaysaydınız. Size Mecliste bir mutabakat komisyonu kurulmasını, Meclis dışında da bu konuyla ilgili taraflar da içinde olmak üzere bir akıl insanlar komisyonu kurulmasını, bunların oluşturacağı önerilerin, Meclis mutabakat komisyonu tarafından bir yol haritası olarak Meclise getirilmesini ve sorunu “Meclis çatısı altında çözelim.” önerimizi iki yıldır sümen altında bekletmeseydiniz, bugün çok daha fazla yol almış olurduk. Olsun, Meclis zemini gibi bir zemin olduğu nihayet akla gelmiş, bu bile bir kazanımdır.

Değerli milletvekilleri, şimdi gelelim “soyut ve çerçeve” denilen tasarıya. Gerçekten işi boş bir tasarı. Tasarının 1'inci maddesi, terörün sonlandırılması ve toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesi için çözüm sürecine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir. Demek ki on iki yıldır büyük çoğunlukla iktidardalar, her gün “çözüm çözüm” diye milletin kulaklarını kuruttular ama daha çözüm süreci için bir yöntem bile belirlememişler. Tasarının 2'nci maddesi “Hükümet, çözüm süreci kapsamında aşağıdaki hususlarda gerekli çalışmalarını yürütür.” diyor.

“a) Terörün sona erdirilmesi ve toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesine yönelik siyasi, hukuki, sosyoekonomik, psikolojik, kültür, insan hakları, güvenlik ve silahsızlandırma alanlarında ve bunlarla bağlantılı konularda atılabilecek adımlar...” Devam ediyor, benzer:

“b) Silah bırakan örgüt mensuplarının eve dönüşleri ile sosyal yaşama katılım ve uyumlarının temini için gerekli tedbirleri alır.

ç) Bu Kanun kapsamında yapılan çalışmalar ile alınan tedbirlere ilişkin kamuoyunun doğru ve zamanında bilgilendirilmesini sağlar.

d) Alınan tedbirlere ilişkin uygulama sonuçlarını izler ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlar.

e) Gerekli mevzuat çalışmalarını yapar.”

Değerli arkadaşlar, bunlar, Hükümetin, zaten, görevleri değil midir? Hükümetin görevini yeniden tanımlamak, tarif etmek ve burada tekrarlamamın bir yasa amacıyla ne ilgisi vardır?

Tasarının 3’üncü maddesi “Bakanlar Kurulu, çözüm sürecine ilişkin gerekli kararları almaya yetkilidir.” diyor. Bakanlar Kurulu, Hükümetin karar alma ve uygulama kurumu değil midir? Hükümet karar almayacak bir kurum mudur? Hükümetin alacağı kararları zaten Hükümet kendisi alıyor. Bunu bir yasa maddesi olarak düzenlemenin ne anlamı vardır? İyi de bu maddeyle ne amaçlıyorsunuz, hangi kararları alacaksınız? Bunun ardında ne var, ne yok, yazın alacağımız kararları, herkes bilsin.

Tasarının 4’üncü maddesinin (1)’inci fıkrası “Bu Kanun kapsamında verilen görevler, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca ivedilikle yerine getirilir.” diyor. Değerli milletvekilleri, ilgili kamu kurumlarının görevi, zaten, Hükümetin yasalar çerçevesinde verdiği görevleri yerine getirmek değil midir? Kamu kurumları ve kuruluşları verilen kararları yerine getirmiyor mu da “Bunları yerine getirir.” diye onlara ilişkin bir yasa tasarısı getiriyorsunuz karşımıza?

Yine, (4)’üncü maddenin diğer bir fıkrasında: “Bu Kanun kapsamında verilen görevleri yerine getiren kişilerin hukuki, idari veya cezai sorumluluğu doğmaz.” Yani, ileride suç işleyecek olan bazı görevliler güvence altına alınıp cesaretlendirilmek mi isteniyor? Hangi suçları işleyebileceklerini öngörüyorsunuz görevlendireceğiniz kişilerin?

Değerli arkadaşlar, bu tasarı içi boş da olsa, 4’üncü maddenin (2)’nci fıkrasındaki cezai, idari ve hukuki sorumsuzluk getiren maddeye, ihtirazi kaydımız baki kalmak üzere, not düşünüyorum: Ülkenin üniter yapısını koruyan şehitlerimizin bize emanet olan yakınlarının, gazilerin, o bölgede askerlik yapmış binlerce insanın hakları, talepleri ve duyguları dikkate alınarak Parlamento zemininde sorunun ele alınıp bir çözüme ulaşmasına katkı vermeye hazırız.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Ali Uzunırmak konuşacak, Aydın Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ALİ UZUNIRMAK (Aydın) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım, hepimize en derin saygılarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, kanunun adı, dilek ve temenni olarak çok doğru ama dilek ve temenni acaba hedefleri gerçekleştirir mi, bunun üzerinde tartışmak gerekir.

Değerli milletvekilleri, bu yasa başlı başına, işlenmiş ve işlenecek olan suçların itirafıdır; bugüne kadar işlenmiş suçların, bugünden sonra da işlenecek suçların itirafıdır ama şunu hemen saygıdeğer milletvekilleriyle paylaşmak istiyorum ki hiçbir kanun, anayasal suç, zırhı altına alamaz. Bu kanunun uygulanmasından doğacak olan suçlar, anayasal suçlar olacaktır ve anayasal suçları, kanun, zırh altına alamayacaktır. Bu kanun çerçevesinde, Hükûmet üyelerinden, bürokratlardan, uygulamanın içerisinde olan her kim varsa, anayasal suç işlemekten dolayı yarınlarında yargılanacaktır. Hatta ve hatta bu kanuna yetki, cevaz veren, Hükûmete yetkisini devreden milletvekilleri de bu anayasal suça iştirak etmiş olacaktır. Bundan hiç kimse kaçamayacaktır değerli milletvekilleri. Bir ülkenin bölünmesi, devlet politikası olarak, devletin kurumları, anayasal kurumlar alet edilerek hiçbir zaman gerçekleştirilemez. Bu, anayasal bir suçtur.

Değerli milletvekilleri, tarihten, geçmişten ve günümüzden tecrübeler çıkarmak lazım. Terörün bitmesi, mutlaka herkes tarafından istenir ve herkes tarafından talep edilir. İnaniyorum ve biliyorum ki AKP'nin içerisinde bütün herkes terörün bitmesini isteyecektir, Cumhuriyet Halk Partisinin içerisinde herkes terörün bitmesini isteyecektir, BDP'nin, HDP'nin içerisinde herkes terörün bitmesini isteyecektir. Bütün bunların ötesinde, Milliyetçi Hareket Partisi hepsinden daha samimi olarak terörün bitmesini isteyecektir. Terörün bitmemesini hiç kimse istemez, terörün bitmemesini savunamaz değerli kardeşlerim ama Kur'an'dan sözlü ayetler okuyarak, İncil'e göre amel ederek bu iş sağlanmaz. Eğer Kur'an'dan ayet okuyorsanız eyleminiz de o ayete uygun olacak, söylediklerinize uygun olacak. Şimdi meseleyi açık ve doğru tartışalım.

Değerli milletvekilleri, “Her ne pahasına olursa olsun çözülsün.” acaba herkesin mutabakat içerisinde yapacağı bir çözüm teklifi midir? Yani bölgeyi Türkiye Cumhuriyeti devleti terk etsin, federatif, konfederatif veya özerk yapı... Bunu açık konuşsun milletvekilleri. “Her ne uğruna olursa olsun çözülsün.” Cumhuriyet Halk Partisi, kurucu parti olduğunu iddia eden, devletin felsefesini inşa ettiğini iddia eden Cumhuriyet Halk Partisi federatif, konfederatif ve özerk bir yapıya “evet” diyor mu, her ne şartta olursa olsun çözülsün diyor mu?

AHMET TOPTAŞ (Afyonkarahisar) – Ne zaman dedi ki zaten?

ALİ UZUNIRMAK (Devamla) – Demedi, demediyse bu yasanın neticesi odur değerli milletvekilleri.

Peki, “Baldıran zehri içerek çözeceğim.” Ya eğer bir ülkenin barışa giden adımı varsa, niye birisi baldıran zehri için Sayın Başbakan? Yani, bu baldıran zehri nedir, bu baldıran zehri neden dolayı içiliyor, hangi sebeple, bu baldıran zehrinin terkibi nedir acaba? Bunu bilmek Türkiye Büyük Millet Meclisinin hakkıdır değerli milletvekilleri.

Peki, PKK neyi talep ediyor? Değerli milletvekilleri, PKK diyor ki: “Ülkenin bir bölgesini ben yöneteceğim, Türkiye'yi de beraber yöneteceğiz.” Buradaki bu “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” cümlesini kaldırım buradan. Eğer bu tasarıda PKK'nın taleplerine “evet” deniyorsa, millet bütünlüğü, millet tarifiniz nedir? Onu önce felsefi olarak içselleştirin. Paradigma değişikliğinden bahseden Sayın Bakan, millet bütünlüğünün ne olduğunu, “Tek bayrak, tek millet, tek vatan.” derken bu teklerin, tek milletin ne olduğunu, bu millet tarifinin ne olduğunu ortaya koysun.

Değerli milletvekilleri, biz geçmişten ders çıkarıyoruz. Hiç kimsenin, annesinin dilini konuşmasını ve birtakım konularda kendini ifade özgürlüklerini, bireysel haklarını hiçbir zaman insan haklarından ayrı tutmadık ama “insan hakları” deyip bireysel hakların tarifini kolektif haklara dönüştürerek “Ben falanca etnik gruba mensup olduğum için bu devlete ortağım ve bu etnik grup adına ortağım; ben falanca mezhepten olduğum için mezhep adına devlete ortağım...”

2012 bütçesinde Sayın Bülent Arınç’ın burada konuştuğu anayasal kimlik tanımlanmasıyla birtakım kolektif hakların verilmesi, geleceğin geçmişteki Çekoslovakya’sının, geleceğin geçmişteki Yugoslavya’sının, geleceğin bugünkü Irak’ının, geleceğin bugünkü Suriye’sinin inşasıdır Türkiye’de. Çekoslovakya’nın yaşadığı gibi zannedilen o mutlu dönemi Yugoslavya’nın yaşadığı gibi zannedilen o mutlu dönemi, belki Türkiye’de geçici olarak yaşayabilirsiniz ve yaşatabilirsiniz ama elli yıl sonra, otuz yıl sonra, bugün “demokratik ortak cumhuriyet” söyleminden yola çıkan, elinde silahı bırakmadan, ülkenin sınırları içerisinde silah taşıyarak yol kesen, hâlen daha iddialarını sürdüren bir terör örgütünü tatmin etme noktasında yürüttüğünüz psikolojik harekât bu milletin mahvına sebep olacak bir psikolojik harekâttır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye’nin devletin organlarıyla yürüttüğü psikolojik harekât ve açılımın şifresi şudur: PKK tatmin edilecek. PKK’nın tatmin şartlarına Türkler ikna edilecek. Açılımın şifresi budur. Eğer bugün basın-yayın organlarında, medyada, çeşitli tartışma ortamlarında “Ya, bu kadar ileri gidilirse Türk sorunu çıkar.” deniyorsa, benim bu söylediğimin işareti budur. Aman ha, biz PKK’yı tatmin edelim de karşıda bir Türk sorunu da çıkmasın yani onlar da ikna olsunlar bu işe. Elbette ki şehit analarımız, şehitlerimiz, cenazelerimiz...bu ülkenin vatandaşlığını taşıyan her kim olursa olsun, devletine silah doğrultuyor, devletine eğer isyan ediyorsa “Biz bir vatandaşımızı acaba nasıl kaybettik?” diye düşünmemiz gerekir. Kaybetmememiz gerektiği ve bunun tedbirlerini almamız gerektiği elbette ki bizim düşünmemiz gereken konulardır.

Değerli milletvekilleri, ölümü göze almış, öldürmüş, eli silahlı militanların hangi şartlarda, nasıl, neye ikna edildiği konusunda Türkiye Büyük Millet Meclisini Hükûmet ikna etmelidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi yetkilerini Hükûmete devretmemelidir. Anayasal suç işlememelidir. Onlar da anayasal suç işlememelidir. Kanun maddesinde söylüyor, diyor ki: İşte “Kamuoyunun bilgilendirilmesi...” Sayın Bakana ve Hükûmet üyelerine soruyorum, siz vicdanlı milletvekillerine soruyorum: Oslo görüşmeleri enteresan bir şekilde patlamasaydı, haberiniz var mıydı? Peki, yazan gazeteciler neye uğradı? Peki, Oslo görüşmelerinde hukuku işletmeye çalışan savcı ne durumdadır bugün? Bunları hiç takip edebiliyor musunuz? Bunları yapmış bir Hükûmet neyi bilgilendirecek? Gene beyin yıkama metoduyla devam edecek.

Değerli milletvekilleri, bu kanun maddesinde çok önemli şeyler var. “Gerekli görülmesi hâlinde, yurt içindeki ve yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlarla temas, diyalog, görüşme ve benzeri çalışmalar yapılmasına karar verir ve bu çalışmalarını gerçekleştirecek kişi, kurum veya kuruluşları görevlendirir.”

Ben buradan Sayın Bakana soruyorum, Hükûmete soruyorum, Türkiye Büyük Millet Meclisini de uyarıyorum: Yarınlarda silah bırakmadan başka alanlara varıncaya kadar uluslararası gözlemciler olacak mıdır? Yarınlarda görüşmelerde hakem devletler olacak mıdır? Eğer bunlar varsa, Türkiye Büyük Millet Meclisinin devrettiği bu yetkiyle bu Hükûmet bunları yapıyorsa, Türkiye Büyük Millet Meclisi çok büyük bir suç işliyor demektir.

Fatih ruhundan bahsediyor Sayın Başbakan. İşte, Kur'an'dan ayet okuyup İncil'le ibadet etmek odur. Fatih ruhundan bahseden Sayın Başbakan, Musul Konsolosluğu basıldı, Türk toprakları işgal altında. Musul Konsolosluğunun boşaltılmaması eğer doğru karar idiyse Basra Konsolosluğu niçin boşaltıldı? Basra Konsolosluğunun boşaltılması doğru ise Türk Konsolosluk yetkilileri ve vatandaşları niçin IŞİD'in elindedir? Bütün bunlar ne kadar vurdumduymaz, ne kadar mesuliyetsizce, Türkiye'nin dış politikasından iç güvenliğine kadar yürütüldüğünün işaretidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Uzunırmak.

ALİ UZUNIRMAK (Devamla) – Son söz: Hiç kimse unutmamasın ki burada yaptığımız milletvekili yemininden daha öteye, vallahi de, billahi de, tillahi de bu anayasal suçu işleyenler yarınlarda yargılanacaktır.

Teşekkür ederim.(MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Sebahat Tuncel konuşacak, İstanbul Milletvekili.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SEBAHAT TUNCEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yasa tasarısının 5'inci maddesi üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İki gündür burada Türkiye'nin geleceğini ilgilendiren bu yasa tasarısını konuşuyoruz. Doğal olarak herkes kendi görüşlerini ifade ediyor, eksiklikleri, yetmezlikleri burada ifade ederek bu yasanın gerçekten Türkiye'de kalıcı barışın inşası konusunda etkin bir hâle gelmesi için çalışmalarını ifade ediyor. Bazı arkadaşlarımız da bu yasaya tamamen karşı.

Bu yasa tasarısında en temel eksiklik kadınlar sevgili arkadaşlar. Savaşın en büyük mağdurları kadınlardır. Bu toplumun yüzde 50'sini kadınlar oluşturuyor ve savaşın da en büyük mağduriyetini kadınlar yaşıyor. Kadınlar sadece çocuklarını yitirmekle kalmıyor ya da bu kürsüde ifade edildiği gibi kadınlar sadece çocukları gerillaya katıldıkları için mağdur değil; aynı zamanda, kadınlar aslında bu savaş nedeniyle daha çok yoksullaşarak da mağdur oluyor. Savaş ve çatışmanın olduğu yerlerde erkekler de kısırtılıyor sevgili arkadaşlar. Dolayısıyla, bu çatışmanın, savaşın son bulması kadınlar açısından çok önemli bir noktayı ifade ediyor.

Savaşın son bulması, barışın inşası kadınlar için olmazsa olmaz bir konudur. Ancak, bu kürsüde en az kadınlar konuşuldu. Halkların Demokratik Partisi milletvekilleri dışında neredeyse kadınlardan bahseden hiç kimse olmadı; ne iktidar partisi ne ana muhalefet partisi ne de diğerleri. Oysa, asıl konuşulması gereken kadınlardır. Bu savaştan, gerçekten çatışmadan, savaştan tamamen kurtulacaksak, yeni bir yaşam inşa edeceksek, demokratik bir Türkiye'yi inşa edeceksek, kalıcı bir barışı sağlayacaksak olması gereken şey bu.

Milletvekilimiz Ayla Hanım da ifade etti, dünya örneklerinde de görülmüştür, savaşın en çok mağduru kadınlar olsa da müzakere süreçlerinde yer almamışlardır, bu çok ciddi bir eksikliktir. Şimdi, bu yasa tasarısında bazı komisyonların önerisi var ama bir kadın komisyonundan bahsedilmiyor. Bu kadın komisyonunun mutlaka kurulması, sadece kadın komisyonunun değil, hakikat, adalet ve yüzleşme komisyonlarının kurulması, burada kadınların yer alması gerekiyor. Bütün komisyonlarda kadınlara kota uygulanması gerekiyor. Kurulacak bütün komisyonlarda kadınların mutlaka yer alması gerekir, aksi takdirde bu yasa hep eksik kalacaktır sevgili arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, diğer eksik bir bölüm: Ekolojik olarak da bu yasa istenilen şeyi vermemektedir. Tabii ki bu bir çerçeve yasa. Her şeyi bu yasadaki beklemiyoruz. Daha doğrusu, bu yasa aslında pek bir şey ifade etmiyor. Asıl önemli olan şey Hükümetin söylediği, bizim sadece bu söze... Şimdi, Hükümet söylediği için, “Bu olacak mı, olmayacak mı?” sorusunu bilmiyoruz ama olmasını beklediğimiz bundan sonra yapılacak yasalar meselesidir. Asıl, bu yasa çerçeve yasa. Bu yasayla, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez Parlamentoda, Türkiye'nin otuz yıllık, hatta Orta Doğu'nun iki yüzyıllık politikasında etkili olan Kürt sorununun, Kürdistan sorununun çözümü konusunda -ilk kez- bir çerçeve yasa çıkartılıyor. Şimdiye kadar görüşmeler olmadı mı? Oldu. Bu sadece AKP Hükümeti döneminde mi oldu? AKP Hükümeti her defasında “Sadece bizim dönemimizde oldu. Biz başardık.” diyor. Öyle değil. Turgut Özal zamanında da görüşmeler oldu ama yasal bir çerçeveye kavuşmamıştı.

Sevgili arkadaşlar, bütün iktidarlar döneminde mutlaka bazı görüşmeler olmuş, diyalog olmuş ama sorun çözümsüz kalmıştır. Çözümsüz kalmasının nedeni de yaklaşımdır. Hepsini sonuçla ilgilenmiştir. Yani, bu “Bir arada nasıl yaşayabiliriz? Türkiye halklarıyla eşit, özgür bir hukuk nasıl kurabiliriz?”den ziyade -burada ifade edildiği gibi- sorunu terör sorunu olarak görüp sonucu ortadan kaldırmak, PKK'yi ortadan kaldırmak gibi bir noktada ele alındığı için başarısız olunmuştur.

Şimdi yeni bir perspektifle yeni bir başlangıç yapmak lazım. Mesele, sorunun nedenlerini ortadan kaldıracak bir yaklaşımla bu sorunu çözebilir miyiz? O zaman sorunun nedenlerini doğru tespit etmek gerekiyor. Bu Mecliste yine bir araştırma komisyonu kuruldu bu sorunun tespit edilmesi konusunda, çözüm sürecine dair; sadece iktidar partisi ile o zaman Barış ve Demokrasi Partisi buna üye verdi. O zaman birçok sivil toplum örgütünü dinledik, birçok kamu kurumundan insanları dinledik ve aslında savaş süreci, neden savaşın yaşandığı konusunda çok önemli tespitler de elde edildi ama bir araştırma komisyonu olduğu için çok fazla sonuçlara değinilmedi. Dolayısıyla, aslında nedenlerini ilk kez belki bu kadar tartışır bir noktaya geldik. O yüzden, şimdi, bu nedenleri ortadaysa bu nedenlerini ortadan kaldıracak bir yaklaşımla bu süreci birlikte yürütmek durumundayız. O yüzden, bu yasa niye çıkıyor değil, niye eksik çıkıyor? Bu yasadaki niye tanımlar doğru değil? Niye doğru düzgün bir hukuk tanımlanmıyor? Bu yasanın çerçevesi ne olacak? Nereye kadar uzanacak? Buradaki sorulara, burada belki insanların kafasında muğlak olan, soru işareti bırakan şeylere de cevap olacak bir yasa tasarısının olması, sürecin daha sağlıklı ilerlemesi açısından önemli olacaktır değerli milletvekilleri.

Bakin, bu yasa tasarısını sadece Kürtler beklemiyor, aslında en çok da Türkler bekliyor. Siz sokaktasınız, biz sokaktayız, her gün halkın içerisindeyiz, her gün insanlar bize soruyor: “Ne zaman barış olacak, ne zaman gerçekten biz bu savaştan, çatışmadan kurtulacağız?” Çocuklarımızı askere gönderdiğimizde “Acaba sağ mı gelecek?” sorusunu sormak istemeyen milyonlarca insan var. Dolayısıyla bu mesele, Kürtlerin meselesi değil, daha çok da Türklerin meselesi, Türkiye halkının meselesi.

Herkes şimdi, burada bölünmeden bahsediyor sevgili arkadaşlar. Zaten düşünce olarak bir bölünmüşlük var. Asıl mesele, bu bölünmeyi nasıl ortadan kaldıracamız, nasıl birlikte yaşayacağız, nasıl birlikte yeni bir yaşam oluşturacağız? Bölünme yok mu? Kürtlerin dili yasak, kültürü yasak, kimliği yasak, ana dillerini kullanamıyorlar. Bu ülkede sadece Kürtler mi? Çerkezler de aynı sorunla karşı karşıya, Lazlar da aynı sorunla karşı karşıya. Bu ülkede, aslında ulus devletin ortaya çıkarttığı bu milliyetçi yaklaşımlar Türkiye halklarını bölmüş zaten, bir bütünlük yok. Şimdi mesele, biz yeni bir birleşmeyi sağlayabilir miyiz, yeni bir hukuk oluşturabilir miyiz?

Şimdi, bu kürsüde çok fazla Anayasa'dan bahsedildi. Sevgili arkadaşlar, açık ve net konuşuyoruz: Bu Anayasa değişmelidir. İtiraz etmedik mi, "12 Eylül Anayasası'dır, darbe anayasasıdır, askerler yaptı bu Anayasa'yı, dolayısıyla demokratikleştirmek gerekir." diye ifade etmedik mi? İktidar bu konuda söz vermedi mi? Demokratik bir anayasa konusunda masa kurulmadı mı? Ama bu masa devrildi. Kim devirdi? Yine, aslında niyeti olmayan iktidar partisi. Dolayısıyla, 12 Eylül Anayasası'na dayanarak çözüm sürecini engellemeye çalışmak kabul edilebilir bir durum değildir. O yüzden bu Anayasa da değişmelidir. Dolayısıyla bundan sonra yapılacak işlerden birisi demokratik, sivil bir anayasa. Türkiye'de 21'inci yüzyıla uygun, eşitlikçi, hukukun üstünlüğüne dayalı, evrensel ilkeleri esas alan bir anayasa olmalı.

Sevgili arkadaşlar, bakın, belki bu kürsüde birkaç defa söyledik, bir kez daha altını çiziyoruz: Bu mevcut Anayasa erkek bir anayasadır çünkü kadınlar yok, kadınların hakları yok. Bu mevcut Anayasa, aynı zamanda, Sünni bir anayasadır, sadece Hanefi mezhebine göre düzenlenmiş, diğer inançları yok sayan -sadece Alevileri de değil, diğer inançları yok sayan- bir anayasadır. Bu Anayasa aynı zamanda Türk bir anayasadır çünkü Türkiye'deki tüm halkları yok sayan bir anayasadır ve militarist bir anayasadır, askerler yapmıştır, askerî mantığa göre, düşman hukukuna göre düzenlenmiştir sevgili arkadaşlar.

Bakın, başta söylediğim gibi bitireceğim. Savaş dönemlerinde en büyük mağdurlar kadınlar demiştim. Aslında, düşman hukukunun nasıl uygulandığını siz daha iyi görürsünüz. Burada "bölge" diyorsunuz, biz Kürdistan diyoruz, Kürt coğrafyası diyoruz, neyse... Bakın, savaş dönemlerinde en çok, kadın bedeni bir savaş meydanı olarak değerlendiriliyor neredeyse. Kadınlara yönelik taciz, tecavüz bir savaş yöntemi olarak kullanılıyor. N.Ç. davasını hatırlarsınız, N.Ç. davasında suçlular yargılanmadı. Kamu görevlilerinin içerisinde bulunduğu böyle onlarca dava ifade edilebilir. Daha dün Diyarbakır'da 3 kız kardeşe yönelik cinsel istismardan bahsediliyor. Yerel kaynaklar hemen reddetti, Bakanlık onu tekzip eden bir yayımlama yaptı, dedi ki: "Bunlar koruma altına alınmış." Demek ki aslında orada da 3 polis, 3 kız kardeşe cinsel istismarda bulunuyor, bunda bile bu düşman hukukunun, düşmanca görmenin, bölge insanlarına böyle yaklaşmanın bir yansıması var. Size onlarca örnek gösterebiliriz. Gidin, savaş döneminde... Gerçekten, bu hakikat ve adalet komisyonu kurulduğunda bu gerçekler açığa çıkarılacaktır. Dolayısıyla, burada bu yasaları konuşurken aynı zamanda bu perspektiften de bakmak gerekiyor. Bu düşman hukukundan vazgeçmediğiniz, kendi yurttaşlarınızı başka bir kimliğe, başka bir inanca mensup diye düşman olarak görme anlayışından vazgeçmediğiniz sürece, gerçek anlamda bir barış, gerçek anlamda bir demokrasi, gerçek anlamda bir özgürlük olmayacaktır. Çünkü, sizin itiraz ettiğiniz, yok saydığınız insanlar her zaman için itiraz edecek, isyan edecek, "Ben varım." diyecektir. Ne olursa olsun, kendi dili için, inancı için, kültürü için mücadele etmeye devam edecektir.

O yüzden, bugün bu yasa tasarısının, eksik olmasına rağmen, görüşülüyor olmasını biz önemsiyoruz ama bu, aslında, sıfır noktasında olduğumuz anlamına geliyor. Önemli olan, bundan sonra, bu başlangıçtan sonra yapacaklarımızdır. Türkiye halklarının barışa, kardeşliğe, eşitliğe ihtiyacı var sevgili arkadaşlar. Buranın da görevi ve sorumluluğu bunu gerçekleştirmek için çaba harcamaktır, emek harcamaktır.

Savaşta kimsenin çıkarı olmaz. Barış hepimiz için olması gerektiriyor diyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tuncel.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Salih Fırat konuşacak, Adıyaman Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SALİH FIRAT (Adıyaman) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bugün tarihî bir günü yaşıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan bu yana tarihî bir kanun tasarısını yasalaştırmak üzereyiz. İnşallah, ülkemiz ve iç huzur için hayırlara vesile olur.

Arkadaşlar, bir sorunu çözmek için önce o sorunun ne olduğunu yani sorunun tanısını, tanımını ve teşhisini koymak gerekir. Türkiye’de yüz yılı aşkındır var olan bir sorun var. Biz bu kanunu görüşüyoruz. Hâlâ, bugüne kadar bu sorunun adını bile net olarak koyamadık; zaman zaman “güneydoğu sorunu”, zaman zaman ”doğu sorunu”, zaman zaman “geri kalmışlık sorunu”, zaman zaman... Nihayet “Kürt sorunu” diyebiliyoruz. “Kürt meselesi” veya “Kürt sorunu” bile demek bu döneme kadar tehlikeli ve riskliydi. İşte bu nedenle, bu sorun bugüne kadar, yüz yıldır neden çözülmedi, niçin çözülmedi, ne oldu da bugüne kadar kaldı diye araştırmamız gerekiyor.

Bugüne kadar yapılanları gördük. Cumhuriyet kurulduktan sonra, Osmanlı yıkımından sonra cumhuriyet kurulduktan sonra Türkiye’de tek tipçi, inkârcı, retçi ve asimilasyoncu bir ilkeyle bir ulus devlet kurulmaya çalışıldı. Bu prensibe aykırı davranan halklar zaman zaman başkaldırılarda bulundular. Onlarca başkaldırı sonrasında yüz binleri geçen insanımız öldü ama bu sorun çözülmedi. Nitekim, son otuz yıldır devam eden çatışmalı bir ortamda da 40 bine yakın canımızı kaybettik ama yine bu sorun çözülmedi, devam ediyor. sürekli “Dağda 3 bin, 5 bin eli silahlı örgüt üyesi var.” dedik. 40 bin insan öldürüldü ama hâlâ bu insanlar var. Demek ki buraya bir kaynak var, buraya bir gidiş var. Öyleyse bu sorunu çözmemiz gerekiyor ki o kaynağı kurutalım. Ne zamanki AK PARTİ iktidarı hükûmete geldiğinde sorunların tanısı koyuldu, çaresi de aranmaya çalışıldı.

ALİM İŞİK (Kütahya) – Ne zamandan beri AK PARTİ’li oldun sen? Ayıp ya!

SALİH FIRAT (Devamla) – AK PARTİ hükûmetlerinden sonra Kürt meselesi artık Başbakanın meselesi oldu, Hükûmetin meselesi oldu, hepimizin meselesi oldu ve çözüm için yollara başvuruldu.

Ne oldu peki bu on iki yılda? Türkiye’de son on iki yıldır oldukça önemli bir demokratik dönüşüm ve normalleşme süreci yaşanmaktadır. Toplumun tüm farklı kesimlerinin beklentilerini karşılayacak doğrultuda, âdeta “sessiz devrim” olarak nitelendirilebileceğimiz adımlar atılmıştır. Toplumsal barış ve kardeşliğin tesisi ve güçlendirilmesi, çatışma ortamının sona erdirilmesi için 2009 yılında başlatılan Millî Birlik ve Kardeşlik Projesi ve devamında 2012 yılında başlatılan çözüm süreciyle sözün ve düşüncenin devreye girdiğini, silahsız ve şiddetsiz bir perspektif ortaya atıldığını görüyoruz. Bu süreçte akil insanlar heyetinin ortaya koyduğu çabalar takdire şayandır. Devamında Hükûmetimizin temel hak ve hürriyetlerin geliştirilmesi amacıyla çıkardığı demokratikleşme paketlerinin de normalleşme adına bölgede oldukça önemli yansımaları olmuştur. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaklaşık on dokuz aydır silahlar susmuştur. Sivil toplum kuruluşlarının ve devlet kurumlarının etkin koordinasyonu sayesinde önemli düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Süreci çözüme ulaştırmak amacıyla atılan bu adımların Türkiye’nin kalkınma ivmesini artırarak daha hızlı bir ekonomik gelişim göstermesini sağlayacağı muhakkaktır. İşte şu anda görüşmekte olduğumuz kanun tasarısı da toplumsal bütünleşmenin güçlendirilmesini ve çözüm sürecinin güçlü bir yasal dayanağa kavuşturulmasını amaç edinmektedir. Bu tasarı ile hem çözüm sürecine yeni bir asansör etkisi olacak hem de tüm paydaşlar çözüm sürecinin yürütülmesine ilişkin her türlü fiil ve eylemlerinden dolayı devletimizin garantörlüğüne ve güvencesine kavuşmuş olacaklardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bundan sadece on iki yıl öncesine bakıldığında Kürt sorununun çözümünde olaya sadece güvenlik eksenli yaklaşılmıştır. Dile getirilen çözüm önerileri halkın inanç ve değer yargılarından uzak olduğu için bu öneriler sorunu çözmek yerine daha da derinleştirmiştir. Birileri Türkiye'deki huzurlu atmosferden rahatsız olsa da bölgede akan kanın durmasının, bölge insanının huzur ve refaha kavuşmasının tek yolunun çözüm sürecinde olduğunu biliyoruz. Bu mesele artık halkın kendi görüşleriyle taçlandıracağı bir mesele hâline gelmiştir. Bu süreci çok iyi kullanmak ve değerlendirmek, ülkenin birliği ve dirliği için hepimizin elini taşın altına koyması gerekmektedir. Unutmayalım ki çözüm süreci için konuşmaktan korkanlar hem çatışmaya hem de akan kana ortak olacaklardır.

Bugün Türkiye'nin yaşamış olduğu bütün sorunlar bir şekilde çözüm süreciyle doğrudan ve dolaylı olarak ilintilidir. Sürekli “demokratikleşme” diyoruz, “Demokrasiden uzak kaldık.” diyoruz, “terörle mücadele kanunları” diyoruz, “olağanüstü hâl mahkemeleri” diyoruz, “devlet güvenlik mahkemeleri” diyoruz, “özel yetkili mahkemeler” diyoruz, bütün bunlar demokratikleşmenin önündeki engellerdi. Peki, bütün bunlar neyin sonucuydu? Bütün bunlar Kürt sorununun sonucuydu, Kürt sorunundan dolayı bütün bu yasal değişiklikler yapıldı.

Bir kısım iradenin yıllarca Kürt sorunu açısından başını kuma gömdüğünü görmekteyiz. Şunu ifade etmeliyim ki Gezi süreci, 17, 25 Aralık ve bunun devamında yaşanacak olası durumlar bir şekilde çözüm sürecini tıkamaya yönelik etkiler oluşturma maksadı da taşımaktadır. Hükûmetimiz, Başbakanımızın liderliğinde, Kürt sorununun doğurduğu çatışmalı ortamın çözümü konusunda büyük bir cesaret, samimiyet ve gayret göstermiştir. Yıllardır devam eden inkâr ve imhaya dayalı politikalara son verilerek soruna demokratikleşme ve insan hakları çerçevesinde yaklaşılmıştır, yıllardır akan kardeş kanının durması sağlanmıştır.

Temel hak ve hürriyetlerin geliştirilmesi ve özgürlük alanının genişletilmesi amacıyla farklı mezhep, inanç ve etnik unsurların tanınması, siyasi partilere üye olma serbestliği, farklı dil ve lehçelerde eğitim, Andımız'ın kaldırılması, köy isimlerinin vatandaşın takdirine bırakılmasıyla toplumun barış ve huzurunun tesis edilmesi yönünde önemli dönüşümlerin yaşandığına tanıklık etmekteyiz.

Elbette bu süreçten baskıcı, ceberut ve vesayetçi kesimler rahatsız olacaklardır. Ancak, yeni Türkiye'de tüm bu kesimlere rağmen normalleşme süreci devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükûmetimizden önce, tüm değişimlerin yukarıdan aşağıya, merkezden çevreye doğru benimsetilmeye çalışıldığı, dayatıldığı, karşı çıkanların cezalandırıldığı bir ülke konumundaydık. Bugün ise tüm değişimlerin, reformların tamamen halkın iradesine dayalı, çevreden merkeze, aşağıdan yukarıya doğru şekillendiği bir ülke konumuna geldiğimizi hepimiz görmekteyiz. Tüm bunlar “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” düsturuyla hareket eden bir siyasi hareketin yansımalarıdır. Unutmamalıyız ki, farklılıklar bizi farklılaştırır, ancak ve ancak zenginleştirir.

Barışın, huzurun, kardeşliğin mimarı, “Bu yolda gerekirse baldıran zehri içerim.” diyen, gövdesini ve ruhunu halkın geleceği için ateşe atan Başbakanımız bu konudaki kararlılığını ortaya koymuştur. Silahların sustuğu, yasakların yasak olduğu yeni Türkiye'nin çözüm sürecini başarıyla sonuçlandıracağına olan inancımız tamdır.

Yakın zamanda yapılan yerel seçimleri de çok iyi okumamız gerekiyor. 30 Mart seçimleri bir bakıma halk oylamasına dönüştü. Bu seçimlerdeki başarımız da gösteriyor ki halkımız bize, çözüm sürecinde ve devletin içine sızmış paralel yapılarla mücadele için tam yetki vermiştir. Biz de Hükümet olarak halkın bu isteğine kulak vereceğiz, halkın istekleri ve talepleri doğrultusunda gerekli değişim ve dönüşümleri yapmaya devam edeceğiz.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Çözüm sürecinin arkasında siyasi bileşenler dışında gözü yaşlı analarımızın duası vardı. Aklarımızın bu gözyaşlarını ve feryatlarını en kısa zamanda dindirmek ise başta Hükümetimiz olmak üzere hepimizin boynunun borcudur.

Tekrar hepinize saygılar sunuyorum.

Sağ olun, var olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Fırat.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.56

ALTINCI OTURUM**Açılma Saati: 19.57****BAŞKAN: Başkan Vekili Ayşe Nur BAHÇEKAPILI****KÂTİP ÜYELER: Muharrem IŞIK (Erzincan), Fehmi KÜPÇÜ (Bolu)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 114’üncü Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

629 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemin 4’üncü sırasında yer alan, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Kars Milletvekili Yunus Kılıç ve Amasya Milletvekili Avni Erdemir ile 79 Milletvekilinin; Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz.

4.- Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Kars Milletvekili Yunus Kılıç ve Amasya Milletvekili Avni Erdemir ile 79 Milletvekilinin; Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/937, 2/2229) (S. Sayısı: 615)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Kanun tasarısı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 10 Temmuz 2014 Perşembe günü, alınan karar gereğince saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Hayırlı iftarlar, iyi geceler diliyorum.

Kapanma Saati: 19.58

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 629) Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısının 3'üncü Maddesine Verilen Oyların Sonucu:

2.- (S. Sayısı: 629) Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısının 4'üncü Maddesine Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 629
Oylama Saati : 16:57
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 182
Reddedenler : 27
Çekimsizler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 0
Toplam : 209
Açık Üyelikler : 13
Kabul edilmiştir.

Sıra Sayısı : 629
Oylama Saati : 18:55
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 215
Reddedenler : 30
Çekimsizler : 1
Geçersiz Oylar : 1
Mükerrer Oylar : 2
Toplam : 249
Açık Üyelikler : 13
Kabul edilmiştir.

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 629	S.S. 629
Adana	Bozlak	Murat	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Çetinkaya	Mehmet Necati	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Demirçalı	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Develi	Turgay	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Erdoğan	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Gürkan	Fatoş	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Adana	Halaman	Ali	MHP	Katılmadı	Red
Adana	Küçükaydın	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Loğoğlu	Osman Faruk	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Özgümüş	Ümit	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Ünüvar	Necdet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Katılmadı	Red
Adana	Yılmaz	Seyfettin	MHP	Red	Red
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Fırat	Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Metiner	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Yetiş	Muhammed Murtaza	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Afyonkarahisar	Açba	Sait	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Toptaş	Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Ürün	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Yılmaz	Kemalettin	MHP	Red	Red
Ağrı	Aksoy	Halil	BDP	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Ağrı	Salman Kotan	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Yıldız	Mehmet Kerim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	Erdemir	Avni	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Amasya	Topal	Ramis	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ayata	Süleyman Sencer	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aygün	Sinan Aydın	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Babacan	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Bilgehan	Ayşe Gülsün	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çetin	İzzet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çiçek	Cemil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Denemeç	Reha	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdem	Mustafa	MHP	Red	Red
Ankara	Erdöl	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gedikli	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Ankara	Gök	Levent	CHP	Kabul	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 629	S.S. 629
Ankara	Günaydın	Gökhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Güzel	Ülker	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Hacı	Mehmet Emrehan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İpek	Haluk	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	İyimaya	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Ankara	Kapusuz	Salih	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Kazdal	Zelkif	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Nazlıaka	Aylin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Özdalga	Nazmi Haluk	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Selamoğlu	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Sertçelik	Seyit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Şanlı	Nurdan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Tarhan	Emine Ülker	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Topcu	Zühal	MHP	Red	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yeniçeri	Özcan	MHP	Red	Red
Antalya	Acar	Gürkut	CHP	Katılmadı	Red
Antalya	Badak	Sadık	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Bulut	Arif	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Antalya	Özdoğan Enç	Gökçen	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Gönül	Mehmet Vecdi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Günal	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	İrbeç	Yusuf Ziya	MHP	Katılmadı	Red
Antalya	Kaptan	Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Samani	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Sapan	Yıldray	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Toskay	Tunca	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Kışla	İsrafil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Aydın	Osman	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Baydar	Metin Lütfi	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Erdem	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Kılınç	Ali Gültekin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Öyüş	Semiha	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Uzunırmak	Ali	MHP	Red	Red
Bahkesir	Akova	Ayşe Nedret	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bahkesir	Aydınloğlu	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Bahkesir	Babuşcu	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bahkesir	Bulut	Ahmet Duran	MHP	Red	Red
Bahkesir	Gümüş	Haluk Ahmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bahkesir	Havutça	Namık	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bahkesir	Öztaayan	Mehmet Cemal	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Poyraz	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bilecik	Şeker	Bahattin	MHP	Katılmadı	Red
Bingöl	Baluken	İdris	HDP	Kabul	Kabul
Bingöl	Taş	Eşref	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Zenderlioğlu	Husamettin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Ercoşkun	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 629	S.S. 629
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bolu	Özcan	Tanju	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Burdur	Özkan	Ramazan Kerim	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Yıldırım	Hasan Hami	Bağımsız	Red	Katılmadı
Bursa	Arınç	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Aydın	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İşmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Çelik	Canan Candemir	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Bursa	Demiröz	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Ekinci	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Erdemir	Aykan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Kaleli	Sena	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Erkal Kara	Tülin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Matlı	Önder	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Özensoy	Necati	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Öztürk	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Bursa	Su	İşmet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Bursa	Şahin	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Şerbetçioğlu	Mustafa Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Tayan	Turhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Yıldırım	Bedrettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çanakkale	Daniş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Çanakkale	Kaşdemir	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Çanakkale	Sarıbaş	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Soydan	Mustafa Serdar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Filiz	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Şahin	İdris	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Bağcı	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Uslu	Salim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Yıldırım	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ayhan	Emin Haluk	MHP	Red	Red
Denizli	Cihaner	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Dalbudak	Nurcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Keskin	Adnan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Uçar	Bilal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Yüksel	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Denizli	Zeybekci	Nihat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Aydoğan	Nursel	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Ayna	Emine	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Lök Beyaz	Mine	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Hamzaoğulları	Mehmet Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	İçten	Cuma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Tan	Altan	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Zana	Leyla	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Değirmendereli	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Müezzinoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Alpay	Şuay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Balk	Sermin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Erdem	Enver	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Septioğlu	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 629	S.S. 629
Erzincan	Işık	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Erzincan	Karakelle	Sebahattin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Aksak	Muh yettin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Erzurum	Dağcı Çıglık	Fazilet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Öztürk	Oktay	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Yavilioğlu	Cengiz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Yılmaz	Adnan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Eskişehir	Batum	Bedii Süheyl	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Can	Ülker	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Eskişehir	Demirel	Ruhsar	MHP	Katılmadı	Red
Eskişehir	Koca	Salih	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Gaziantep	Çelik	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Mazırcıoğlu	İbrahim Halil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Sarı	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Serindağ	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Şeker	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Tayyar	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Canıklı	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Geldi	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Karaahmetoğlu	Selahattin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Giresun	Tatlı	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Aydın	Kemalettin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Gümüşhane	Üstün	Feramuz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Hakkâri	Canan	Esat	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Hakkâri	Demirtaş	Selahattin	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Hakkâri	Zozani	Adil	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Akgöl	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Dudu	Mevlüt	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Ediboğlu	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Ergin	Sadullah	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Hatay	Eryılmaz	Refik	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Karasayar	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Öntürk	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Korkmaz	Süleyman Nevzat	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Öner	Ali Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Atıcı	Aytuğ	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Bozkurt	Nebi	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Mersin	Çağlayan	Mehmet Zafer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Gök	İsa	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kürkcü	Ertuğrul	HDP	Kabul	Kabul
Mersin	Ökten	Çiğdem Münevver	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Mersin	Öz	Ali	MHP	Red	Red
Mersin	Öztürk	Ali Rıza	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Seçer	Vahap	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Şandır	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 629	S.S. 629
Mersin	Uzun	Ahmet Tevfik	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Red	Katılmadı
İstanbul	Akkiray	Sabahat	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	Abdülkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Akşener	Meral	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Alan	Engin	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayaydın	Aydın Ağan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bağış	Egemen	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bahçekapılı	Ayşe Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Barutçu	İhsan	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Başesgioğlu	Murat	MHP	Red	Red
İstanbul	Boyraz	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Bürge	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Cengiz	Ercan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çelebi	Süleyman	CHP	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Muhammed	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Baş	Nimet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Dağoğlu	Türkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Dalyan	Gülay	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Danişoğlu	Ayşe Eser	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Diñçer	Celal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Diñçer	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Domaç	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Ekşi	Osman Oktay	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Erdoğan	Recep Tayyip	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdoğdu	Aykut	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erol	Gürsoy	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Ertürk	Ahmet Haldun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Eyidoğan	Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Güllüce	İdris	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İncekara	Halide	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kacır	Ünal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Karaca	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Atıla	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kıyıklık	Feyzullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Korutürk	Osman Taney	CHP	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Küçük	Sedef	CHP	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Külünk	Metin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Macit	Muhammet Bilal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Nebati	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Torlak	Durmuşali	MHP	Red	Katılmadı
İstanbul	Onur	Melda	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Oran	Umut	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öğüt	Kadir Gökmen	CHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 629	S.S. 629
İstanbul	Öğütken	Ahmet Baha	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Önder	Sırrı Süreyya	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özgündüz	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özkes	İhsan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Pavey	Şafak	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Safı	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Saral	Oktay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Sarı	Müslim	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Satr	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Savaşer	Sevim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Serter	Fatma Nur	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şükür	Hakan	Bağımsız	Red	Katılmadı
İstanbul	Tamaylıgil	Bihlun	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tanrikulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Binnaz	CHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tunay	Faik	CHP	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Tuncel	Sebahat	HDP	Kabul	Kabul
İstanbul	Turan	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Türkeş	Ahmet Kutalmış	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tüzel	Abdullah Levent	HDP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yiğit	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Aksünger	Erdal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Aşlık	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul (Mükerrer)
İzmir	Balbay	Mustafa Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çam	Musa	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Denizli	İlknur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Güler	Birgül	CHP	Red	Red
İzmir	Günay	Ertuğrul	Bağımsız	Katılmadı	Çekimser
İzmir	Güven	Hülya	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	İşbilen	İlhan	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kalkan	Erdal	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Moroğlu	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Mumcu	Şükran Güldal	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Oyan	Oğuz	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Sait	Rıfat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Susam	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Şengül	Aydın	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İzmir	Tanrikulu	Ahmet Kenan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Tekelioğlu	Mehmet Sayım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Türel	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Türmen	Rıza Mahmut	CHP	Kabul	Katılmadı
İzmir	Ulema	Nesrin	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
İzmir	Vural	Oktay	MHP	Red	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yüksel	Alaattin	CHP	Kabul	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Birtane	Mülkiye	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Çınar	Emin	MHP	Red	Red

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 629	S.S. 629
Kastamonu	Gökhan Gülşen	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Gündeş Bakır	Pelin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Kayseri	Halaçoğlu	Yusuf	MHP	Red	Red
Kayseri	Karayel	Yaşar	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Kayseri	Kulkuloğlu	Mehmet Şevki	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Öksüzkaya	Ahmet	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Yakut	Sadık	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Kırklareli	Dibek	Turgut	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kırklareli	Gürşan	Şenol	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	Aslan	Muzaffer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	Çalışkan	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Aygün	Zeki	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Baştopçu	Muzaffer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Ergün	Nihat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Gönül	Azize Sibel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Güneş	Hurşit	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	İşık	Fikri	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Kaplan	Mehmet Hilal	CHP	Katılmadı	Kabul
Kocaeli	Okur	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Akiş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Bal	Faruk	MHP	Red	Red
Konya	Baloğlu	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Davutoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Kabakçı	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Red	Red
Konya	Kart	Atilla	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Özku	Kerim	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Konya	Samancı	Gülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Tüfekci	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Türkmenoğlu	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Konya	Üzülmöz	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Zorlu	Cem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Yerlikaya	İlhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Aksoy	Soner	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Bal	İdris	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	İşık	Alim	MHP	Red	Red
Kütahya	Kavuncu	Vural	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Kinay	Hasan Fehmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Akın	Hüseyin Cemal	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Malatya	Fındıklı	Mahmut Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Öz	Ömer Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Şahin	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Berber	Recai	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Oral	Sümer	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Ören	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Öz	Sakine	CHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 629	S.S. 629
Manisa	Özdağ	Selçuk	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Tanrıverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Yurttaş	Muzaffer	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Kahramanmaraş	Dedeoğlu	Mesut	MHP	Katılmadı	Red
Kahramanmaraş	Güvenç	Sıtkı	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Bayazıt Kaçar	Sevde	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Özbolat	Durdu	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Pakdil	Nevzat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Ramazanoğlu	Yıldırım Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Sağlam	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Akdağ	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Bekin Şahkulubey	Gönül	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Mardin	Dora	Erol	HDP	Katılmadı	Kabul
Mardin	Güler	Muammer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Yıldırım	Gülser	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Aldan	Ömer Süha	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Boğa	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Çandar	Tolga	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Demir	Nurettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Erdoğan	Mehmet	MHP	Red	Red
Muğla	Özden	Yüksel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muş	Çakar	Muzaffer	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Muş	Çelik	Demir	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Işık	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Neveşehir	Feralan	Ahmet Erdal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Neveşehir	Gizligider	Ebu Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Neveşehir	Göktürk	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Kavaklıoğlu	Alpaslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Selvi	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Niğde	Şafak	Doğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Şahin	İdris Naim	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Şener	İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Ünal	Fatih Han	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Yıldız	İdris	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Bayraktar	Nusret	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Karal	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Çelik	Hasan Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Sakarya	Dişli	Şaban	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	İslam	Ayşenur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Kutluata	Münir	MHP	Red	Red
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Üstün	Ayhan Sefer	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Bakır	Tülay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Demir	Cemal Yılmaz	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Samsun	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Samsun	Kalkavan	Ahmet İhsan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Kılıç	Suat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Şimşek	Cemalettin	MHP	Red	Red
Samsun	Yeni	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Siirt	Demirkıran	Afif	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 629	S.S. 629
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sinop	Altay	Engin	CHP	Kabul	Kabul
Sinop	Ersoy	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Bilgin	Hilmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Memecan	Mesude Nursuna	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Özdemir	Malik Eceder	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Turan	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Akbulut	Tevfik Ziyaeddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Belen	Bülent	MHP	Red	Red
Tekirdağ	Köprülü	Emre	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yemişçi	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Aslan	Zeyid	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Ayalan	Şikrü	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Doğru	Reşat	MHP	Red	Red
Tokat	Düzgün	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Yüksel	Dilek	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Aydın	Koray	MHP	Katılmadı	Red
Trabzon	Bayraktar	Erdoğan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Bıyıkhoğlu	Aydın	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Canalıoğlu	Mehmet Volkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Özak	Faruk Nafiz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Trabzon	Seymenoğlu	Safiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tunceli	Aygün	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Genç	Kamer	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Akman	Yahya	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Şanlıurfa	Akyürek	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Geçersiz
Şanlıurfa	Ayhan	İbrahim	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Binici	İbrahim	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	Seyit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Gök	Abdulkerim	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Şanlıurfa	Gülpınar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Kaçar	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Armağan Uslu	Zeynep	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Akagün Yılmaz	Dilek	CHP	Red	Red
Van	Aktaş	Kemal	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı
Van	Bilici	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Van	Çiftci	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Van	Gür	Nazmi	HDP	Kabul	Kabul
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul (Mükerrer)
Van	Orhan	Gülşen	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Tuğluk	Aysel	Bağımsız	Katılmadı	Katılmadı
Van	Üçer	Özdal	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı	Red
Yozgat	Soysal	Ertuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Candan	Ercan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Haberal	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Köktürk	Ali İhsan	CHP	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S.S. 629	S.S. 629
Zonguldak	Toptan	Köksal	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Ulupınar	Özcan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Açıkgöz	Ruhi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Alaboyun	Ali Rıza	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bayburt	Özbek	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Akgün	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Karaman	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Atalay	Beşir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Köksal	Oğuz Kağan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Batman	Akat Ata	Ayla	HDP	Kabul	Kabul
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Batman	Şimşek	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Yıldız	Bengi	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Dindar	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şırnak	İrmaç	Selma	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Kaplan	Hasip	HDP	Katılmadı	Kabul
Şırnak	Sarıyıldız	Faysal	HDP	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Yalçinkaya	Muhammet Rıza	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ardahan	Öğüt	Ensar	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İğdir	Buldan	Pervin	HDP	Kabul	Katılmadı
İğdir	Oğan	Sinan	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Coşkun	Temel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yalova	İnce	Muharrem	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Kahveci	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karabük	Şahin	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Karakuş	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Kastal	Durdu Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Osmaniye	Önal	Suat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Türkoğlu	Hasan Hüseyin	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Arslan	Fevai	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Çakır	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düzce	Korkmaz	İbrahim	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DÖNEM: 24 YASAMA YILI: 4

114 ÜNCÜ BİRLEŞİM

9 TEMMUZ 2014 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

KISIMLAR

1

2

3

4

5

6

7

8

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, "Sunuşlar" ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması, önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4/10/2011 tarihli 2 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 287 ve 280 Sıra Sayılı Kanun Tasarılarının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi,

287 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 7 nci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 ve 2 dahil olmak üzere 8 ila 13 üncü maddelerden,

280 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının birinci bölümünün 1 ila 7 nci maddelerden, ikinci bölümünün 9 uncu maddeye bağlı birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile Geçici Madde 1 dahil olmak üzere 8 ila 11 inci maddelerden,

oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 19/6/2012 tarihli 121 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 156 Sıra Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İttüzük Teklifinin İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 9 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 10 ila 18 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 31/1/2012 tarihli 58 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 240 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 9 uncu maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 dahil olmak üzere 10 ila 16 ncı maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 30/10/2012 tarihli 13 üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- 297 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ilâ 20 nci maddelerden, ikinci bölümünün 21 ilâ 41 inci maddelerden, üçüncü bölümünün çerçeve 55 inci maddeye bağlı Geçici 3, 4 ve 5 inci maddeler ile Geçici 1 inci madde dahil olmak üzere 42 ilâ 59 uncu maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 16/1/2013 tarihli 53 üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- 477 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 6 ncı maddeye bağlı Ek 2 ve Ek 3 üncü maddeler dahil olmak üzere 1 ila 6 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 7 ila 11 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 30/10/2013 tarihli 10 uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

5.- 521 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 8 inci maddelerden, ikinci bölümünün 9 ila 16 ncı maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 2/1/2014 tarihli 42 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

6.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin, TBMM İttüzüğün 5 inci maddesine göre 1 Temmuz 2014 tarihinde tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi;

Genel Kurulun;

15 ve 22 Temmuz 2014 Salı günü birleşimlerinde Sözlü Sorularla diğer denetim konularının görüşülmeyle Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

9, 16 ve 23 Temmuz 2014 Çarşamba günü birleşimlerinde Sözlü Soruların görüşülmemesi;

15 ve 22 Temmuz 2014 Salı günü birleşimlerinde 15:00 - 21:00 saatleri arasında,

9, 10, 16, 17, 23 ve 24 Temmuz 2014 Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde 14:00 - 21:00 saatleri arasında;

çalışmalarına devam etmesi;

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25/6/2014 tarihli 108 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

7.- Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20 ve 21 Temmuz 2014 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri saat 14:00’te toplanması ve bu birleşimlerinde “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;

9 Temmuz 2014 Çarşamba günü Birleşiminde 240 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

10 Temmuz 2014 Perşembe günü Birleşiminde 387 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

11 Temmuz 2014 Cuma günü Birleşiminde 163 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

12 Temmuz 2014 Cumartesi günü Birleşiminde 244 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

13 Temmuz 2014 Pazar günü Birleşiminde 590 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

14 Temmuz 2014 Pazartesi günü Birleşiminde 104 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

15 Temmuz 2014 Salı günü Birleşiminde 458 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

16 Temmuz 2014 Çarşamba günü Birleşiminde 440 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

17 Temmuz 2014 Perşembe günü Birleşiminde 267 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

18 Temmuz 2014 Cuma günü Birleşiminde 202 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

19 Temmuz 2014 Cumartesi günü Birleşiminde 121 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

20 Temmuz 2014 Pazar günü Birleşiminde 140 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

21 Temmuz 2014 Pazartesi günü Birleşiminde 432 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

22 Temmuz 2014 Salı günü Birleşiminde 383 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

23 Temmuz 2014 Çarşamba günü Birleşiminde 455 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

24 Temmuz 2014 Perşembe günü Birleşiminde 377 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

Yukarıda belirtilen birleşimlerde gece 24:00’te günlük programların tamamlanamaması halinde günlük programların tamamlanmasına kadar;

çalışmalarına devam etmesi;

615 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İhtüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 27 nci maddelerden; ikinci bölümünün Çerçeve 32 nci madde ile 2547 sayılı Kanuna ihdas olunan Geçici 66, 67 ve 68 inci maddeler ile Tasarının Geçici 1 inci maddesi dahil olmak üzere 28 ila 51 inci maddelerden oluşması;

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 8/7/2014 tarihli 113 üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Adalet Komisyonu**

9.7.2014 Çarşamba - Saat: 10.30

*** Meclis Soruşturması Komisyonu**

9.7.2014 Çarşamba - Saat: 16.00

*** Meclis Araştırması Komisyonu**

(Manisa Soma’daki Maden Kazaları)

9.7.2014 Çarşamba - Saat: 14.30

10.7.2014 Perşembe - Saat: 14.30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

114 ÜNCÜ BİRLEŞİM

9 TEMMUZ 2014 ÇARŞAMBA

SAAT : 14.00

1 - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 - ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 - SEÇİM

4 - OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 - MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 - GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 - SÖZLÜ SORULAR

1. - **(S. Sayısı: 156)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İttüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İttüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (Dağıtma tarihi: 31.1.2012) (*) (**)

2. - **(S. Sayısı: 287)** Devlet Sırrı Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/484) (Dağıtma tarihi: 18.6.2012) (*) (**)

3. - **(S. Sayısı: 629)** Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/941) (Dağıtma tarihi: 7.7.2014) (*)

4. - **(S. Sayısı: 615)** Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Kars Milletvekili Yunus Kılıç ve Amasya Milletvekili Avni Erdemir ile 79 Milletvekilinin; Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/937, 2/2229) (Dağıtma tarihi: 1.7.2014) (**) (X)

5. - **(S. Sayısı: 240)** Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (1/488) (Dağıtma tarihi: 15.5.2013) (**)

6. - **(S. Sayısı: 565)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Teknolojileri Alanında Ticaret, Yatırım ve İşbirliğinin Geliştirilmesine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/806) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) (X)

7. - **(S. Sayısı: 387)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/702) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) (X)

8. - **(S. Sayısı: 464)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/766) (Dağıtma tarihi: 28.5.2013) (X)

9. - **(S. Sayısı: 163)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Sağlık ve Tıbbi Eğitim Bakanlığı Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/428) (Dağıtma tarihi: 9.2.2012) (X)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

() Görüşmeleri yarım kalan Kanun Tasarı ve Tekliflerini gösterir.*

(**) İttüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

10. - **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/450) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) (X)

11. - **(S. Sayısı: 244)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Kamu Yönetimi ve Kamu Personel Sisteminin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/525) (Dağıtma tarihi: 21.5.2012) (X)

12. - **(S. Sayısı: 335)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Ulusal Komisyon Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/663) (Dağıtma tarihi: 2.11.2012) (X)

13. - **(S. Sayısı: 590)** Kocaeli Milletvekili Haydar Akar ve Mehmet Hilal Kaplan'ın; 22/05/2003 Tarihli ve 4857 Sayılı İş Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/1210) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014)

14. - **(S. Sayısı: 89)** Vatansızlığın Azaltılmasına Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/397) (Dağıtma tarihi: 8.12.2011) (X)

15. - **(S. Sayısı: 104)** Vişegraddaki Sokullu Mehmet Paşa Köprüsünün Yapısal Unsurlarının Durumunun Tespit Edilmesi, Restorasyon Projesinin Hazırlanması ve Projenin Uygulanması Konusundaki İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/333) (Dağıtma tarihi: 21.12.2011) (*) (X)

16. - **(S. Sayısı: 391)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/716) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) (X)

17. - **(S. Sayısı: 458)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ile Kore Cumhuriyeti Ulusal Polis Teşkilatı Arasında Polis İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/762) (Dağıtma tarihi: 13.5.2013) (X)

18. - **(S. Sayısı: 462)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/769) (Dağıtma tarihi: 24.5.2013) (X)

19. - **(S. Sayısı: 440)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Aile, Kadın ve Çocuk Politikaları Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/736) (Dağıtma tarihi: 25.3.2013) (X)

20. - **(S. Sayısı: 447)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arama ve Kurtarma Hizmetlerinin Koordinasyonuna Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/753) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) (X)

21. - **(S. Sayısı: 267)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Yardım ve İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/496) (Dağıtma tarihi: 7.6.2012) (X)

22. - **(S. Sayısı: 420)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/653) (Dağıtma tarihi: 21.2.2013) (X)

23. - **(S. Sayısı: 202)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kayıtlı Posta, On-Line Havale ve Tahsilat Hizmetlerinin Geliştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/318) (Dağıtma tarihi: 29.3.2012) (X)

24. - **(S. Sayısı: 120)** 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/329) (Dağıtma tarihi: 10.1.2012) (X)

25. - **(S. Sayısı: 121)** 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/460) (Dağıtma tarihi: 10.1.2012) (X)

26. - **(S. Sayısı: 58)** Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/422) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) (X)

27. - **(S. Sayısı: 140)** 30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Madde 1 (a), Madde 14 (1) ve Madde 14 (3) (b)'sini Tadil Eden Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/438) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) (X)

28. - **(S. Sayısı: 521)** Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/865) (Dağıtma tarihi: 27.12.2013) (**)

29. - **(S. Sayısı: 432)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/737) (Dağıtma tarihi: 5.3.2013) (X)

30. - **(S. Sayısı: 495)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/802) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) (X)

31. - **(S. Sayısı: 383)** Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşmasına Beşinci Ek Protokol ve Protokole İlişkin Teknik Hataların Düzenlenmesi Tutanağının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/647) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) (X)

32. - **(S. Sayısı: 146)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormanlık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/351) (Dağıtma tarihi: 23.1.2012) (X)

33. - **(S. Sayısı: 455)** Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Sözleşmesinde Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/757) (Dağıtma tarihi: 13.5.2013) (X)

34. - **(S. Sayısı: 63)** Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/293) (Dağıtma tarihi: 15.11.2011) (X)

35. - **(S. Sayısı: 377)** Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/666) (Dağıtma tarihi: 3.1.2012) (X)

36. - **(S. Sayısı: 471)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Topraklarında Bulunan Rus Defin Yerleri ile Rusya Federasyonu Topraklarında Bulunan Türk Defin Yerleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/776) (Dağıtma tarihi: 17.6.2013) **(X)**

37. - **(S. Sayısı: 162)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/392) (Dağıtma tarihi: 9.2.2012) **(X)**

38. - **(S. Sayısı: 375)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/683) (Dağıtma tarihi: 20.12.2012) **(X)**

39. - **(S. Sayısı: 403)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/720) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) **(X)**

40. - **(S. Sayısı: 281)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Krallığı Arasında Diplomatik ve Konsüler Personelin Belirli Yakınlarının Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Olanak Sağlayan Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/341) (Dağıtma tarihi: 21.6.2012) **(X)**

41. - **(S. Sayısı: 316)** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Mali Cumhuriyeti Savunma ve Mücahitler Bakanlığı Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/285) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

42. - **(S. Sayısı: 56)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/385) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

43. - **(S. Sayısı: 401)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/713) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) **(X)**

44. - **(S. Sayısı: 497)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/804) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) **(X)**

45. - **(S. Sayısı: 483)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/783) (Dağıtma tarihi: 10.7.2013) **(X)**

46. - **(S. Sayısı: 188)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/458) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) **(X)**

47. - **(S. Sayısı: 160)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna ve Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sağlık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/421) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) **(X)**

48. - **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/391) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**

49. - **(S. Sayısı: 456)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/760) (Dağıtma tarihi: 13.5.2013) **(X)**

50. - **(S. Sayısı: 159)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/386) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) **(X)**

51. - **(S. Sayısı: 187)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/371) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) **(X)**

52. - **(S. Sayısı: 418)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/655) (Dağıtma tarihi: 21.2.2013) **(X)**

53. - **(S. Sayısı: 157)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/347) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) **(X)**

54. - **(S. Sayısı: 158)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/349) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) **(X)**

55. - **(S. Sayısı: 20)** Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/398) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**

56. - **(S. Sayısı: 477)** Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/774) (Dağıtma tarihi: 2.7.2013) **(**) (X)**

57. - **(S. Sayısı: 288)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Bilim ve Eğitim Alanlarında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/416) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(X)**

58. - **(S. Sayısı: 212)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/348) (Dağıtma tarihi: 2.4.2012) **(X)**

59. - **(S. Sayısı: 54)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/292) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

60. - **(S. Sayısı: 422)** Türkiye Cumhuriyeti ile Belarus Cumhuriyeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/731) (Dağıtma tarihi: 26.2.2013) **(X)**

61. - **(S. Sayısı: 175)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 2010-2013 Yıllarına İlişkin Kültürel Değişim Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/529) (Dağıtma tarihi: 1.3.2012) **(X)**

62. - (S. Sayısı: 116) Kıta Sahanelığında Bulunan Sabit Platformların Guvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/307) (Dağıtma tarihi: 2.1.2012) (X)

63. - (S. Sayısı: 290) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliğine Yönelik Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/491) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) (X)

64. - (S. Sayısı: 227) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışışleri Komisyonu Raporu (1/591) (Dağıtma tarihi: 20.4.2012) (X)

65. - (S. Sayısı: 406) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/665) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) (X)

66. - (S. Sayısı: 449) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/755) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) (X)

67. - (S. Sayısı: 252) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/574) (Dağıtma tarihi: 28.5.2012) (X)

68. - (S. Sayısı: 419) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/692) (Dağıtma tarihi: 21.2.2013) (X)

69. - (S. Sayısı: 405) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Arjantin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kendi Ülkeleri Arasında Hava Hizmetlerine İlişkin Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/727) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) (X)

70. - (S. Sayısı: 166) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (1/352) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) (X)

71. - (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışışleri Komisyonu Raporları (1/331) (Dağıtma tarihi: 13.3.2012) (X)

72. - (S. Sayısı: 126) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/396) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) (X)

73. - (S. Sayısı: 402) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Habibe Kadiri Kız Okullarının Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/723) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) (X)

74. - (S. Sayısı: 297) Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı ile Çevre Komisyonu Raporu (1/627) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) (**)

75. - (S. Sayısı: 358) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/668) (Dağıtma tarihi: 27.11.2012) (X)

76. - (S. Sayısı: 351) Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/704) (Dağıtma tarihi: 15.11.2012) (X)

77. - (S. Sayısı: 386) Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/686) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) (X)

78. - (S. Sayısı: 324) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/560) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) (X)

79. - (S. Sayısı: 354) Vergi Konularında Karşılıklı İdari Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/691) (Dağıtma tarihi: 23.11.2012) (X)

80. - (S. Sayısı: 51) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/430) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) (X)

81. - (S. Sayısı: 62) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Çevre, Enerji ve İklim Değişikliği Bakanlığı Arasında Enerji Alanında İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/474) (Dağıtma tarihi: 14.11.2011) (X)

82. - (S. Sayısı: 433) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/738) (Dağıtma tarihi: 6.3.2013) (X)

83. - (S. Sayısı: 340) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/687) (Dağıtma tarihi: 9.11.2012) (X)

84. - (S. Sayısı: 308) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/617) (Dağıtma tarihi: 3.7.2012) (X)

85. - (S. Sayısı: 392) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/718) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) (X)

86. - (S. Sayısı: 254) Türkiye Cumhuriyeti ile Brezilya Federatif Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/579) (Dağıtma tarihi: 28.5.2012) (X)

87. - (S. Sayısı: 256) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/593) (Dağıtma tarihi: 28.5.2012) (X)

88. - (S. Sayısı: 425) Türkiye Cumhuriyeti ve Ürdün Haşimi Krallığı Arasında Hükümlülerin Nakline Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/740) (Dağıtma tarihi: 26.2.2013) (X)

89. - (S. Sayısı: 253) Türkiye Cumhuriyeti ve Federatif Brezilya Cumhuriyeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/575) (Dağıtma tarihi: 28.5.2012) (X)

90. - (S. Sayısı: 183) Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Millî Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/343) (Dağıtma tarihi: 13.3.2012) (X)

91. - **(S. Sayısı: 400)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/678) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) (X)

92. - **(S. Sayısı: 268)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Diplomatik Misyön ve Konsolosluk Üyelerinin Aile Bireylerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Olanak Sağlayan Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/600) (Dağıtma tarihi: 7.6.2012) (X)

93. - **(S. Sayısı: 283)** Türkiye Cumhuriyeti ile Brezilya Federal Cumhuriyeti Arasında Diplomatik Misyön ve Konsolosluk Görevlilerinin Aile Üyelerinin Kazanç Getirici İşlerde Çalışmalarına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/457) (Dağıtma tarihi: 21.6.2012) (X)

94. - **(S. Sayısı: 170)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/413) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) (X)

95. - **(S. Sayısı: 344)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/657) (Dağıtma tarihi: 15.11.2012) (X)

96. - **(S. Sayısı: 346)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Brunei Sultanlığı Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticaret ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/659) (Dağıtma tarihi: 15.11.2012) (X)

97. - **(S. Sayısı: 352)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Guernsey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/654) (Dağıtma tarihi: 23.11.2012) (X)

98. - **(S. Sayısı: 305)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/550) (Dağıtma tarihi: 3.7.2012) (X)

99. - **(S. Sayısı: 307)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Savunma Bakanlığı ile Birleşik Arap Emirlikleri Silahlı Kuvvetleri Genel Karargahı Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/610) (Dağıtma tarihi: 3.7.2012) (X)

100. - **(S. Sayısı: 282)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/354) (Dağıtma tarihi: 21.6.2012) (X)

101. - **(S. Sayısı: 19)** Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Gürcistan Enerji Bakanlığı Arasında Türkiye-Gürcistan Elektrik Enterkonneksiyonlarının Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/365) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) (X)

102. - **(S. Sayısı: 73)** Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Yedinci Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/337) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) (X)

103. - **(S. Sayısı: 75)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/394) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) (X)

104. - (S. Sayısı: 109) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO) Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/382) (Dağıtma tarihi: 21.12.2011) (X)

105. - (S. Sayısı: 115) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/281) (Dağıtma tarihi: 2.1.2012) (X)

106. - (S. Sayısı: 3) Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/379) (Dağıtma tarihi: 7.10.2011) (X)

107. - (S. Sayısı: 4) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/381) (Dağıtma tarihi: 7.10.2011) (X)

108. - (S. Sayısı: 123) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) (X)

109. - (S. Sayısı: 142) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/319) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) (X)

110. - (S. Sayısı: 143) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/322) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) (X)

111. - (S. Sayısı: 145) Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/502) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) (X)

112. - (S. Sayısı: 168) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/312) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) (X)

113. - (S. Sayısı: 280) Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile İçişleri Komisyonu Raporları (1/584) (Dağıtma tarihi: 15.6.2012) (**)

114. - (S. Sayısı: 45) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/409) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) (X)

115. - (S. Sayısı: 42) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Yeni Sınır Kapıları Oluşturulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/399) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) (X)

116. - (S. Sayısı: 43) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/400) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) (X)

117. - **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye'de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/420) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

118. - **(S. Sayısı: 52)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/431) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

119. - **(S. Sayısı: 53)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/436) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

120. - **(S. Sayısı: 60)** Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/340) (Dağıtma tarihi: 14.11.2011) **(X)**

121. - **(S. Sayısı: 65)** Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/317) (Dağıtma tarihi: 15.11.2011) **(X)**

122. - **(S. Sayısı: 66)** Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/366) (Dağıtma tarihi: 15.11.2011) **(X)**

123. - **(S. Sayısı: 71)** Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyşleri Bakanlığı ile İngiltere Uluslararası Tarım ve Teknoloji Merkezi Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/315) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) **(X)**

124. - **(S. Sayısı: 79)** Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/462) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) **(X)**

125. - **(S. Sayısı: 86)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/455) (Dağıtma tarihi: 5.12.2011) **(X)**

126. - **(S. Sayısı: 93)** Iraka Komşu Devletler Hükümetleri ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Terörizm, Sınırlardan Yasadışı Sızmalar ve Örgütlü Suçlarla Mücadele Konularında Güvenlik İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/306) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) **(X)**

127. - **(S. Sayısı: 95)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Polis Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/376) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) **(X)**

128. - **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/378) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) **(X)**

129. - **(S. Sayısı: 144)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/370) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) **(X)**

130. - **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu, Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/375) (Dağıtma tarihi: 23.1.2012) **(X)**

131. - **(S. Sayısı: 148)** Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/406) (Dağıtma tarihi: 23.1.2012) **(X)**

132. - **(S. Sayısı: 151)** Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/468) (Dağıtma tarihi: 26.1.2012) **(X)**

133. - **(S. Sayısı: 154)** Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/452) (Dağıtma tarihi: 27.1.2012) **(X)**

134. - **(S. Sayısı: 165)** Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/334) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

135. - **(S. Sayısı: 167)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/356) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

136. - **(S. Sayısı: 169)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/393) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) **(X)**

137. - **(S. Sayısı: 172)** Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/367) (Dağıtma tarihi: 28.2.2012) **(X)**

138. - **(S. Sayısı: 203)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Planlama ve Kalkınma Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/533) (Dağıtma tarihi: 28.3.2012) **(X)**

139. - **(S. Sayısı: 204)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/545) (Dağıtma tarihi: 28.3.2012) **(X)**

140. - **(S. Sayısı: 225)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/290) (Dağıtma tarihi: 20.4.2012) **(X)**

141. - (S. Sayısı: 234) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/531) (Dağıtma tarihi: 14.5.2012) (X)

142. - (S. Sayısı: 236) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/359) (Dağıtma tarihi: 14.5.2012) (X)

143. - (S. Sayısı: 247) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/586) (Dağıtma tarihi: 21.5.2012) (X)

144. - (S. Sayısı: 263) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/380) (Dağıtma tarihi: 7.6.2012) (X)

145. - (S. Sayısı: 264) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Meteoroloji ve Meteorolojik Araştırmalar Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/383) (Dağıtma tarihi: 7.6.2012) (X)

146. - (S. Sayısı: 265) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/388) (Dağıtma tarihi: 7.6.2012) (X)

147. - (S. Sayısı: 269) Elektrik Dağıtım Şirketlerince Kayıp/Kaçak Kullanım Bedelinin Elektrik Faturalarına Haksız Olarak Yansıtıldığı ve Talep Edilmemesine Karşın Elektrik Sayaçlarının Değiştirilerek Bedelinin Tüketicilere Haksız Şekilde Yüklendiği İddiasını İçeren Dilekçelere İlişkin Verdiği 2/3/2012 Tarihli ve 6 Sayılı Kararına, İzmir Milletvekili Erdal Aksünger, Hatay Milletvekili Hasan Akgöl, İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan, Ankara Milletvekili Levent Gök ve Mersin Milletvekili Vahap Seçer'in İtirazları ve Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Raporu (5/4) (Dağıtma tarihi: 8.6.2012)

148. - (S. Sayısı: 270) Ereğli Havzai Fahmiesi Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/585) (Dağıtma tarihi: 8.6.2012)

149. - (S. Sayısı: 272) Gümrük İşbirliği Konseyinin Gümrük İşbirliği Konseyini Kuran Sözleşmede Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tavsiye Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/608) (Dağıtma tarihi: 14.6.2012) (X)

150. - (S. Sayısı: 273) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göç Konularına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/616) (Dağıtma tarihi: 14.6.2012) (X)

151. - (S. Sayısı: 294) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/621) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) (X)

152. - (S. Sayısı: 295) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/622) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) (X)

153. - **(S. Sayısı: 296)** Dünya Turizm Örgütü Statüsününün 38 inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/624) (Dağıtma tarihi: 26.6.2012) **(X)**

154. - **(S. Sayısı: 314)** Belediye İmar Planlarında Okul Alanı Olarak Ayrılan Gayrimenkuller Hakkında İlgili İdari Makamlar Tarafından Yasal Süresinde Kamulaştırma veya İmar Planında Revizyon İşlemi Yapılmadığı İçin Mülkiyet Haklarının Anayasaya Aykırı Olarak Sınırlandığı İddiasını İçeren Dilekçelere İlişkin Dilekçe Komisyonu Genel Kurulu Raporu (5/5) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012)

155. - **(S. Sayısı: 317)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Hususunda İkili Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/286) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

156. - **(S. Sayısı: 318)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/321) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

157. - **(S. Sayısı: 319)** Uluslararası Hidrografi Örgütü Hakkında Sözleşmeye Değişiklikler Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/339) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

158. - **(S. Sayısı: 320)** Ortak Savunma Araştırma ve Teknoloji Projeleri Konulu 1 Numaralı Avrupa Araştırma Grubu Düzenlemesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/387) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

159. - **(S. Sayısı: 321)** Araştırma Organizasyonu, Programları ve Faaliyetleri İçin Avrupa Anlayışı Hakkında (EUROPA) Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/389) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

160. - **(S. Sayısı: 326)** Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Karadağ Dışişleri Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolününün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/636) (Dağıtma tarihi: 1.10.2012) **(X)**

161. - **(S. Sayısı: 330)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/631) (Dağıtma tarihi: 2.11.2012) **(X)**

162. - **(S. Sayısı: 331)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/634) (Dağıtma tarihi: 2.11.2012) **(X)**

163. - **(S. Sayısı: 341)** Bor Tuzları, Trona ve Asfaltit Madenleri ile Nükleer Enerji Hammaddelerinin İşletilmesini, Linyit ve Demir Sahalarının Bazılarının İadesini Düzenleyen Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/597) (Dağıtma tarihi: 14.11.2012)

164. - **(S. Sayısı: 353)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Reasürans Şirketi Anlaşma Hükümlerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/664) (Dağıtma tarihi: 21.11.2012) **(X)**

165. - **(S. Sayısı: 372)** Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu; Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/661) (Dağıtma tarihi: 20.12.2012) **(X)**

166. - **(S. Sayısı: 373)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/670) (Dağıtma tarihi: 20.12.2012) **(X)**

167. - (S. Sayısı: 374) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu ile Dışİşleri Komisyonu Raporları (1/677) (Dağıtma tarihi: 20.12.2012) (X)

168. - (S. Sayısı: 378) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (1/706) (Dağıtma tarihi: 3.1.2013) (X)

169. - (S. Sayısı: 382) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti Arasında Savunma Sanayi Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışİşleri Komisyonu Raporları (1/633) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) (X)

170. - (S. Sayısı: 389) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehirçilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (1/711) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) (X)

171. - (S. Sayısı: 390) Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcerasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (1/715) (Dağıtma tarihi: 15.1.2013) (X)

172. - (S. Sayısı: 398) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (1/696) (Dağıtma tarihi: 29.1.2013) (X)

173. - (S. Sayısı: 404) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (1/721) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) (X)

174. - (S. Sayısı: 407) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri ve E-Devlet Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (1/675) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) (X)

175. - (S. Sayısı: 408) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu Raporu (1/726) (Dağıtma tarihi: 31.1.2013) (X)

176. - (S. Sayısı: 411) Türkiye Cumhuriyeti ile Bulgaristan Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları Arasındaki Uluslararası Demiryolu-Feribot Hattının Organizasyonu ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (1/674) (Dağıtma tarihi: 7.2.2013) (X)

177. - (S. Sayısı: 412) Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Uluslararası Demiryolu Yük Taşımacılığına İlişkin Sınır Geçiş İşlemlerinin Kolaylaştırılması Başlıklı 9 Numaralı Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (1/680) (Dağıtma tarihi: 7.2.2013) (X)

178. - (S. Sayısı: 430) İsviçre Konfederasyonu ile Avusturya Cumhuriyeti Arasında Viyanada Uluslararası Göç Siyasetleri Geliştirme Merkezi Kurulması ve İşleyişine Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (1/729) (Dağıtma tarihi: 5.3.2013) (X)

179. - (S. Sayısı: 431) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Man Adası Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Söz Konusu Anlaşmaya İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışİşleri Komisyonu Raporu (1/732) (Dağıtma tarihi: 5.3.2013) (X)

180. - (S. Sayısı: 438) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/712) (Dağıtma tarihi: 21.3.2013) (X)

181. - (S. Sayısı: 442) Trans-Asya Demiryolu Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/743) (Dağıtma tarihi: 26.3.2013) (X)

182. - (S. Sayısı: 446) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/752) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) (X)

183. - (S. Sayısı: 448) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında İcra Edilecek Kafkas Kartalı Küçük Birlik Komando Tatbikatı İçin Ev Sahibi Ülke Desteği Koşullarına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/754) (Dağıtma tarihi: 10.4.2013) (X)

184. - (S. Sayısı: 457) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Film Yapımına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/761) (Dağıtma tarihi: 13.5.2013) (X)

185. - (S. Sayısı: 461) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın ve Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği Kanunu Teklifi ile Kahramanmaraş Milletvekili Nevzat Pakdil'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emeklerine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/1505, 2/695) (Dağıtma tarihi: 21.5.2013) (X)

186. - (S. Sayısı: 465) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/767) (Dağıtma tarihi: 28.5.2013) (X)

187. - (S. Sayısı: 466) Türkiye Cumhuriyeti ile Kosova Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/768) (Dağıtma tarihi: 28.5.2013) (X)

188. - (S. Sayısı: 468) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/772) (Dağıtma tarihi: 17.6.2013) (X)

189. - (S. Sayısı: 472) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/777) (Dağıtma tarihi: 17.6.2013) (X)

190. - (S. Sayısı: 470) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/775) (Dağıtma tarihi: 18.6.2013) (X)

191. - (S. Sayısı: 469) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/773) (Dağıtma tarihi: 18.6.2013) (X)

192. - (S. Sayısı: 474) Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükümünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (1/756) (Dağıtma tarihi: 25.6.2013) (X)

193. - (S. Sayısı: 484) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayisi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/784) (Dağıtma tarihi: 10.7.2013) (X)

194. - (S. Sayısı: 485) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/786) (Dağıtma tarihi: 10.7.2013) (X)

195. - (S. Sayısı: 486) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/793) (Dağıtma tarihi: 1.10.2013) (X)

196. - (S. Sayısı: 487) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cebelitarık Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/790) (Dağıtma tarihi: 1.10.2013) (X)

197. - (S. Sayısı: 494) Türkiye Cumhuriyetine Şanhay İşbirliği Örgütünün Diyalog Ortağı Statüsü Tanınmasına İlişkin Muhtıranın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/800) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) (X)

198. - (S. Sayısı: 496) Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Deniz Balıkçılığı ve Kültür Balıkçılığı İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/803) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) (X)

199. - (S. Sayısı: 498) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Balıkçılık Alanında İşbirliği Konulu Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/812) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) (X)

200. - (S. Sayısı: 499) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/822) (Dağıtma tarihi: 13.11.2013) (X)

201. - (S. Sayısı: 500) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/799) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) (X)

202. - (S. Sayısı: 501) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İslam Kalkınma Bankası Grubu Arasında Türkiye ve İKB Üye Ülkeleri Arasındaki Ticaret ve Yatırımların Teşviki İçin İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/801) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) (X)

203. - (S. Sayısı: 502) Türkiye Cumhuriyeti ile Peru Cumhuriyeti Arasında Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Düzeltme Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/807) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) (X)

204. - (S. Sayısı: 503) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/811) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) (X)

205. - (S. Sayısı: 504) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik, Ticari ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/817) (Dağıtma tarihi: 20.11.2013) (X)

206. - **(S. Sayısı: 508)** 1974, Yolcuların ve Bagajlarının Deniz Yolu ile Taşınmasına İlişkin Atina Sözleşmesine Ait 2002 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/797) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

207. - **(S. Sayısı: 509)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/809) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

208. - **(S. Sayısı: 510)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/821) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

209. - **(S. Sayısı: 511)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/823) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

210. - **(S. Sayısı: 512)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/831) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

211. - **(S. Sayısı: 513)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/833) (Dağıtma tarihi: 9.12.2013) **(X)**

212. - **(S. Sayısı: 514)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/857) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

213. - **(S. Sayısı: 515)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/859) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

214. - **(S. Sayısı: 516)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/841) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

215. - **(S. Sayısı: 518)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nüfus İşleri Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/846) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

216. - **(S. Sayısı: 519)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Geri Kabul Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/849) (Dağıtma tarihi: 16.12.2013) **(X)**

217. - **(S. Sayısı: 525)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tayland Krallık Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/805) (Dağıtma tarihi: 28.1.2014) **(X)**

218. - **(S. Sayısı: 526)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/814) (Dağıtma tarihi: 28.1.2014) **(X)**

219. - **(S. Sayısı: 527)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/835) (Dağıtma tarihi: 28.1.2014) **(X)**

220. - (S. Sayısı: 528) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/840) (Dağıtma tarihi: 28.1.2014) (X)

221. - (S. Sayısı: 529) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/852) (Dağıtma tarihi: 28.1.2014) (X)

222. - (S. Sayısı: 530) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/856) (Dağıtma tarihi: 28.1.2014) (X)

223. - (S. Sayısı: 535) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim ve Mesleki Eğitim Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/808) (Dağıtma tarihi: 30.1.2014) (X)

224. - (S. Sayısı: 537) Uzak Pazarlardan Turist Çekilmesi Hususunda Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/830) (Dağıtma tarihi: 30.1.2014) (X)

225. - (S. Sayısı: 539) Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/810) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) (X)

226. - (S. Sayısı: 540) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hukuki, Ticari ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/813) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) (X)

227. - (S. Sayısı: 541) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/815) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) (X)

228. - (S. Sayısı: 542) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/824) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) (X)

229. - (S. Sayısı: 543) Türkiye Cumhuriyeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/838) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) (X)

230. - (S. Sayısı: 544) Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/842) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) (X)

231. - (S. Sayısı: 545) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/847) (Dağıtma tarihi: 10.2.2014) (X)

232. - (S. Sayısı: 547) Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/826) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

233. - (S. Sayısı: 549) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Mali Cumhuriyeti Dışişleri ve Uluslararası İşbirliği Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/836) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

234. - (S. Sayısı: 550) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/837) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

235. - (S. Sayısı: 551) Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına İlişkin 1/2013 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/844) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

236. - (S. Sayısı: 552) Gelişen Sekiz Ülke Ekonomik İşbirliği Örgütü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/860) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

237. - (S. Sayısı: 553) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/861) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

238. - (S. Sayısı: 556) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/853) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

239. - (S. Sayısı: 557) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/854) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

240. - (S. Sayısı: 558) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Kullanımı ve Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/863) (Dağıtma tarihi: 20.2.2014) (X)

241. - (S. Sayısı: 548) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Morityus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/829) (Dağıtma tarihi: 21.2.2014) (X)

242. - (S. Sayısı: 555) 1996 Tehlikeli ve Zararlı Maddelerin Deniz Yoluyla Taşınmasından Kaynaklanan Zararın Tazmini ve Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin 2010 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/839) (Dağıtma tarihi: 21.2.2014) (X)

243. - (S. Sayısı: 566) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/858) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014)

244. - (S. Sayısı: 567) Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/868) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) (X)

245. - (S. Sayısı: 568) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyetinin Demiryolu Bağlantısı Olan Limanları ile Ukrayna Limanları Arasında Uluslararası Doğrudan Yük Demiryolu Feri Hizmetinde Yük Taşımacılığına İlişkin Kurallar ve Ekleri ile Yük Vagonlarının İşletiminin Organizasyonuna İlişkin Kuralların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/871) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) (X)

246. - **(S. Sayısı: 569)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Türkmenistandan Türkiye Cumhuriyetine Doğalgaz Sevk Edilmesi Konusunda İşbirliğine Dair Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/878) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) **(X)**

247. - **(S. Sayısı: 570)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Madenler Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/881) (Dağıtma tarihi: 19.3.2014) **(X)**

248. - **(S. Sayısı: 572)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/828) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

249. - **(S. Sayısı: 573)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/834) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

250. - **(S. Sayısı: 574)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/845) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

251. - **(S. Sayısı: 575)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/848) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

252. - **(S. Sayısı: 576)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/851) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

253. - **(S. Sayısı: 577)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/864) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

254. - **(S. Sayısı: 578)** Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiyede Bir DSÖ Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/879) (Dağıtma tarihi: 29.4.2014) **(X)**

255. - **(S. Sayısı: 579)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/816) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

256. - **(S. Sayısı: 580)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/820) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

257. - **(S. Sayısı: 581)** Genişletilmiş Kısmi Spor Anlaşmasının Gözden Geçirilmiş Statüsüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/872) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

258. - **(S. Sayısı: 582)** Türkiye Cumhuriyeti ile Kosova Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/883) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

259. - **(S. Sayısı: 583)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/885) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) **(X)**

260. - (S. Sayısı: 584) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/891) (Dağıtma tarihi: 27.5.2014) (X)

261. - (S. Sayısı: 587) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Yükseköğretim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/825) (Dağıtma tarihi: 28.5.2014) (X)

262. - (S. Sayısı: 588) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/875) (Dağıtma tarihi: 28.5.2014) (X)

263. - (S. Sayısı: 589) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/888) (Dağıtma tarihi: 28.5.2014) (X)

264. - (S. Sayısı: 594) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/887) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) (X)

265. - (S. Sayısı: 595) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/890) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) (X)

266. - (S. Sayısı: 596) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/897) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) (X)

267. - (S. Sayısı: 597) Güneyde Sürdürülebilir Kalkınma İçin Bilim ve Teknoloji Komisyonuna Üye Devlet Olarak Katılım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/899) (Dağıtma tarihi: 10.6.2014) (X)

268. - (S. Sayısı: 598) Türkiye Cumhuriyeti Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti İletişim ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı Arasında Bilim, Teknoloji, Sanayi ve Girişimcilik Alanında İşbirliğini Güçlendirmeye Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/902) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) (X)

269. - (S. Sayısı: 599) İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Değişiklik Getiren 15 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/911) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) (X)

270. - (S. Sayısı: 600) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/917) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) (X)

271. - (S. Sayısı: 602) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik Alanda İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/855) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) (X)

272. - (S. Sayısı: 603) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Hayvancılık ve Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/886) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) (X)

273. - (S. Sayısı: 604) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Arasında Türkiyede Bir Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/910) (Dağıtma tarihi: 18.6.2014) (X)

274. - (S. Sayısı: 586) 2013 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/7) (Dağıtma tarihi: 20.6.2014)

275. - (S. Sayısı: 605) Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/892) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

276. - (S. Sayısı: 606) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Morityus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/912) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

277. - (S. Sayısı: 607) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Konseyi Kurulmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/921) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

278. - (S. Sayısı: 608) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/926) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

279. - (S. Sayısı: 610) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/903) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

280. - (S. Sayısı: 611) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/906) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

281. - (S. Sayısı: 612) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/907) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

282. - (S. Sayısı: 613) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/916) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014) (X)

283. - (S. Sayısı: 614) Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İstanbul Milletvekilleri Umut Oran ve Melda Onur ile 20 Milletvekilinin; 24/06/2004 Tarihli 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Çevre Komisyonu Raporu (1/685, 2/770) (Dağıtma tarihi: 2.7.2014)

284. - (S. Sayısı: 616) Ceza İnfaz Kurumları Güvenlik Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/742) (Dağıtma tarihi: 3.7.2014) (X)

285. - (S. Sayısı: 617) İstanbul Milletvekili Mehmet Domaç ve 6 Milletvekilinin; Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Giresun Milletvekili Selahattin Karaahmetoğlu'nun; Mersin Milletvekili Ali Öz'ün; Muş Milletvekili Demir Çelik'in Benzer Mahiyetteki Kanun Teklifleri ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (2/1796, 2/1817, 2/1818, 2/1826) (Dağıtma tarihi: 3.7.2014)

286. - (S. Sayısı: 628) Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Tercihli Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/940) (Dağıtma tarihi: 4.7.2014) (X)